

268 Ft,
határon túl: 1 Euro

MAGYAR TEÁTRUM

XII. évfolyam, 3. szám • 2020. március

A Magyar Teátrumi Társaság havilapja

www.magyarateatrum.hu

Friss hírek a magyarateatrum ONLINE oldalán!

Igó Éva

17. oldal

Soltis Lajos Színház – Három nővér Orosz ironia

Fiktív dokumentáció két részben, Anton Pavlovics Csehov színműve nyomán. Sardar Tagirovsky rendezte. Arról szól, hogy a génjeinkben divatjamúlt vágyak és szenvedé-

lyek lappanganak, amelyek képesek felszínre törni, s leigázni bennünk a XXI. század etikettjét, az oktondi közönyt. Csehov a gyöngéd hentes habitusával boncolgatja drámahősei

agyát, s teregeti ki a színpadra oly óvatosan, hogy az érdes deszka fel ne sértse a becses cafatokat. A szikétől a deszkaig légi út vezet.

Kritika 10-11 oldal

Fekete Péter államtitkár: az élő művészet varázsa pótolhatatlan

Színházi előadás, kulturális élmény ajándékba

Békéscsabai, gyulai, orosházi, szinte az egész megyéből érkező gyerekekkel találkozott Fekete Péter február 21-én délelőtt a Jókai Színházban. Az Emberi Erőforrás-

sok Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára Kerstin Slawek – Dorotty Szalma - Gulyás Levente Sárkány a szekrényben című zenés mesejátékának fogadtatásáról érdek-

lődött az ifjú publikum körében, a sajtó munkatársai pedig a Lázár Ervin Program jelentőségéről kérdezték a vendéget.

19. oldal

Húszéves évfordulót ünnepeltek Dunaújvárosban

A 20 éves táncszínházi tagozata előtt tisztelgett a dunaújvárosi Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza legutóbbi táncos előadása. Az évforduló kapcsán az „... és ideje a táncnak!” – jelenetek az Őszövetség-

ből című darab bemutatója után az ünnepést egy plakátkiállítással nyitották meg, ami mellett egy archív fotókból összeállított diavetítés is színezte az eseményt.

6. oldal

Nincs lehetetlen

Interjú Antal Loretta artistaművésszel

Antal Loretta kedvesével, Daniel Tognival a Fővárosi Nagycirkusz Fesztivál+ – Varázslatos Győztesek című műsorának egyik sztárja. Loretta eddigi izgalmas életútjából kirajzolódik, hogy megéri bízunk önmagunkban

és küzdeni az álmainkért, mert egy vidéki lány is csinálhat kontinenseken átívelő, nemzetközi karriert, ha tudja, hogy nincs lehetetlen. Ismerjék meg az öntudatos és tehetséges Loretta életét.

20. oldal

A MAGYAR TEÁTRUMI TÁRSASÁG KÖZLEMÉNYE

Budapest, 2020. 03. 22.

A koronavírus járvány következtében elrendelt veszélyhelyzetben az előadóművészeti produkciók (színházművészeti, táncművészeti, opera, zeneművészeti, cirkuszművészeti) elmaradnak: a döntést helyesnek tartjuk és támogatjuk.

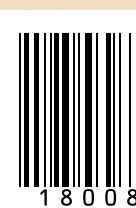
Ez azonban azt jelenti, hogy az előadóművészeti intézmények és művészek részben munka nélkül maradtak, bevételeik csökkentek, illetve akár teljesen el is maradnak. A Magyar Teátrumi Társaság üdvözlöi és köszöni a Kormány döntését, mellyel a kultúra területén, különösen pedig az előadóművészetben dolgozók számára anyagi könnyebbségeket biztosít.

A Kormány döntései lényegesen elviselhetőbb helyzethez juttatják a kulturális intézményeket, és a területen dolgozóknak, azok családjainak, a szabadúszó művészeknek, a háttér munkában tevékenykedőknek nagy és példaértékű segítséget jelentenek.

Arra kérjük az előadóművészeti intézményeket és magukat a művészeket, az intézmények munkatársait, hogy minden tőlük telhető módon támogassák az egészségügyi dolgozókat, személyes és intézményi erejüket felhasználva kérjék az embereket a járvány leküzdését segítő szabályok betartására, és egyben készüljenek arra a - remélhetően közeli - időre, amikor újraindulhat a kulturális élet hazánkban.

A Magyar Teátrumi Társaság arra ösztönzi az előadóművészeti intézményeket és a művészeket, hogy használják ki az on-line tér lehetőségeit abból a célból, hogy a kulturális értékek a kényszerűsünet ideje alatt is eljussanak az emberekhez, különösen a fiatalokhoz.

Magyar Teátrumi Társaság

Kossuth-díjazottak

Magyarország köztársasági elnöke a nemzeti ünnep, március 15. alkalmából kitüntetéseket adományozott. A lista a Magyar Közlöny vasárnapi számában jelent meg.

Kossuth-díjat adományozott:

ÁCS MARGIT József Attila-díjas és Babérkoszorú díjas író, műkritikus, szerkesztő, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során létrehozott, több műfajt átfogó, sokoldalú prózáiról és irodalomkritikai életműve, a lélektani mélységek ábrázolása mellett a társadalomkritikai igazságkeresésre is nagy hangsúlyt fektető, örök érvényű írásai, valamint a rendszerváltoztatás történetét bemutató hiánypótló elbeszélései elismeréseként;

BERCZELLY ISTVÁN Liszt Ferenc-díjas operaénekes, kiváló és érdemes művész, a Magyar Állami Operaház örökös tagja részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során a magyar operajátás egyik legnagyobb formátumú, markáns színpadi egyéniségeként főként basszbariton szerepekben nyújtott sikeres alakításai mellett példaértékű szakmai alázatról is árulkodó előadóművészete elismeréseként;

DÖRNER GYÖRGY színművész, kiváló és érdemes művész, az Újszínház ügyvezető igazgatója részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során nyújtott kimagasló színvonalú, emlékeztető színpadi, játék- és tévéfilm, illetve szinkronszínészi alakításai, valamint a magyar szerzők műveinek bemutatását küldetésének tekintő, értékteremtő színházigazgatói munkája elismeréseként;

ERDÉLYI TIBOR Erkel Ferenc-díjas táncművész, koreográfus, fafaragó népi iparművész, érdemes művész, a népművelés mestere, a Magyar Állami Népi Együttes örökös tagja részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során létrehozott, a magyar néptáncművészet és népi szobrászat

területén egyaránt kiemelkedő, autentikus művészi életműve, a legnevezetesebb népművészeti hagyományokat egyedi stílusával ötvöző, sokrétű alkotómunkája elismeréseként;

HALMY MIKLÓS Munkácsy Mihály-díjas festő-, szobrász- és grafikusművész részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során létrehozott, az univerzális képzőművészi formakészletet népművészetünk motívumkinccsével és jellegzetes színhasználatával ötvöző, egyedi stílusú alkotásai, a festészet és a szobrászat lehetőségeinek szintézisére alapuló, plasztikus rétegekkel felépített kompozíciói, az egyetemes és a magyar képzőművészetet egyaránt gazdagító művészi életműve elismeréseként;

KÁEL CSABA Nádasy Kálmán-díjas rendező, érdemes művész, a Műpa vezérigazgatója részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során klasszikus és kortárs zeneszerzők operáinak kimagasló színvonalú interpretációit, valamint reklám- és dokumentumfilmeket, illetve színházi darabokat is magába foglaló, sikeres rendezései, továbbá sokrétű művészeti szervezőtevékenysége elismeréseként;

KEPENYES PÁL ötvös- és szobrászművész részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során az autentikus és a klasszikus szobrászi hagyományt a szürrealizmus sajátos látásmódjával ötvöző, a tér és az idő szimbólumait életre keltő alkotásokat, valamint egyedi ékszereket is magába foglaló szobrász- és ötvösművészeti alkotómunkája elismeréseként;

KODOLÁNYI GYULA József Attila-díjas költő, műfordító, irodalomtörténész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során létrehozott, a kortárs magyar lírára erőteljes hatást gyakorló költői és műfordítói, illetve jelentős, főként a modern angolszász költészettel foglalkozó esszéiről életműve, valamint

a Magyar Szemle című folyóirat újrarendítőjeként folytatott értékteljesítő, a magyar polgári nemzeti hagyományt újraértelmező munkája elismeréseként;

KOLONITS KLÁRA Liszt Ferenc-díjas operaénekes részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során virtuóz énektechnikájával és egyedülálló belcanto repertoárjával nemzetközi színpadokon is sikereket arató, az opera mellett a klasszikus és kortárs oratóriumok megszólaltatása terén is kiemelkedő előadóművészete elismeréseként;

LADÁNYI ANDREA Liszt Ferenc- és Harangozó Gyula-díjas balettművész, koreográfus, érdemes művész, színész, rendező részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során hazánk egyik korszakalkotó balettművészeként itthon és a világ legrangosabb színpadain aratott sikerei, valamint a kortárs magyar táncművészetet egyedülálló módon formáló és gazdagító, nemzetközileg is elismert koreográfusi, illetve táncpedagógusi munkája elismeréseként;

LOVAS ILONA Ferenczy Noémi-díjas képző- és textilművész, érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia rendes tagja részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során létrehozott, a szakrális tradíciót kortárs minimalista eszközökkel ötvöző, örök érvényű emberi kérdéseket feltáró, karakteres alkotásai, egyetlen műfajba sem besorolható, egyedi alkotóművészete elismeréseként;

SÁRKÖZI MÁTYÁS József Attila-díjas író, kritikus, műfordító, szerkesztő részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során létrehozott, a hazai kortárs irodalmat gazdagító sokoldalú prózáiról, műfordításokról, kritikáiról és publicisztikai életműve, valamint a 20. század eleji magyar szellemi-kulturális életet érzékletesen ábrázoló családi krónikái elismeréseként;

SKARDELLI GYÖRGY Ybl Miklós-díjas építész, érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során létrehozott, a funkcionalitást, a fenntarthatóságot és az esztétikumot tökéletesen ötvöző, a múltból átment és a kortárs építészeti értékeket összhangba hozó, a városkép egységét és sajátos jegyeit mindig szem előtt tartó tervezői-alkotói életműve elismeréseként;

SOLYMOSI ZOLTÁN Harangozó Gyula-díjas táncművész részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során nyújtott, rendkívül karakteres és páratlan művészi érzékkel megformált és világszerte ünnepeztetett alakításai, valamint példamutató szakmai alázattal végzett táncpedagógiai munkája elismeréseként;

SUNYOVOSZKY SYLVIA Jászai Mari-díjas színművész, érdemes művész részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során nyújtott feledhetetlen színházi, televíziós és filmes alakításai, valamint a magyar irodalom klasszikusait magas színvonalon tolmácsoló kultúráközvetítő tevékenysége elismeréseként;

SZOMBATHYI GYULA Jászai Mari-díjas színművész, kiváló és érdemes művész részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során karakteres megjé-

lenésével, utánozhatatlan iróniájával a közönség szeretetét és a szakma elismerését méltán kiérdemlő, felejtethetetlen színházi, filmes, televíziós és rádiós alakításai, valamint jelentős szinkronszínészi munkái elismeréseként;

VÁRJON DÉNES Liszt Ferenc-díjas zongoraművész részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során klasszikus és kortárs zenei remekműveket egyaránt magas szintű szakmai igényességgel, virtuóz módon megszólaltató, gazdag repertoárt magába foglaló zongoraművész, valamint kimagasló színvonalú művésztanári munkája elismeréseként.

A Kossuth-díjat megosztva kapják a Kaláka együttes tagjai Magyarország számára kivételesen értékes, öt évtizedes művészi pályafutásuk során egyedülálló közösségteremtő képességükkel több generációt megörvendeztető zenéjük, a magyar és világirodalom klasszikus, illetve kortárs szerzőinek megzenésített versei mellett dalokat és rajzfilmzenéket is magába foglaló sokszínű, műfaj- és stílussteremtő előadó-művészetük elismeréseként: **BECZE GÁBOR** Kossuth-díjas előadóművész; **GRYLLUS DÁNIEL** Kossuth-díjas előadóművész; **GRYLLUS VILMOS** Kossuth-díjas előadóművész; **RADVÁNYI BALÁZS** Kossuth-díjas előadóművész, zeneszerző.

MTI

Megalakult a Nemzeti Kulturális Tanács

Szerzőink, munkatársaink:

Tarics Péter

Csicsely Zoltán

Fekete Péter

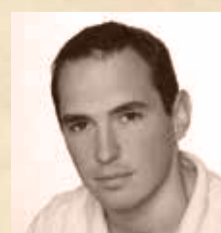
Kovács Attila

Józsa Mihály

Nyári Attila

Ferencz András

Balogh Tibor

Orbán Viktor miniszterelnök meghívására megtartotta alakuló ülését a Nemzeti Kulturális Tanács Budapesten, a Karmelita kolostorban februárban.

A testületet – melynek tagja a Magyar Művészeti Akadémia elnöke, valamint 17 úgynevezett kultúrstratégiai intézmény vezetője – az Országgyűlés által tavaly decemberben kihirdetett törvény hívta életre.

A jogszabály szerint Magyarország felelősséget vállal a nemzeti kultúra megőrzéséért és a nemzeti

identitás megerősítéséért, amelynek keretében biztosítja a nemzeti kultúra és a kulturális értékek egyenlő esélyű hozzáférhetőségét és megőrzését a jövő generációi számára.

A tanács biztosítja a kulturális ágazatok egységes kormányzati stratégiai irányításának szakmai alapjait, javaslatot tesz a kormány részére a kultúra kormányzati stratégiájára, véleményezi és összehangolja a kulturális ágazati fejlesztési terveket. Tevékenységéről évente beszámol a kormánynak.

A magyarországi kultúrstratégiai intézmények a Nemzeti Színház; a Magyar Állami Operaház; a Budapesti Operettszínház; a Nemzeti Artista-Előadó- és Cirkuszművészeti Központ; a Művészetek Palotája; a Honvéd Együttes; a Petőfi Irodalmi Múzeum; a Magyar Nemzeti Múzeum; a Szépművészeti Múzeum; az Országos Széchényi Könyvtár; a Magyar Nemzeti Levéltár; a Magyarságkutató Intézet; a Hagyományok Háza; a Néprajzi Múzeum, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum; az NMI Művelődési Intézet, valamint a Nemzeti Filmintézet.

MTI

POSZT: kialakult a versenyprogram

Orbán Viktor miniszterelnök meghívására megtartotta alakuló ülését a Nemzeti Kulturális Tanács Budapesten, a Karmelita kolostorban februárban.

A testületet – melynek tagja a Magyar Művészeti Akadémia elnöke, valamint 17 úgynevezett kultúrstratégiai intézmény vezetője – az Országgyűlés által tavaly decemberben kihirdetett törvény hívta életre.

A jogszabály szerint Magyarország felelősséget vállal a nemzeti kultúra megőrzéséért és a nemzeti identitás megerősítéséért, amelynek keretében biztosítja a nemzeti kultúra és a kulturális értékek egyenlő esélyű hozzáférhetőségét és megőrzését a jövő generációi számára.

A tanács biztosítja a kulturális ágazatok egységes kormányzati stratégiai irányításának szakmai alapja-

it, javaslatot tesz a kormány részére a kultúra kormányzati stratégiájára, véleményezi és összehangolja a kulturális ágazati fejlesztési terveket. Tevékenységéről évente beszámol a kormánynak.

A magyarországi kultúrstratégiai intézmények a Nemzeti Színház; a Magyar Állami Operaház; a Budapesti Operettszínház; a Nemzeti Artista-Előadó- és Cirkuszművészeti Központ; a Művészetek Palotája; a Honvéd Együttes; a Petőfi Irodalmi Múzeum; a Magyar Nemzeti Múzeum; a Szépművészeti Múzeum; az Országos Széchényi Könyvtár; a Magyar Nemzeti Levéltár; a Magyarországi Kutató Intézet; a Hagyományok Háza; a Néprajzi Múzeum; a Szabadtéri Néprajzi Múzeum; az NMI Művelődési Intézet, valamint a Nemzeti Filmintézet.

MTI

Elindult a Déryné Programra

Elindult a Nemzeti Színház szervezésében megvalósuló Déryné Program, amely a színielőadásokkal rosszul ellátott kistélelülésekre juttat el színvonalas produkciókat.

A magyar kormány célja, hogy a minőségi kultúra ne csak a szűk elit kiváltsága legyen, hanem valamenyny magyar állampolgár hozzáférjen a minőségi előadásokhoz – hangsúlyozta Fekete Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára hétfőn, a programról tartott sajtótájékoztatón.

Az államtitkár szerint Magyarország rendkívül jó helyzetben van a kultúrafogyasztás területén, a lakosság több mint 40 százaléka rendszeres kultúrafogyasztó, a jelentős része színházba járó közönség.

Kis Domonkos Márk, a Déryné Művészeti Nonprofit Kft. igazgatója elmondta: a Színház mindenkinek jelmonddal egymilliárd forintból elinduló programra a kőszínházak, független társulatok és befogadó intézmények jelentkezhetnek a deryneprogram.hu oldalon a meghirdetett négy alprogramra.

Az Országjárás nevű alprogramba a befogadó intézmények, valamint kőszínházak és független színházak

jelentkezhetnek előadásaikkal. A bekerülő előadásokról kuratórium hoz döntést. A sajtótájékoztatón elhangzott: ifjúsági előadással, vígjátékkal, komédiával, drámával vagy tematikus nemzeti ünnephez kötődő előadásokkal is jelentkezhetnek a teátrumok. Az első évben 300 előadást terveznek bevonni a programba, a második évtől már 500-600 produkciót – fogalmazott az igazgató.

A Barangoló alprogram pályakezdő fiatal csoportoknak, független művészeknek és művészi társulásoknak ad anyagi lehetőséget arra, hogy létrehozzanak produktumokat szakmai mentorok segítségével. Minden évben előnyt élveznek majd a hiánypótló, 14-16 éves korosztálynak szóló ifjúsági produkciók, valamint a klasszikus magyar szerzők műveit feldolgozó előadások. A létrejövő alkotások belekerülnek majd az Országjáró alprogramba is.

A Nyári vándorszínház elnevezésű alprogrammal elsősorban a kistélelüléseket, az első évben főként a már öt éve sikeresen működő Pajtaszínházi programban résztvevő településeket szeretnék megszólítani. A modul másik része a fesztiválok, táborok minőségi programkínálatának bővítését célozza.

Elhangzott, hogy a Déryné Program keretében megalapítottak egy kis létszámú, saját társulatot, amely az első évben 1-2, következő évektől 3-5 bemutatót hoz létre, a magyar szerzők műveire helyezve a hangsúlyt.

Az Országjárás alprogramra 500 millió forintot, a Barangoló alprogramra 60 millió, a Nyári vándorszínházi alprogramra 50 millió, a társulat létrehozására, működtetésére 20 millió forint jut. A bírálati szempontrendszer során az előadás minőségét és utaztathatóságát veszik figyelembe, prioritást élveznek a klasszikus magyar alkotások, valamint az olyan előadások, amelyek üzeneteikkel az adott közösséget építik. Az ötödik szempont a produkció költségének mértéke.

Vidnyánszky Attila, a Nemzeti Színház főigazgatója kiemelte: a Déryné Programot hosszú előkészítő folyamat előzte meg. "Ez az egyik legjobb ügy, amely a Nemzeti Színház szervezésében valósul meg" – fogalmazott a főigazgató.

A jelentkezés folyamatos, a Barangoló alprogram esetében a határidő szeptember 30-a.

MTI

Tezembhárom almafa

A Nemzeti Színház Trianon 100 rendezvénysorozatának részeként, a Tizenhárom almafa című Wass Albert-bemutatóhoz kapcsolódva a teátrum színművészei elültettek 13 őshonos, oltott almafát.

A bemutatandó előadás szereplői Budapesten, Somoskőújfalun, Balassagyarmaton, Tómpán, Kelebián, Tarpán, Újszalontán, Dunaszigetén, Magyarzombafán, Berzencén, Sátoraljujhelyen, Gyálaréten és Nagylakon ültettek emlékfát.

A budapesti ünnepséget a Nemzeti Színház kertjében tartották,

ahol Vidnyánszky Attila, a teátrum igazgatója, az előadás rendezője és Szarvas József színművész ültette el a Tündérbert Projekt által biztosított, Wass Albert regényében szereplő Pónyik almafát.

Ezután a Nemzeti Színház 12 színművésze, Szarvas József mellett Rátóti Zoltán, Tóth Augustza, Szabó Sebestyén László, Bakos-Kiss Gábor, Nagy Márk, Tóth László, Rácz József, Rubold Ödön, Nagy Mari, Horváth Lajos Ottó és Bordás Roland elindultak a határmenti településekre, ahol a

helyi képviselőkkel elültettek egy-egy almafát.

"A Nemzeti Színház célja a faültetéssel az volt, hogy közösen emlékezzünk a 100 évvel ezelőtti eseményekre olyan határmenti magyarországi településeken, amelyek Trianon következtében közvetlenül éltek át a szétszakítottság fájdalmát, és annak következményeit" - hangsúlyozták a közleményben.

Mint fogalmazták, "Trianon ma nem csupán a veszteséget jelenti, hanem hitforrásként is szolgálhat minden magyar számára: a nagy tragédia után is vagyunk, létezőnk". A Nemzeti Színház által elültetett tizenhárom almafa ezt szimbolizálja.

MTI

Állásfoglalás

A Magyar Teátrumi Társaság elnöksége és a Vidéki Színházak Igazgatóinak Egyesülete elnöksége elismeri és nagyra tartja Bán Teodóra, a Szabad Tér Színház eddigi vezetőjének munkáját és támogatja abban, hogy folytassa a munkáját a főváros egyik legfontosabb színházának élén.

Arra kérjük a Fővárosi Közgyűlést és Budapest főpolgármesterét, hogy fogadja el a pályázati szakmai bizottság javaslatát, mely Bán Teodóra pályázatát tartotta a legjobbnak.

A szakmai bizottság munkájában két Kossuth-díjas művész, négy színházigazgató vett részt.

A két szervezett elnöksége arra kéri a budapesti Örkény Színház, Katona József Színház és Radnóti Miklós Színház igazgatóit, Mácsai Pált, Máté Gábort és Kovács Adélt, valamint a Nemzet Színészének a napokban megválasztott Jordán Tamást, a szombathelyi Weöres Sándor Színház igazgatóját, hogy vessék be befolyásukat Budapest vezetésénél

annak érdekében, hogy politikai szempontok ne írják felül a szakmai javaslatot a Szabad Tér Színház igazgatásának kérdésében.

Örülünk, ha állásfoglalásunkhoz mind a négy színházigazgató csatlakozna!

Ismerve jelentős befolyásukat a fővárosi vezetés döntéseire, megnyugtató volna tudni, hogy egyetértenek azzal a véleményünkkel, hogy szakmai döntés születessen Bán Teodóra pályázatának ügyében!

Magyar Teátrumi Társaság elnöksége

Vidéki Színházak Igazgatóinak Egyesülete elnöksége

Koronavírus

A kormány megtiltja a száz főnél nagyobb beltéri és az ötszáz főnél nagyobb kültéri rendezvények megtartását a koronavírus terjedése miatt – jelentette be Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter Budapesten március 11-én. Ezen rendezvények esetében a rendezők és szervezők felelősége, hogy ne tartsák meg azokat.

A bejelentést követően többen is akciót indítottak az interneten. A felhívások célja, hogy a már meg-

váltott színházjegyeket, amelyek az elmaradó előadásokra szólnak, ne váltsák vissza a nézők.

Több színházban az elmaradt előadások pótlásának időpontjáról később, a kihirdetett vészhelyzet elmúltával határoznak, a nézőknek akkor lesz majd lehetőségük, hogy elfogadják-e az új időpontot vagy a jegyek árának visszafizetését kérik. A bérletes előadásokat későbbi időpontban pótolják majd.

Tompagábor Kornél

Kiss József

Varga Róbert

Mészáros István

Szabó Anikó (Szaan)

Rákász Judit

Pálfalvi-Pottyondy Nóra

Szerzőink, munkatársaink:

„...röpülj vígan és légy halhatatlan...”

Csukás Istvántól búcsúzunk

Minden gyerek és felnőtt szeretett íróját, a csodálatos Csukás Istvánt és a szolnoki Szigligeti Színház igazgatóját, Balázs Pétert nem csupán közös kisújszállási gyökereik kötötték össze, hanem az ugyanazon értékek tiszteltére épülő évtizedes barátság, és a színház iránti rajongás is. *Súsú, a sárkány* című színdarabjából készült előadásunkat a gyerekek szeretete övezte, a mi színházunkat pedig az övé. Tavaly májusban *A dzsungel könyve* című előadásunkat nézte meg. Az abból az alkalomból vele készült interjúnkból idézünk.

„Őn író, a képzeletének semmi nem szab határt. Mi a véleménye a színházról, mint olyan műfajról, amelynek viszont vannak meghatározott keretei? Mit adhat a gyerekeknek egy előadás, amit más műfajoktól nem kaphatnak meg?”

Van erről véleményem. Régen is szerettem, de újabban szívszerelmem a színház. Arra jutottam, hogy a gyerekeknek a legnagyobb élmény a színház, mégpedig az élő történet, az egyidejűség miatt. Szeretek gyerekközönséggel együtt nézni egy darabot, látni, ahogy ábitatosan, hipnózisban, önkívületben figyelik az előadásokat. Ezt ma, itt is tapasztaltam. Ezért fontos, hogy minden gyerek jusson el színházba, olyan nem lehet, hogy ebben ne részesüljön bármelyikük is. Jó a film, fontos a technika, magam sok forgatókönyvet írtam. Az egyidejűség élményét azonban semmi sem pótolhatja. Bármilyen tudományos előrelépés történéjek, ez nem változik. A gyerekelőadások mindig telházások. Mi el sem tudjuk képzelni - én is csak onnan tudom, hogy fuggatom a gyerekeket -, de vannak köztük, akik négyszer-öttször megnézik ugyanazt az előadást. Ezt azért tartom

nagyon szépnek, mert a gyerek olyan, mint a görög színház közönsége: nem a szövegért megy a színházba, hanem az élményért. A katarzis élményéért, a befogadás élményéért és erre jobb, ha odafigyelünk.”

Utolsó nyilvános fellépése a szolnoki Szigligeti Színházban volt ez év február 3-án, az Ádámok és Évák Ünnepe. Annak ellenére jött el azon a hétfői estén, hogy pénteken egy nehéz műtét várt rá. Boldogan, csillogó szemekkel, nagyokat kacagva nézte végig a produkciókat és aztán mint zsűritag értőn, derűsen, lelkesen méltatta

őket. A fiatalok fantasztikus ovációval fogadták a szavait, mindenki érezte, milyen nagy megtiszteltetés a jelenléte és a figyelme. De hogy valójában mekkora tett volt tőle ez is, arra csak most döbbenünk rá.

Hálásan köszönjük neki, hogy eljött hozzánk, tanított bennünket, játszott velünk, hogy személyében és műveiben elhozott nekünk egy darabot abból az isteni szikrákkal teli világból, amelybe mindannyian vágyunk. Az alábbi verset ötvenedik születésnapjára írta, aztán még 33 nyarat füstölt el. Nyugodjon békében!

Csukás István

Elfüstöltem ötven nyarat
Elfüstöltem ötven nyarat,
ötven hóspikával lefödtem,
egyre több, ami kívül maradt,
egyre több van már mögöttem,
röstellem, de sehogy sem akaródzik
bennem a lélek megöregedni,
vígan visket és vígan vakaródzik,
indulna mindent újrakezdeni –
„No, te lélek! – így intem óva –
légy bár büszke és szabad,
röpködni a madár dolga,
miránk száját a semmi tátogat,
komolyodj hát, tán kicsit vacogjál,
mint a köhögős őszi reggelek,
lepjen be dér, fonjon be ökörnyal,
mert hideg jön, mélyhűtött úri csend,
Isten lehelete sem lesz elég,
hogy még egyszer újra felmelegítsen,
hisz ott van a sok fagyott rigó, veréb,
azt se győzi... s pláne ha nincs is Isten!
Vagy tudod mit, ne is törődj e fogatlan,
e mindent elrontó savanyú dohogással,
röpkülj vígan és légy halhatatlan,
s ne szökj még belőlem
s ne cserélj el mással!”

A mi kis városunk nézői visszhangja

Január 31-én tartották a szolnoki Szigligeti Színházban Thornton Wilder *A mi kis városunk* című színdarabjának bemutatóját Pataki András rendezésében. Az alábbiakban a közönség a színházhoz eljuttatott üzenetéből idézünk.

„Az egyik legkülönlegesebb előadás! Fogadják meg Széles Tamás (a Rendező szerepében) tanácsát! Ne

hagyják el a nézőteret az első felvonás után, nagyon megbánnák, ha azt tenék! Óriási hatással volt rám!”

„Szívből gratulálok a társulat minden tagjának, fantasztikus előadás!!”

„Egy élmény volt. Gratulálok a színtársulatnak.”

„Nagyon érdekes és mély mondani-valót rejtő darab volt.”

„Emberi érzések voltak a darabban, és ez végre független a politikától, a helytől és az időtől, mindentől! Köszönjük!”

„Kétszer is láttuk. Először is tetszett, másodszor még jobban. Ez egy igazi, interaktív darab. Folyamatosan figyelni kell, meglepő a felvezetés. A "rendezői színházban" a színészek hol

önmagukat, hol a szerepüket játsszák, ugrálunk a jelen és a darab időskijai között, és meg a kérdezz-felelek a nézők felé is.”

„A színpad teljesen szokatlanul aludliszletezett, de a hangeffektek és a színészek kiváló pantomim-játéka által minden helyszín és jelenet megelevenedik. Érdekes azt is megfigyelni, ahogyan mindez ránk, nézőkre hat, van itt unalom? Éppen arról szól a darab, hogy az élet dolgai felett is elsiklunk, érdektelennek gondoljuk, pedig lehet, hogy fontos ami történt.”

„Sok mindent nyújt még az előadás: szembesülést (női sorsokkal, férfi sorsokkal, a közönnyel, a tettetéssel), rádöbbenést (tényleg ez az élet?). És sok mindent kivált: a darab kérdéseire önmagunkban a lehetséges válaszok keresését, meghatódottságot, és hazafelé is további gondolatokat... Nem a szokásos műfaj, viszont abszolút befogadható igényes formában.”

„Egy élmény - köszönjük :)”

Mindszentyeia

Különleges ősbemutatóra készül a Szigligeti Színház a Szín-Mű-Helyben.

Széles Tamás, aki a *Mi kis városunk* című nagyszínpadi előadásunkban a Rendező szerepét játssza, új oldaláról fog bemutatkozni nálunk: ezúttal mint író debütál. Ő a *Mindszentyeia* című monoeposz szerzője, amelyet színházunk a Budapesten ez év szeptemberében megrendezésre kerülő Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus alkalmából tűz műsorára. Az előadás díszletét Horesnyi Balázs tervezte, zeneszerzője Androczy Gábor, rendezője Hojsza Henrietta egyetemi hallgató lesz. Mindszenty József szerepében Széles Tamást láthatják nézőink.

A darab kiindulási pontja egy tényeken alapuló, de költői helyzet:

Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek épp a karácsonyi, ünnepi szentmise után kilép a bécsi Pázmáneum kápolnájából a hírrrel, hogy VI. Pál pápa megüresedettnek nyilvánította az esztergomi érseki

széket. Ez indítja a bíborost arra, hogy újra élje mindazt a szenvedést, amit a nyilasok, majd a kommunista uralom börtöneiben kellett elszenvednie.

Széles Tamás darabja eposzi formában íródott, melynek drámai ereje messze felülmúlja a prózaieit. „Ahol gondolat és ritmus nem egyszerre születik meg, ott nincs igazi vers, de főként drámai vers nincs.” – írta Mészöly Dezső. Mindszenty bíboros kiállása a keresztény hitért XX. századi hőstett, megöröklendőség pedig éppoly héroszi cselekedet, mint a nagy görög hősök tettei.

Az előadás szakrális dráma, mely beavat és találkozást eszközöl Isten szentségével. A monodráma ősbemutatóként, kortárs fizikai színházi eszközökkel mutatja fel azt a hitet, mely kitartást ad és segít túlélni.

Szerzőink, munkatársaink:

A lap tervező grafikusai:

Tölgyesi Tibor

Niedzielsky Katalin

Dóra-Horváth Krisztina

Schütz Péter

Lengyel Tibor

Déryné nyomdokain

Beszélgetés Balázs Péterrel, a szolnoki Szigligeti Színház igazgatójával az idej és a jövő évadáról

Igazgató úr, a Nyitott ablak egy költözés utáni, a szokásostól eltérő szezon utolsó nagyszínpadi bemutatója. Milyen tapasztalatokat szerzett a társulat az elmúlt időszakban?

Mindenek előtt hálás köszönetemet szeretném kifejezni nézőinknek azért, mert hűségesen követték a munkánkat átmeneti játszóhelyükön is. A szervezőiroda és a színházi kollégák rugalmasságát, teherbírását szintén csak dicsérettel jelzőkkel tudnám illetni, hiszen bérletes előadásainkon kívül a Lázár Ervin Program keretében bemutatott produkcióinkat is teljes erőbedobással teljesítettük, ősszel egy igen emlékezetes október 23-i műsort adtunk, szilveszteri tévéműsort készítettünk kolozsvári kollégáinkkal, majd december 31-én szolnoki közönségükkel köszöntöttük az új esztendőt. Februárban az Ádámok és Évák Ünnepe is sor került, amelynek Csukás István még aktív és boldog részese volt. Előadásaink közül a Régi nyár kivételes sikernek bizonyult, amelyre bérleten kívül is nagy igény mutatkozott. A Szín-Mű-Helyben bemutatott Két nő és valaki és a

Névtelenül című darabokat változatlanul nagy érdeklődés mellett játszottuk, készülünk Széles Tamás monodramájára Mindszenty bíborosról. Nóti Károly fergeteges bohózata, a Nyitott ablak pedig egy a tavaszhoz illően könnyed, de méltó lezárása lesz ennek az évadnak, amely során bebizonyosodott, hogy a társulat és a közönség minden körülmények között kitart egymás mellett.

Ilyenkor már javában zajlik a készülődés a következő szezonra. Mi az, amit ezzel kapcsolatban meg lehet osztani a nézőkkel?

A legnagyobb sajnálattal vettük tudomásul és vagyunk kénytelenek most a közönséget is tájékoztatni, hogy a színházépület felújítási munkálatai hosszabb időt vesznek igénybe, mint az előrelátható volt, ezért még egy évadot az Aba-Novák Agóra Kulturális Központban kell töltenünk. Így most már mi is elmondhatjuk magunkról, hogy egy kissé vándorszínészekké letünk, nem véletlenül választottuk a jövő évad befejező bemutatójává a Déryné, ifjasszony című Herczeg Ferenc darabot. Eltökélték vagyunk

abban, hogy felülkerekedjünk a nehézségeken. Mindent megtettünk azért, hogy olyan repertoárt állítsunk össze, amely kárpótlást nyújt a kényelmetlenségekért, színvonalas, elgondolkodtató és szórakoztató színdarabokat kínál minden korosztálynak a következő évadban is, melynek mottója, vezérfonala az **összetartozás** lesz. Bízom abban, hogy elnyeri a közönség tetszését. Várjuk vissza nézőinket szeretettel!

„Vettek egy nagy levegőt és elkezdtek mókázni”

Nóti Károly Nyitott ablak című bohózatának premierje lesz a szolnoki Szigligeti Színház társulatának utolsó nagyszínpadi bemutatója ebben az évadban. Az előadás rendezője Balázs Péter, a főbb szerepekben Mészáros Istvánt, Kertész Marcellát, Barabás Botondot és Harna Pétert láthatja a közönség.

„Képzeli csak magunk elé a közelmúlt magyar történelmének legcsúfabb kimenetelű háborúját, milyen lehetett arról számot adni, hogy habár csatát alig veszítettünk, mégis az országból csak meggyag maradt? A megpróbált katonáemberek hazamentek, vettek egy nagy levegőt, és elkezdtek mókázni. Ha csak egyetlen ember csinálta volna, azt mondhatnánk, bolond volt, de ezt tették a magyar nyelvterület egészén. Összebeszéltek vajon a fronton: ha majd hazamegyünk, a rajtunk esett nagy szörnyűséget tréfálkozással ütjük agyon?” – teszi fel a kérdést Berecz András ének-és mesemondó, akinek szavai és Nóti Károly *Nyitott ablak* című, az első világháború idején játszódó színdarabjának megszületése illetve annak fogadtatása között feltűnő a párhuzam. 1934-ben mutatták be a bohózatot, mindössze tizenhat évvel a világháború vége után és a színdarab a maga tündérmesére emlékeztető történetével, kabaré-jeleneteivel, szóvicceivel, karikatúrászerű figuráival hatalmas sikert aratott. Talán segített a háború

okozta traumák feldolgozásában a nevetés, az is lehet, hogy maga a színházi együttlét, a közös pozitív élmény gyógyította a lelkeket, egy biztos: bátorság kellett a darab megírásához és felszabadult élvezetéhez is. Valószínűleg erőgyűjtésnek sem volt utolsó megnézni a *Nyitott ablak-ot*, hiszen a következő világégés már javában készülődött.

Nóti Károly a vele egyidős szecesszió idején kialakult európai kabarékultúra vívmányait ötvözte a polgári színház hagyományaival. Emberközeli, a közéleti eseményekre humorral reflektáló műveinek célja az azonnali hatás elérése, az örömszerzés volt, ami úgy sikerülhetett neki, hogy maga is lubickolt az élet sűrűjében, jól ismerte minden társadalmi réteg gondjait és gondolatait. Sikeres színpadi szerzőként és filmforgatókönyvíróként a negyvenes évek elejéig háborúatlanul tudott dolgozni, de a háború alatt kétszer is internálták, 1945 után pedig a szovjetek vitték málenkij robotra. A kommunista puccs után mellőzött lett, hiszen a diktatúra, a szocialista realizmus és a személyi kultusz korszakában nem volt szükség a humorára, és az izigvérig polgári látásmódjára. Annak ellenére sem kapott munkát, hogy sógora, Horváth Márton a kommunista párt főtitkár-helyettese és Révai József után a második számú ideológusa volt. Az egykor ünnepe, világhírű szerző szegényen halt meg 1954-ben, szívrohamban.

1956-ban így írt róla Salamon Béla, a népszerű komikus, amikor a magyar hangosfilm huszonöt éves jubileumát ünneplve díszelőadáson mutatták be újból a *Hippolyt, a lakáj* című filmet.

„Megdöbbenve konstatáltam, hogy Nóti Károly nevét a vászon sem tüntették fel, holott neki más szerepe nem volt a Hippolytban, csak annyi, hogy ő írta a filmet. Nekem semmi részem, vagy mondjuk nagyon kevés részem volt a magyar filmgyártás sikereiben az elmúlt huszonöt évben. De sok közöm volt Nóti Károlyhoz, mint háziszervizhöz, akinek nagyon sokat köszönhettem. És most nincs meg a neve? Pedig: „Lep-sényinnél még megvolt!”

A szolnoki Szigligeti Színház bérletes előadásai a 2020/21-es évadban

I. bemutató

Giulio Scarnicci-Renzo Tarabusi: Kaviár és lencse, komédia. Rendező Málnay Levente.

Leonida Papagatto nem mindennapi foglalatossággal keresi meg népes és hangos családja számára a betevő falatot. Fogadásokra és díszvacsorákra jár, amelyeken előkelő uraságnak adja ki magát, mívesen társalog az arisztokrácia tagjaival, miközben az erre a célra készített frakkja feneketlen zsebeit titokban megtömi kaviárral és egyéb ínycségekkel. Mivel megy minden, mint a karikacsapás, tehetségét pénzre is akarja váltani, ezért Szereteligát alapít, ám ezzel a família gyarapodása helyett irratlan bonyodalomlavinát indít el. Vérbő és temperamentumos olasz vígjáték, a szélhámoságot művészi szinten művelő Papagatto szerepében Mihályi Győzővel.

II. bemutató

Szörényi Levente – Bródy János – Sarkadi Imre – Ivánka Csaba: Kőműves Kelemen, rockballada. Rendező Radó Denise.

„Alkotni születünk erre a földre, nemcsak megélni szép napokat.” – ez Kőműves Kelemen hitvallása, amelynek jegyében az épülő Déva várért hajlandó feláldozni a legdrágábbat számára: a feleségét. De vajon mennyire tartós és áldott az eredmény, ha ártatlan embert kell feláldozni érte? A trianoni békediktátum 100. évfordulóján különösen mélyen elgondolkodtató ez a kérdés. Mi, a Szigligeti Színház társulata ezzel az előadással tisztelgünk nemzetünk gyászának centenáriuma előtt.

III. bemutató

Szabó Magda: Régimódi történet, családtrófé. Rendező Csi-szár Imre.

Szabó Magda így írja le a mű születésének előzményét: „Anyámat 1967-ben vesztettem el, azt hittem, sose lesz belőlem ép ember a temetése után. Hogy valahogy

talpra álltam, férjemnek köszönöm, aki azzal a szelíd mondattal idézett vissza reális életünkbe: „Rajtad mindig a munka segített, miért nem élsz a magad gyógyszerével?” A lebilincselő történetben nem csupán a tündér-édesanya elevenedik meg, hanem a merev és eltökélt nagymamák, a bohém dzsentri nagypapa, a tudálműves nagynénik és a korabeli kálmánista Róma többi jellegzetes figurája is.

IV. bemutató

Eisemann Mihály – Halász Imre – Békefi István: Egy csók és más semmi, zenés vígjáték.

Rendező Molnár László.

Az ember nem is gondolná, milyen romantikus találkozásokat, rejtélyes kapcsolatokat és furcsa félreértéseket rejtenek a válóperes akták. Békefi István nem átalott periratokban kutakodni és csiszolatlan gyémántokra bukkant. Ilyen Annie és Sándor története, amelyet még Dr. Sáfrány, a minden hájjal megkent ügyvéd áldatlan tevékenysége sem tud a kibontakozásban megakadályozni. Örökzöld slágerek, izgalmas cselekmény, sziklaszilárd nők, szerelmes férfiak mulattatnak és andalítanak ebben a zenés játékban, amely úgy kapcsol ki, hogy nevetés közben saját szeretetre méltó gyarlóságainkra ismerhetünk.

V. bemutató

Herczeg Ferenc: Déryné, ifjasszony, színjáték. Rendező: Balázs Péter.

Azt, hogy ez a színdarab bemutatásra kerülhet, a magyar nyelvű színjátszás kivívóinak köszönhetjük. A mindenre elszánt, derűt és határozottságot sugárzó, szípkázóan tehetséges Dérynének és a többi, hozzá hasonlóan önfeláldozó vándorszínésznek. Nagyon kevesen hittek bennük, az idő mégis őket igazolta. Herczeg Ferenc romantikus színműve kalandokkal, tréfákkal, kulisszatitkokkal teli főhajtás a tiszteltre méltó elődök előtt.

Bábszínházi világnap

Ünnep a Tomcsa Sándor Színházban is!

Március 21. a bábozás, a bábszínház világnapja. A bábszínházi világnapot a nemzetközi bábművész-szövetség, az UNIMA kezdeményezésére 2003 óta tartják meg. Már lassan öt éve annak, hogy a székellyudvarhelyi társulatnak is van mit ünnepelnie ezen a napon. 2014-ben született meg Székellyudvarhelyen az első bábelőadás és fogalmazódott meg az igény arra, számtalan nyilatkozat formájában is, hogy legyen bábszínházi tagozata a Tomcsa Sándor Színháznak. Azóta minden évben született egy bábszínházi előadás és egy éve már neve is lett a gyermeknek: Udvarhely Bábműhely! Ünnepejlünk, megidézzük a gyermekkacaját, zibongást melyek csak egy - egy bábelőadáson tudnak megszületni.

Fogadják szeretettel Lukács Emőke, az Udvarhely Bábműhely vezetőjének gondolatait e jeles napon:

Bár a jelenlegi világ- és országos egészségügyi helyzet nagyban korlátoz minket, mégis ünnepre hívom a Tomcsa Sándor Színház és az Udvarhely Bábműhely nézőit. 2020. március 21.-én immár két okunk is van az ünneplésre.

Egyrészt ma van a bábszínház világnapja. Öröm van bennem, hogy létezik a BÁB, mint kifejezési forma, hogy létezik a SZÍNHÁZ, mint a csodák színtere s, hogy e két közös játéka a létezés igazságához kapcsolja bensőnket. Továbbá ragaszkodó szeretettel gondolok a világ valamennyi bábszínházára, bábkészítő mesterére, rendezőjére, írójára,

akik tehetségük megmutatkozásának színteréül merték a bábszínházot választani és hisznek a báb teremtő erejében. Hála van bennem, ha a technikusokra és színpadmunkásokra vagy az irodai személyzetre gondolok, hiszen a csapat majdhogynem láthatatlan tagjaiként jelentős részt vállalnak közös munkánk sikerében. Isten éltesen bennünket!

Örömrre ad okot az is, hogy egy éves az Udvarhely Bábműhely, születésnapunk van! Nagyon kicsi még ez a gyermek, kapaszkodásra nyújtott kezek hiányában nem jut messzire, de reményekben és vágyakban nem szűkölködik. Egy évvel ezelőtt úgy ünnepeleltük a március 21.-ét, a bábszínház világnapját, hogy megalakítottuk az Udvarhely Bábműhelyt, a Tomcsa

Sándor Színházban zajló bábszínházi törekvések gyűjtőfogalmaként.

*Azóta az Udvarhely Bábműhely egésze alatt két bábelőadás is napvilágot látott színházunkban egy a tinédzsereket és felnőtteket megcélzó mesefeldolgozás **Béka-királykisasszony** címmel és egy betlehemes játék **Gyermek születék** címmel. Van egy harmadik, műsoron lévő előadásunk is, mely egy korábbi évadban készült, a kesztyűbáb technikával dolgozó Rengeteg Ábel és Kürtös Kata kalandjai címet viselő vásári játékkunk. Szóval e három előadást játszottuk a megalakulásunk óta eltelt egy évben. Jártunk kis falvakban és nagy városokban, játszottunk színházi fesztiválokon. A Nagyváradon megszervezésre kerülő Erdélyi Magyar Hivatásos Bábszínházak Fesztiváljáról, a IV. Fux Feszt-ről két díjjal térünk haza.*

*Úgy terveztük, hogy idén, első születésnapunkon bejelentjük a **székellyudvarhelyi bábszínházi találkozót***

hírét, mely április 23-24-25 között került volna megrendezésre. A rendezvény programjában a magyarországi és erdélyi bábszínházi előadások, gyerekkoncertek, bábkészítő foglalkozás mellett egy esti tematikus beszélgetés is helyet kapott volna, ahol felületet teremtettünk volna a bábszínházról alkotott véleményeink, elvárásaink találgatásának. Nem titkolt célunk ugyanis, hogy felkeltjük városunk érdeklődését a bábszínház iránt és számottevő lépésekre ösztönözzük vezetőinket egy jövőbeli bábszínházi kezdeményezésünk megerősítésében, a tagozat létrehozásában.

Ez most sajnos elmarad. Az okokat nem kell magyarázni. De nem marad el örökre, csupán arrébb toldódik és a 2020/2021-es évadban minden bizonynyal megvalósul.

Türelmesen várva a szükségállapot végét kívánok békeséges napokat, éljen a bábszínház, éljen az Udvarhely Bábműhely!

Lukács Emőke

A boldogság kulcsa

Valahol máshol lenni,

valaki mással

Véres családi dráma, az Amerikai Elektra a kecskeméti társulat következő bemutatója. Eugene O'Neill Nobel-díjas amerikai drámaíró trilógiáját Horvát Csaba rendező-koreográfus, a Forte Társulat megalapítója és vezetője rendezi. A premier február 14-én volt, a Ruszt József Stúdió Színházban.

- Először rendez Kecskeméten, de korábban két színésznövendék osztálya is játszott a Szín-Tár Fesztiválon. Itt volt akkor velük?

- Úgy emlékszem, egyik csapatot sem tudtam személyesen elkísérni. Forró dróton tartottam velük a kapcsolatot, hogy minden rendben van-e. Kecskeméten jártam már, láttam előadásokat a színházban. Közös munka kapcsán valóban most vagyok itt először.

- Az Amerikai Elektra eléggé összetett és szövevényes színdarab. Mi volt az elsődleges elképzelése O'Neill remekművével kapcsolatban?

- A szerző egy görög trilógiát helyez modern környezetbe. Az ókori görög dráma, a sorstragédia közel áll a szívemhez, ezért esett az Amerikai Elektra a választásom, amikor Cseke Péter színházigazgató felkért, hogy rendezek Kecskeméten. A tör-

ténet egy modern világban játszódik, semmi antik nincs benne. Izgalmas, hogy minden konfliktusa, drámája köthető a valós élethez, lényegében egy családtrógiát.

- Az eredeti trilógia eléggé terjedelmes, három többfelvonásos drámából áll. A most készülő előadás leginkább mire fókuszál?

- A teljes mű bemutatása 5 óra játékidőt igényelne. Perczel Enikő dramaturggal tömörebbé, markánsabbá alakítottuk, természetesen úgy, hogy ne sérüljön. A mi változatunkban a történelmi közeg, az amerikai polgárháború a legkevésbé hangsúlyos. A háború, az embertelenség természetesen megjelenik, csakúgy, mint a szereplők vágyakozása a normális emberi életre. Ez a tulajdonság mindegyikük sajátja. Azé is, aki távol van, és hazavágyik a háborúból, ugyanakkor azoké is, akik otthon vannak, de elvágyódnak máshová, ahol szebb lehet az életük, és kiteljesedhet egy másik partnerrel.

- A történet középpontjában a Mannon család áll. Kik ők, és mitől tragikus a sorsuk?

- Ez egy jó nevű és jómódú család. Tagjai semmilyen negatívumot, kellemetlenséget nem mutatnak a nyilvánosság felé. Ugyanakkor a

család minden tagjának vannak sötét titkai és szörnyűségei, valamint a jelen megélt reménytelenségei és drámái. Ebben a bezárt családi közegben magas hőfokon égnek a szereplők, tele vannak elfojtott vágyakkal és érzelmekkel. Közös bennük, hogy mindannyian jobb életet szeretnének, de nem ott, ahol élnek. Máshol és mással képzelik el a jövőjüket, nem pedig helyben igyekeznek rendbe tenni a dolgaikat, javítani a megromlott kapcsolataikat.

- A meglévő személyiségükkel, eszköztárukkal valóban kiteljesedne Mannonék élete valahol máshol, valaki mással?

- O'Neill drámájának különös motívuma annak erőteljes kihangsúlyozása, hogy a boldogság másutt van, a teljességre való lehetőséget helyben nem lehet megtalálni. A hön áhított változáshoz el kell menni messzire, ahol más az élet, máslyenek a körülmények. A szerző ebben látja az egyetlen megoldást, amiben egyszerre van jelen naivitás és gyarlóság.

- Eredendően táncművész és koreográfus. Az Amerikai Elektraiban hogyan kezeli a próza és a mozgás arányát?

- Koreográfusként annyit teszek hozzá, amennyit a darab igényel.

De nincs szó táncról, sokkal inkább gesztusokról, mozdulatokról, pozíciókról. Bizonyos pontokon a darab lehetőségeket ad a stilizációnak, ami lehetőséget ad absztrakcióra való hajlamom kiélésére.

- Egy prózai színésznek mennyire saját vagy tanult nyelve a mozgás, a fizikai síkon való önkifejezés?

- Okos színészekkel dolgozom, akik érzékelik azt, hogy egy-egy általam kért gesztus vagy mozgásfolyamat egyrészt őket segíti az értelmezésben, másrészt a néző számára is izgalmas lehet, illetve jobban láttatja az adott szereplő sorsának mélységeit.

- Kik az alkotótársai zenében, látványban?

- Az előadás zeneszerzője Dobri Dániel. Vele többször dolgozom együtt, és most végez a Zeneakadémia alkalmazott zeneszerzői szakán. A látvány, a díszlet két fiatalember munkája: Kiss Benedek Kristóf és Kalászi Zoltáné. Ők nem színházi közegekből jöttek az egyik építész, a másik grafikus, de nagyon izgalmas a gondolkodásuk. Ők gyakorlatilag az állandó munkatársaim. A jelmezeket régi alkotótársam, Benedek Mari tervezi, aki nem először dolgozik a kecskeméti színházban.

- Milyen díszletek között zajlik majd a családi sorsdráma?

- Tulajdonképpen egy házban történnek az események. Vannak átlátszó falak, plexi-elemek, amik mögött-előtt zajlik a játék. A bezártság, a külvilágtól való elzárkózás lényeges

motívuma a darabnak, és pont ennek a kontrasztját szeretnénk megfogalmazni a térrel, az átlátható díszlettel. A szereplők bármennyire is próbálják titkolni a borzalmakat, átélte fájdalmakat és érzelmeket, ez akkor is látszik. Mert ettől görög dráma a görög dráma. Egyszerre szörnyű és felemelő az az érzelmi amplitúdó, amin a karakterek mozognak ebben a műben.

- Jelen lesz a premieren?

- Igen.

- A bemutató után is rá szokott nézni az előadásra?

- Mindenképpen, főleg az első időszakban. Később, amikor csak lehetőségem van rá, megnézem az előadásaimat. Az a tapasztalatom, hogy egy-két instrukcióval a kész előadásokon is sokat lehet javítani.

Popovics Zsuzsanna

Húszéves évfordulót ünnepeltek Dunaújvárosban

A 20 éves táncszínházi tagozata előtt tisztelgett a dunaújvárosi Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza legutóbbi táncos előadása.

Az évforduló kapcsán az „... és ideje a táncnak!” – jelenetek az Őszövetségéből című darab bemutatója után az ünneplést egy plakátkiállítás nyitotta meg, ami mellett egy archív fotókból összeállított diavetítés is színezte az eseményt. A vendégeket és a Táncszínház tagjait Őze Áron köszöntötte, aki

elmondta: „Általában csak a legnagyobb hazai teátrumokra, nemzeti színházainkra jellemző, hogy több tagozatuk, állandó tánckaruk is van. Dunaújvárosban azonban régi hagyománya van a táncművészetnek. Az itteni közönség nagyon szereti ezt a műfajt, ezért is alakult meg éppen húsz éve ez a tagozat. Mi minden évben tíz prózai előadást és két táncelőadást mutatunk be, illetve vannak közös produkciók.” Majd a korábbi táncgyűttes vezetői dr. Rácz Attila „Ciceró”, Szögi Csaba,

Énekes István és természetesen Vári Bertalan a társulat jelenlegi vezetője szólalt fel kézzel kézre adva a mikrofont.

A dunaújvárosi alkotóműhely megalakulását Szögi Csaba 1983-ra datálja, amit Énekes Istvánnal alapítottak meg. Ehhez csatlakozott számos neves koreográfus (Bognár József, Janek József, Szücs Elemér – akik sajnos már nem lehetnek közöttünk). Érdemes kiemelni, hogy sok fiatal tehetség mellett itt készítette első koreográfiáját Román Sándor,

aki jelenleg az Experidance vezetője. 1999. június 30-án Rácz Attila vezetésével kezdte meg a munkát és fektette le alapjait a táncársulatnak, amelyet Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata alapított, mint önálló tagozat. Dr. Rácz Attila „Ciceró” köszöntőjében örömet fejezte ki a ma is aktívan dolgozó társulatnak és köszönetet mondott Vári Bertalannak, hogy tovább élte azt a magot, amit egykoron elvetettek. Ezt a magot a Dunaújvárosi Vasas Táncgyűttesen keresztül Wünsch László, Péterffy Attila, Szögi Csaba, Énekes István és Neuwirth Annamária alapozta meg. A tehetséges művészek két, ma is virágzó táncgyűttes alapítottak, a Bartók Táncszínházat és a Közép-Európa Táncszínházat.

Az eseményen Szalay Tamás (Magyar Táncművészetek Szövetsége), Török Jolán (Táncpedagógusok Szövetségének elnöke), Földi Béla és dr. Borsós Beáta a színház korábbi igazgatója mellett a táncszínház korábbi tagjai, alapítói és vezetői is jelen voltak. A húszéves jubileum alkalmából Vári Bertalan Harangozó Gyula-díjas táncművész-koreográfus rendezte bibliai történetet, az „... és ideje a táncnak!”- jelenetek az Őszövetségéből című táncjátékot mutatták be. A színpadon megelevenedik az egyiptomi kivonulás, Dávid és Góliát harca, az özönvíz, illetve láthatjuk Mózes, amint az Ígéret Földjére vezeti a népet, mindezt egy olyan színpadi díszletben, amely esőgépet is tartalmaz.

Orin tragédiája

Orth Péter: „Orin tragédiája, hogy a szülei nem szerették egymást eléggé.”

Idei második bemutatójára készül Orth Péter, a kecskeméti színház Latabár-díjas és Junior Prima-díjas színművésze. Orin alakítja, O'Neill Amerikai Elektrájában, a görög dráma gyökereire épülő, véres családi tragédiában. Az előadás bemutatója február 14-én volt, a Ruszt József Stúdió Színházban.

– *Meleg Orin főbb tulajdonságai, illetve milyen a kapcsolata a dráma többi szereplőjével?* – kérdeztük Pétert.

– Orin éppen hazatér a háborúból, ahol fejsérülést szenvedett. Gyenge az idegrendszere, a háborús élet lelkiileg és fizikailag is megviselte, maradandó nyomokat hagyva a személyiségében. A dráma előrehaladtával kiderül, hogy erős érzélem, már-már szerelem fűzi a saját édesanyjához. Az apjával ellenben terhelte a viszonya. Gyerekkorában keveset találkoztak, mivel az apa sokat volt távol a családjától, ám ha otthon is volt, akkor is rendkívül hideg volt hozzá és távolságtartó. Amikor Orin fiatal katonaként kikerült a frontra, az apja parancsokká alá

került, aki mindenből többet követelt tőle, mint bárki mástól. Hazakerülve Orin számos családi titokkal szembesül. Az anyja szeretőt tart, amit úgy él meg, hogy őt csalta meg. Ebben a labilis lelki állapotban, nővére tüzei és kihasználja az indulatait, aki viszont az apjukat isteníti, és legfőbb célja megbosszulni az ellene elkövetett csalásokat. Orin belesodródik egy gyilkosságba, ami újabb tragédiához vezet. Ezt már nem tudja feldolgozni, ahogy azt sem, hogy kettéválk a család, és idővel egyedül marad. Nem marad senkije, aki az otthon, a biztonságot jelentené számára.

– *Orin bántják, csalják, manipulálják, zsarolják a közvetlen családtagjai. Mi jelenthetne kiutat, mi oldhatná fel az életét tönkre tevő számos konfliktust? Nincsenek barátai, jóakarói?*

– Orin féltékeny férfiként jelenik meg a színen. Reménykedik, hogy a pletykák hamisak, és szeretne hinni az anyja ártatlanságában. Ebben azonban csalódnia kell. Két személy, Peter és Hazel képviselik a normalitást a környezetében. Ők kések segíteni neki, és kivezetni abból az élethelyzetből, amiben vergődik. Hazel feleségül menne Orinhoz és rendes életet élne vele. Csakhogy a

fiú képtelen titkolózni, nem tud úgy élni, hogy ne beszéljen a bűneiről és a valódi érzéseiről. Gyöttri a bűntudat. Képtelen megállni Hazel tiszta tekintete előtt, legszívesebben mindent bevallana neki. Ehhez viszont nincs elég ereje. Hazugságban pedig nem tud együtt élni a lánnyal. Sokkal inkább a nővérével, Elektrával képzelel a jövőt, aki minden titkát és szennyességét ismeri. Amikor nővére – egyben a gyilkosságra való felbujtója – is visszautasítja, Orinnak nem lát más kiutat, mint az öngyilkosságot. Nem tudja feldolgozni mindazt, ami vele történt. A gyilkosságokat és, hogy magát okolja anyja öngyilkosságáért.

– *Először rendez Kecskeméten Horváth Csaba. Te korábban már dolgoztál vele. Hol és mit?*

– Negyedéves voltam a színművészeti egyetemen, amikor az Ódry Színpadon rendezte velünk Karl Kraus: Az emberiség végnapjai című gigantikus hosszúságú drámájának adaptált változatát. Ez volt az egyik vizsgadarabunk, egy valódi mozgásszínházi produkció, amit nagyon szerettem.

– *Horváth Csaba eredendően táncművész és koreográfus, lételeme a mozgás. Mennyire lopja bele a fizikai színházat az Elektrába?*

– Ahogy haladunk előre, egyre inkább kerülnek az előadásba

mozdulatok, felnagyított gesztusok, pregnáns, kissé elnagyolt lelkiállapot-kivetülések. A megszokottnál stíliázottabb, absztraháltabb lesz az előadás, de szó nincs benne túlzott tánc- és koreográfia használatról.

– *Az első bemutatód az Illatszertár volt ebben az évadban. Szerelmi történet, kedvelhető karakterek. Kit alakítasz benne?*

– Kádár urat játszom, aki egy meglehetősen szélsőséges karakter. Izgalmas feladat számomra, mert pofátlanságával, gátlástalanságával és krakélerségével meglehetősen távol áll a hétköznapi karakteremtől, mondhatni az ellentéte annak.

– *A következő feladatod Billy Bibbit lesz, a Száll a kakukk fészkére című színműben, Bagó Bertalan rendezésében. Várod?*

– Izgalmasnak ígérkezik. A Száll a kakukk fészkére anno egy meghatározó filmélményem volt. Ez egy olyan mű, ami miatt színész akar lenni az ember. Szélsőséges emberi sorsok, nagy gondolatok, és olyan karizmatikus színészegek fémjelzik, akiket csak csodálni lehet. Annyira magával ragadott, hogy a színészfelvételeire monológot is vittem belőle. Itt most Billyt fogom alakítani, a dadogó, anyja miatt traumatizált fiút, egy kimondottan érzelmes karaktert.

– *A korábbi évadokban négy-öt bemutatód volt, idén három előadásban láthat a közönség. Ez összefügg azzal, hogy Budapesten élsz, hogy családot alapítottál, esetleg máshol is dolgozol?*

– Ez így mind hozzájárult ahhoz, hogy idénre magam kértem kevesebb feladatot a színháznál. A párommal tavaly volt az esküvőnk, utána egy hosszabb nászútra mentünk. Plusz úgy volt, hogy elkezdek egy forgatást, ami sok időmet elvette volna. Utóbbi nem jött össze, de így legalább volt két hónapom pihenni, illetve berendezkedni az új otthonunkban.

– *Bánovits Viviannéval korábban nyilatkoztatok, hogy mezítlábas, kiskápolnás esküvőt szeretnétek. Ilyen lett?*

– Hála Istennek igen. Minden úgy sikerült, amilyenek megálmodtunk.

– *Tavaly, A beszélő köntösben együtt játszottatok, szerelmespárt alakítottatok. Előtte, azóta volt már alkalmatok együtt dolgozni?*

– Nem. Kivéve azt a monodramát, amit rendeztem, és Vivianne játszott. Jól tudunk együtt dolgozni. Remélem, hogy a jövőben minél többször lesz alkalmunk közös produkcióban részt venni.

Popovics Zsuzsanna

Muter, dzsinnek Sopronon túl

A muter meg a dzsinnek című produkció, a soproni teátrum színházi nevelési programjának felsősök számára szóló új előadása a leghűségesebb város környékének oktatási intézményeiben vendégeskedik márciusban. A mostani darab témája a gyermek találkozása a családon belüli alkoholizmussal. A foglalkozásvezető a program szakmai irányítója, Németh Ervin dramaturg.

A soproni színházi nevelési program kimondottan diákoknak szóló produkciói Németh Ervin szakmai vezetői irányításával megtalálták az utat a fiatalsághoz. A muter meg a dzsinnek adaptáció Elekes Dóra azonos című könyve

felhasználásával készült. Az előadás kiskamasz hőse igyekszik a maga nyelvén megérteni és magyarázni azt a világot, amelyben anyját – vagyis inkább csak mutert – fogva tartják az alkohol dzsinnei. Vajon ki lehet-e szabadítani őt?

A bemutató tavaly november elején volt Sopronban, több iskolában jártak vele a szereplők. Most elindulnak városon kívüli oktatási intézményekbe. Márciusban Nagycenken, Peresztéken, Sopronkövesden, Hegykőn, Ágfalván, Kópházán, Mezőörsön, Bón, Zsírán, Szombathelyen, Pápan és Bécsben látható majd a színházi nevelési előadás.

A Soproni Petőfi Színház hét évvel ezelőtt az országban elsők között

indított színházi nevelési programot. A teátrum tudatosan, nagy energiákat mozgatva dinamikusan nyitott a fiatal közönség irányába, s a sikeres iskolaszínházi produkcióinak, valamint a városi és környékbeli pedagógusokkal való jó együttműködésnek köszönhetően nőtt ennek a korosztálynak a létszáma a bérletesek között. Mindemellett több ezer diák találkozott rájuk szabott témájú, iskolai keretekhez alkalmazott, a saját környezetükben bemutatott előadásokkal, hozzájuk kapcsolódó drámapedagógia foglalkozásokkal. A soproni teátrum kiadványban összegezte a programjának szakmai tapasztalatait, és eljuttatta az oktatási intézményekbe, színházakba.

A muter meg a dzsinnek előadás szereplői:

Demeter Helga (a Soproni Petőfi Színház színművésze)

Hegedűs Csanád (Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium – Líceum, Sopron)

Papp Zsuzsanna Cserne (Szent Orsolya Katolikus Gimnázium és Általános Iskola, Sopron)

Pócsi Csenge (Hunyadi János Evangélikus Általános Iskola, Sopron)

Scheer Félix Dominik (Árpád-házi Szent Margit Gimnázium és Általános Iskola, Kőszeg)

Szedenic Dominik (Deák Téri Általános Iskola, Sopron)

Szöke Bence (Eötvös József Evangélikus Gimnázium, Sopron)

Adaptáló dramaturg, rendező és foglalkozásvezető – Németh Ervin

A kereszten túl

Kilenc nemzet táncosaival készül a Sopron Balett új előadása

Összeállt a Stabat Mater kilenc nemzetet felvonultató alkotói csapata a leghűségesebb város teátrumában. A Sopron Balett és a St. Pölten-i Europaballett koprodukciója két önálló történettel és koreográfusi elgondolással, értelmezéssel dolgozza fel a világ egyik leghíresebb Mária-himnuszát inspiráló művet a tánc nyelvén. Pergolesi és Sostakovic muzsikájával, a városi szimfonikus zenekarral, operaénekesek közreműködésével, helyi gyermekek részvételével, különleges látványvilággal készül a nagyszabású előadás. Bemutató március 21-én.

Látványos emelések, fúziós, modern és klasszikus technikai elemek váltakozása, a kultúrák színesége, fiatal tehetséges táncosok, erős

színpadi karakterek, személyiségek találkozása jellemzi a Sopron Balett és a St. Pölten-i Europaballett új produkciójának próbáit. A műfaj pedig közös kapcsolódási pontot jelent a nemzetközi csapatnak. A próbák is több nyelven zajlanak, főként angolul, oroszul, németül és magyarul.

A Sopron Balett és a St. Pölten-i Europaballett együttműködésének keretében újra érkeztek táncosok az ausztriai együttesből a leghűségesebb városba. A most készülő táncműben vendégeskednek brazil, olasz, mexikói, német, osztrák, dél-afrikai, kanadai művészek, összesen tízen. Öt fiú és öt lány jött tőlük. Így az orosz és magyar fiatalokkal együtt kilenc nemzet képviselőinek közreműködésével készül a Stabat Mater Sopronban Alekszej Batrakov és Demcsák Ottó koreográfiaival az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus jegyében.

szével készül a Stabat Mater Sopronban Alekszej Batrakov és Demcsák Ottó koreográfiaival az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus jegyében.

Alekszej Batrakov, aki 2004-ben és egy évvel később fődíjasa volt az oroszországi koreográfusversenynek, Sostakovic zenéjét választotta, hogy a háború borzalmainak tükrében beszéljen a tánc segítségével a fiát elvesztő asszony fájdalomról. Életképek sorozata, nagyívű, drámai jelenetek érzékeltetik, az értelmetlen pusztítás és pusztulás közben merre is fordulhat az ember a reményért, hitért, az élet szolgálatáért. Mindezt a hatalmas orosz lelket megidéző zenével, energiával, hangulattal, a klasszikus stílust előtérbe helyezve, eposzokat megidézve. Érdekesége a történetnek, hogy színpadra lépnek benne soproni gyerekek, maga a koreográfus, Alekszej Batrakov mellett a dramaturg, Németh Ervin és a soproni balettmesternő, Gara Lídia is. Mintegy harmincan szerepelnek a

hatvan percre tervezett első részben. A különleges díszlet és jelmezvilágot Húros Annamária alakítja ki.

A mintegy negyven perces második részben Demcsák Ottó Harangozó-díjas koreográfus a négy evangéliumból készített egy történetet megjelenítve több bibliai szereplőt: Máriát, Jézust, Mária Magdolnát, Árimateai Józsefet, Simon Péter, Jánost, Szalomét és az angyalokat. Közülük egyiket bukott angyalként ábrázolja, mert elmondása szerint az életben is akadnak rontó erők, ám a krisztusi megváltásban ott a lehetőség, hogy ezeket legyőzheti az ember, s nemesedhet a lelke a próbatételek közben. Ő a szakralitást kiemelve közelíti meg a keresztfalatt álló asszony fájdalomról szóló művet, azzal a tudattal, hogy a felfelé és befelé figyelés, a hit, a szeretet, az örök emberi értékek, a remény mind az égi energiákban rejlik, a feltámadás üzenetében. Ezért is fontos mű számára Pierre Teilhard de Chardin francia jezsuita szerzetes az

Út az Ómega felé könyve. Ebben az ember és a világmindenség viszonyát vizsgálja a kiemelkedő gondolkodó a végtelen utáni vágyakozás tükrében. Erre is szeretne némiképp utalni a koreográfus.

Demcsák Ottó Pergolesi klasszikus Stabat Mater-feldolgozását használja zenei kíséretként. A művet minden egyes előadásban a Soproni Szimfonikus Zenekar adja elő Kóczán Péter vezényletével. Dupla szereposztásokban énekel majd Benedekffy Katalin, Eisienbeck Ágota, Megyesi Schwartz Lúcia, Forgó Eszter. A dramaturg Katona Imre, a jelmez Húros Annamária munkája. A díszletvilágot Demcsák Ottó alakítja ki.

A két részt gondolati és érzelmi síkon Mária jelenései kapcsolják össze, akinek ajkán biblikus mondatok, himnusz- és zoltártörödékek hangzanak fel jelezve a művészetek egybefonódását, a profán és a szakrális szféra kölcsönösségét és harmóniáját.

Öt irányba is előrenyomulnak

2019 jó év volt számunkra, sok projekttel, munkával, s ez meglátszott a magas árbevételünkön is. Ebben nagy része volt a Puskás stadionbeli audiovizuális rendszerek tervezésének és kivitelezésének, komplexitását és anyagi részét tekintve ez volt eddig a legnagyobb projektünk. – kezdte interjúját Balogh Géza az Interton cégcsoport ügyvezető igazgatója.

– Ez azt is jelenti, minden évben nem várható egy ekkora megrendelés?

– Valóban nem, de ennek ellenére nagyon nagy az a projektállományunk, amiből dolgozunk. S ezen az utóbbi 3-4 évben egyre csak bővülő listán a színházfelújításoktól kezdve sportlétesítmények, szállodák, ipari létesítmények, konferenciatermek, irodaházak megrendelése mind megtalálhatóak.

A távolabbi múltra visszatekintve – idén vagyunk épp 30 évesek – a 90-es években a hangrendszerektől indultunk, de ahogy az igények kezdtek egyre inkább összeérni, egy egységet képezni, mi is úgy bővültünk. 2000 környékén indult a vizuáltechnikai részlegünk, 2005-től a mobil színpadok és truss rendszerek, 2010 környékétől a színpadvilágítás, valamint az informatika, programozás, szoftveres dolgok is megjelentek a kínálatunkban. Ebből mára kialakult egy piac diktálta komplex AV csomag, s ma már annyira egységessé kezd forni az igény a megrendelő és technológia részéről, hogy véleményem szerint e nélkül nem lehet fennmaradni.

Emellett az igények, illetve az általunk képviselt gyártók is meghatározzák, hogy mi az, ami egy munkában túlsúlyban van. Sokszor a megrendelő (leginkább egy generál kivitelező) maga bontja részekre a munkát – mint például a kaposvári színház esetében – ahol külön vállalkozó kapta a színpadvilágítást, az audiovizuális részt, s megint más a színpadtechnikát.

– Hogyan épül fel a cégük, ami mindezeket a feladatokat végre tudja hajtani?

– 2015-ben jött létre az Interton Group - ami nem egy jogi személy, hanem egy brand – s ez öt jól elkülöníthető divíziót tartalmaz.

Az egyik a rendszerépítés, rendszerintegráció. Itt megtervezük, illetve kivitelezük - esete válogatja, hogy melyiket, vagy mindkettőt – a komplett audiovizuális, vagy a színpadvilágítási rendszereket. Ilyen-

kor beszerezük az eszközöket, felprogramozzuk, s egy egységgé gyúrjuk össze őket.

A másik divízió a disztribúció, amelyben gyártókat képviselünk, s ezen termékekkel kereskedünk - az eszközök értékesítéséhez mérnöki támogatást is nyújtunk - illetve a rendszerintegrációkban felhasználjuk ezeket az eszközöket.

A harmadik az IVS néven futó saját fejlesztésűnk, ez egy speciális hangsugárzó rendszer, de szoftve-

res fejlesztések is zajlanak ebben a divízióban. Alapvetően elektrokusztikai, informatikai megoldások fejlesztése, gyártása történik itt, de komoly részt képviselnek a mérnöki szolgáltatások is (tervezés, projekt előkészítés, koncepció alkotás, stb.).

A negyedik szekció a digitális kreatívok, ami – vizuális és audio anyagok tekintetében – tartalom előállításával, készíttéssel foglalkozik. Itt sokszor dolgozunk külsős partnerekkel, és ez, a tevékenység nevéből fakadóan is, művészi vonal, a műszaki eszközök nyújtotta lehetőségeket itt töltjük meg tartalommal.

Az ötödik divízió némileg virtuális, ezt Interton Egyetemnek hívjuk. A fő tevékenysége a két részből álló rendezvénysorozat, egyrészt éves szinten tartunk egy kétnapos rendezvényt, ahol elméleti prezentációkon, előadásokon keresztül mutatjuk be az új audiovizuális trendeket, tendenciákat, másrészt az év során folyamatosan szervezünk kis létszámú workshopokat, ahol egy eszköz kezelését, programozását tanítjuk meg. Míg ez utóbbiakban 10-20 fő vesz részt alkalmanként, addig a kétnapos elméleti előadásunkon akár 3-400 szakmabeli érdeklődő is megjelenik.

– Az egyetem képzése a saját eszközökre, vagy általánosságokra koncentrál?

– A kétnapos esemény márka- illetve termék független, amennyire lehet, ide neves külsős előadókat is meghívunk, akik az audiovizuális világ legkülönfélébb területéről tartanak előadásokat. A gyakorlati foglalkozásokon – hivatalos neve Interton Egyetem Labor – az általunk forgalmazott termékekhez specifikusan köthető tudást adunk át a jelentkezők részére.

– Hányan látják el a feladatokat?

– Az egész cégcsoporton belül

rálkivitelező, majd ezután már ő pályáztatja tovább versenytárgyalásokon a különböző szakterületeken a vállalkozókat.

– Mik a generálkivitelező szempontjai, vagyis Ön hogyan látja, mivel futhat be nyertesként egy alvállalkozó?

– Az első szempont az ár, talán ez a legfontosabb szempontja a versenynek. Ezen kívül persze figyelembe kell venni azt a tendertervet, amiben a megrendelő lefekteti azokat az alapigényeket, minőségi szinteket, amiket elvár a tender során. Ennek részletessége, és konkrétsága tervtől függően változhat, az azonban alapkövetelmény, hogy ezen előírásoknak a generálkivitelező megfeleljen. Választhatja a legolcsóbb terméket is, de ennek az olcsó terméknek is rendelkeznie kell azzal a specifikációval, meg kell felelnie azoknak a követelményeknek, amit a megrendelő előírt.

Ebben a rendszerben a kontrollt a megrendelő részéről a műszaki ellenőr képviseli, vele zajlanak le az egyeztetések, övé lehet a döntő szó.

Az ár és a műszaki tartalom, szolgáltatás mellett harmadsorban ott szerepel az alvállalkozó cég referenciája, mérete, megbízhatósága, mióta van jelen a piacon, mekkora az elismertsége.

– Említette, hogy a legkülönfélébb területeken vannak jelen a vállalkozással, a színházi rész mekkora szerepet kap ebben a sokszínűségben?

– Ez évente változik, hiszen a nagy beruházások – mint volt például tavaly a Puskás Stadion – torzítják a százalékos megosztást. Nagyságrendileg a kulturális létesítmények – színház, művelődési ház, koncertterem stb. – 20-30 százalékát tehetik ki a bevételünknek. Mivel ez közel harmada a munkáinknak, mindenképpen szeretnénk megtartani, sőt erősíteni ezt a vonalat.

Öröndetes, hogy az utóbbi 3-5 évben elindult egy felújítási hullám, ahol a nagy kőszínházakat sorban újjáépítik, s ezekben amennyire tudunk – s amennyire a versenyhelyzet engedi – mi is részt vállalunk. Tehát most egy prosperáló időszakban vagyunk, bár én emlékszem régebből olyan időkre, amikor még nem kaptak komoly állami támogatást a színházak a korszerűsítésre, így akkoriban mindössze néhány agora épülhetett.

Amikor mi átadunk egy megvalósult beruházást – s ez független attól melyik területen történt – a szerepünk nem ér véget. Egyrészt ellátjuk a garanciális kötelezettségeinket, de ezen felül is vigyázunk annyira a cégünk jó hírverére, hogy nem hagyjuk magára az ügyfelet. Napjainkban, amikor már mindent irányít az informatika, az eszközök szoftvereinek frissítése, naprakészen tartása is a feladataink közé tartozik.

– Hogyan látja mi felé balad a világ az Önök területén?

– A szakkiallításokat, partnertalálkozókat figyelve, az elmúlt két-három évben kiemelkedőbb változás nem tapasztalható. Nagyon fejlődik és bővül az az informatika, ami már mindent behálóz, irányít és vezérel.

Az itteni áttörések ugyan nem annyira látványosak, de sok új szolgáltatást nyújtanak.

Technológiailag a kiterjesztett valóság, a virtuális valóság területén várok nagy újdonságokat, míg a megjelenítés területén elsősorban a LED-falak kezdenek még erőteljesebben előtérbe kerülni.

Azt szoktam mondani, a fizikai törvények változatlanok, a hangkeltéshez meg kell rezgetetni a levegőt, a látványhoz fényt kell kibocsátani a lámpából, ami változik, az csak az ezekhez használt eszközök tudása, milyensége, hatékonysága, tökéletesedése.

Én egyébként a jövőbe pozitívan tekintek, de azt szeretném, hogy ne változások, hanem változtatások következzenek be. Az előbbi esetben rajtunk kívül álló okok miatt jön létre vagy változik valami, s mi ahhoz alkalmazkodunk, míg az utóbbiban mi generáljuk a fejlődést. A lehetőségek – így a változtatási lehetőségek is – kiemelkedőek, az új technológiák, megoldások, komplex csomagok megalkotásában a lehetőségeink szinte végtelenek. A piacunk folyamatosan és nagyon erőteljesen fejlődik, a jövő bőven tartogat még számunkra ígéretes dolgokat.

– Hogyan lehet ezt a gyors szellemi amortizációt követnie egy végfelhasználónak, egy színháznak?

– Az állami intézmények hosszabb távban gondolkoznak a források tekintetében, egy színházfelújítás mondjuk, legalább egy évtizedes időszakra vonatkozik. Magánberuházásoknál ez a forgási sebesség jóval nagyobb, itt akár három-négy év múlva is megújíthatók, fejleszthetők a meglévő rendszerek.

A színházi világ azonban Magyarországon nem verseny piac, míg mondjuk ellenpéldaként említhető a Cirque de Soleil, mely forradalmasította a cirkuszvilágot, s a cirkuszból egy prémium show műsort, produkciót hozott létre. Ők arról híresek, hogy az új produkcióikhoz mindig a legkorszerűbb eszközöket, technológiákat alkalmazták.

Az ipari – tehát nem a konsumer – szegmensben az eszközök avulása azonban szerintem kezelhető. Egyrészt a technológiának köszönhetően (pl. egy LED-es fényforrás élettartama akár 50-100 ezer óra is lehet, így hosszú ideig betöltheti a szerepét az adott eszköz), másrészt a szoftver/firmware frissítésekkel, a beszerzési érték töredékéért, teljesen új funkciókkal, szolgáltatásokkal ruházhatjuk fel meglévő készülékeinket.

Tölgyesi Tibor

A Proscenium Emlékgűrűvel kitüntetett életútja és gondolatai

A rendszerváltás után a METESZ, a tagyesüleivel együtt felbomlott, s akkor úgy döntöttünk, hogy elhagyjuk az OPAKFI-t, és önállósodunk, ekkor alakult meg a Magyar Színháztechnikai Szövetség (MSzTSz), amelynek titkára lettem. Ez 2004-ben volt, s rá egy évre született meg az általam szerkesztett Színpad szakmai magazin, ami idén már 15 éves.

Ezen az érdekes pályán engem Tolnay Pál, a tanítómesterm indított el. Úgy kerültem a szakmába, hogy a Műegyetemen végeztem épületgépészként, s az embert szolgáló technika érdekelt. A Középülettervező Vállalathoz (KÖZTI) kerültem, ahol Tolnay Pál vezetésével működött a Színháztechnikai szakosztály, amely gyakorlatilag az ország összes színpadának a műszaki berendezését tervezte. Ennek köszönhetően minden színház, művelődési központ színpadtechnikai tervét mi készítettük.

Korábban ehhez hasonló szervezet nem volt Magyarországon, ezért amikor megalakult az MSzTSz, akkor kezdeményeztem, hogy legyen egy olyan díj, ami Tolnay Pálnak állít emléket. Így jött létre a Tolnay Pál Életműdíj, amit évente mindig egy személynek ítélnék oda.

Mit kell tudni Tolnay Párról?

Okleveles gépészmérnök és közgazdász volt, 1926-ban Németországban tanulta a szakmát, a magyar színháztechnikusok közül ő volt az első, akinek diplomája volt. Az Operaháznak és a Nemzeti Színháznak volt évtizedekig a műszaki főfelügyelője. A róla elnevezett díjat is eleinte a diplomás kollégák kapták életművük elismeréséért.

Tulajdonképpen mindkét díj életműdíjnak tekinthető, de az emlékgűrű odaítélése során elsősorban

a Szövetségben végzett munka esik nagyobb súllyal latba.

Az Ön szakmai életútjának nagyvonalakban mik az állomásai?

Ezt elég bonyolult elmondani, hiszen ha az ember már 80 éves, akkor kanyargós életút van már mögötte.

1962-ben diplomáztam, majd 17 éven keresztül dolgoztam a KÖZTI-ben. Utána jött öt év a Kommunális Beruházási Vállalatnál, itt is alapítottam egy színháztechnikai szakosztályt, szakkönyvtárat, ami többféle feladatot látott el. Ez a vállalat a kulturális minisztérium háttérintézménye volt, de egyszer csak hirtelen úgy döntöttek, hogy megszüntetik. Ezután a Színházak Központi Műtermének lettem az igazgatója – ekkor 1984 körül járunk – itt életem legrosszabb periódusát sikerült eltöltenem. Rossz körülmények között kellett az összes budapesti színház díszletgyártási feladatait ellátnunk, a belvárosi Csokonai utcai épület, amiben dolgoztunk teljesen alkalmatlan volt a gyártási feladatokra, sokszor például a szabadban kellett a félig kész díszleteket összeállítanunk. Ekkor azonban már lehetővé vált állami ingatlanok vásárlása, így az első között sikerült a XVIII. kerületi KISTEX fonodát minőségi cserével megvennünk, s a kapott különbözetből még fel is tudtuk újítani az épületet. Bár ehhez a cseréhez a Fővárosi Tanács elnöke adta az engedélyt, azonban annyira újszerű volt ez a megoldás, hogy rögtön kaptam érte egy fegyelmet a főnökömtől. Elkezdtük az építkezést, de egy olyan építőipari cég végezte ezt, amely rabokkal dolgoztatott, s ez meg is látszott a munkán, nem haladt az átépítés.

Végül közös megegyezéssel eljöttem – már időben a rendszerváltás környékén járunk – átkerültem egy nagy, 4000 fős vállalathoz, a CSŐSZER-hez, annak is a frissen alakult marketingosztályhoz, ahol nagyon sikeresen dolgoztunk. Nemsokára a vállalkozási igazgatóság igazgatójává neveztek ki. Itt nagyon sok elismerésben volt részem, nagyon jól éreztem magam, de a rendszerváltás szellemében privatizálták, részvénytársasággá alakult át a vállalat. Ennek előkészítésére készítetünk egy összehasonlító tanulmányt, ami a nagy nyugat-európai cégeket dolgozta fel s ebből kiderült, hogy a vállalat profiljában ennyi embert foglalkoztató vállalat nem létezik. A privatizáció során a 4000 fős létszám lecsökkent 400-ra, s az az igazgatóság is megszűnt, amit vezettem, így állás nélkül maradtam.

A fentiekből is látszik, hogy a rendszerváltásig – ami akkoriban még elég szokatlan volt – több munkahely-változtatásom voltam túl, s ennek kezelésében meglehetősen nagy rutinra tettem szert. Bár az első után még kétségbeestem, hogy mihez fogok most kezdeni, de a későbbiekben ezek a változások mindig pozitív élményeket hoztak, mindig új dolgokat tanultam, mindig érdekességekkel és új, értelmes emberekkel találkoztam, s ráadásul mindig több is lett a fizetésem.

Rögtön a rendszerváltás után a Környezetvédelmi Minisztériumba kerültem, ott a Sajtó- és Társadalmi Kapcsolatok Osztályát vezettem. Közben elvégeztem a Külker Főiskolán a Public Relation szakot. A politikai vezetésben – 1994-ben – változás állt be, így el kellett jönnöm a minisztériumból.

1995-ben következett a Szerencsejáték Rt. Fortuna Reklámügynöksége, ahol az volt a feladatom, hogy élő tv-műsorokban kellett a sorsolásokat és a szerencsejáték adásokat bemutatni. Ezeknek a műsoroknak speciális igényei voltak, viszont nem voltak olyan stúdiók, ahol ezeket fel is vehettük volna. Demján Sándor akkor ajánlotta fel, hogy a Pólus Center mellett építsünk egy tv-stúdiót – ennek a programját állítottam össze és irányítottam a tervezését. A stúdió hihetetlen gyorsan el is készült, s mind a mai napig, mint Fortuna TV-stúdió működik. Végül ettől a cégtől mentem nyugdíjba 60 éves koromban, 1999-ben.

A fiaim korábban alapítottak egy kft-t, s nyugdíjas éveimben is ezen keresztül végeztem a tervezéseket, műszaki ellenőrzéseket – s többek között például a MŰPA Fesztivál Színházában – színpadtechnikai feladatokat.

Mit kell tudni az ön által főszerkesztett Színpad folyóiratról?

Ennek a lapnak volt előzménye: a Színháztechnikai Fórum, amit közel 18 évig szerkesztettem és az OPAKFI adta ki. Időközben azonban elkerültem a szoroson vett színházi élettől és később ez a lap meg is szűnt.

A Színpadról azt kell tudni – ami elég ritka Magyarországon – hogy a lap kiadása nyereséges. Közel 800 példányban jelenik meg negyedévente 68 oldalon, de utcai árusításra nem kerül. A szövetség tagjai ingyen kapják, a szövetség pártoló tagjai – színházak, cégek – meghatározott példányszámot kapnak belőle, illetve vannak előfizetőink is.

A szerkesztőbizottság állítja össze egy-egy lapszámnak a tartalmát, akik természetesen a szakmában elismert nevek. A lapban megjelenő anyagok, cikkek, mind a szakmát érintő kérdésekkel foglalkoznak és a hirdetőink – támogatóink – is ebből a körből kerülnek ki.

Elég széles a lap tartalmi spektruma, hiszen a díszlettervezőt egész más dolgok érdeklik, mint mondjuk a hangosítót, de minden számban igyekszünk sokféle témát feldolgozni, hogy mindenki találjon benne kedvére való olvasnivalót, érdekességet.

Ha van jelentős beruházás, esemény, akkor tematikus számokat is összeállítunk, a legújabb számunk például a kaposvári színház felújításával foglalkozik.

Öröm számomra, hogy az évek alatt a lap renoméja egyre nő. Régen a színház vezetői, rendezői, igazgatói, még a gazdasági szakemberei is kicsit lenézték a műszaki dolgokat. Mára ez teljesen megváltozott, mert rájöttek, hogy a mai modern technika alkalmazása nélkül nem lehet jó előadásokat létrehozni, sem látványban, sem hangosításban, s azt is tud-

ni kell, hogy ezek magas színvonalát igényli a közönség. Nagyon gyors a technikai fejlődés, a számítástechnika átvette minden területen az uralmat, ugyanakkor szakemberhiány van, kevesen értenek hozzá. Aki pedig nagyon otthonosan mozog az új technikák területén, azt elcsábítják a színházaktól az ipar területére, mert az ottani a fizetésekkel a színházak nem tudnak versenyezni.

Teljesen kitölti az újság főszerkesztése az idejét?

Nem, hisz emellett még a Színpadtechnikai Szövetség elnökségi tagja is vagyok, illetve most fejezek be egy könyvet az Operaház régi színpadgépézetéről. Ezt Borsa Miklós barátom – aki negyven évig volt az Operaház főmérnöke – kezdett el írni, de a halála megszakította a munkáját. Ez a szerkezet 1884-ben épült, s a maga idejében korszerű alkotó berendezésnek számított, a kulisszák színpadok utáni modern színpadtechnikát alapozta meg. Víz-hidraulikával működött, s százéves üzemelés után 1984-ben szerelték le.

De ezek mellett még szakértőként részt veszek a győri Nemzeti Színház rekonstrukciójában, benne voltam a Hagyományok Háza felújításában és az újjáépülő szentesi Tóth József Színház tervezésében is csinaltam.

Hogyan látja ma a színházépületek helyzetét?

A magyar színházak jó része a múlt század elején épült, tehát az épületek legalább száz évesek. Ezekhez a régi épületekhez mindenki ragaszkodik, mert megszokták, és mert a magyar ember számára a páholyosros, bársonyos színházi belső tér az igazi. Ezt nemcsak a színházba járók szeretik, hanem a színházat csinálók is. Ebből születnek aztán furcsa dolgok. Ilyen a kaposvári példa, ahol 1911-ben épült fel egy nyári színház, amit nyaranta alkalmi társulatok használtak az előadásaikhoz. Akkor Kaposvár lakossága számban negyede sem volt a mostaninak. Azóta a kaposvári színház kiváló állandó társulattal rendelkezik, egész más igényekkel, s ezeket a régi színházépület már nem tudta ellátni. Bravúrosan és nagy költséggel aláépítettek most két emeletet a műemléknek nyilvánított régi épületnek, s hozzáépítettek még egy kétszer akkor bővítést, hogy az üzemi kiszolgálás feltételeit meg tudják teremteni. Elkészült tehát egy jobb, mai technikával felszerelt színházi komplexum, amely valóban otthona lett a repertoár műsorrendnek és a társulatnak.

Megmaradt viszont a kis nézőtér, ami régen nyári színházként 860 főt tudott befogadni – akkor még állóhelyek is voltak – de napjainkban ez már csak 420 néző befogadására alkalmas. Ha ezt az ember átgondolja, akkor rájön, hogy annak a pénznek a töredékéből, amit az átalakításra ráköltöttek, épülhetett volna egy új, modern színház, s persze a régi is megmaradhatott volna alkalmi előadások számára. Ez a dilemma a veszprémi és a debreceni színházak felújításánál is fennáll.

Tölgyesi Tibor

Soltis Lajos Színház – Három nővér

Orosz ironia

ÉVADMUSTRÁ
2015-2016

Balogh Tibor blogja

Fiktív dokumentáció két részben, Anton Pavlovics Csehov színműve nyomán. Sardar Tagirovsky rendezte. Arról szól, hogy a génjeinkben divatjamúlt vágyak és szenvedélyek lappanganak, amelyek képesek felszínre törni, s legigáznunk a XXI. század etikettjét, az oktondi közönyt.

Csehov a gyöngéd hentes habitusával boncolgatja drámahősei agyát, s teregeti ki a színpadra oly óvatosan, hogy az érdes deszka fel ne sértse a becses cafatokat. A szikétől a deszkáig légi út vezet. „Repüljtek!” – recitálják a darab szereplői: ez a repülés a cafatok röpte: suhanás-lebegés, az elvagyódás beteljesülése, a rög-kozmikus önámítás: a csehovi komédia. A csehovi komédiastílus. Ez olyféle, mint Rejtő Jenő regényeinek sűrűn emlegetett misztikus figurája, „az igazi Trebitsch”, akiről vagy nem tudni, hol van, vagy nem volt sohasem. Utóbbi nézetten azok a rendezők állnak, akik megmosolyogják a Sirálya ősbemutatóján elborzadó, a világhíre nyitányán háborgó szerzőt, és rajta tapadnak az egykor Sztanyiszlavszkij által, a moszkvai Művész Színházban kijelölt úton, teljesen függetlenül attól, hogy éppen melyik műve kerül a kezükbe. A másik tábor, az igazi Csehov hívei azonban szellemrégészeti feltárásba fognak.

Sardar Tagirovsky, a soltvadkerti-szentendrei előadás színre vivője megrögzött archeológus, és nem sikertelen. Már első munkája, a Bocárdi László tanítványaként Sepsiszentgyörgyön bemutatott Meggyeskert is, a 2015-ös POSZT-on négy díjat kapott, s az érdemei alapján hamarosan Csehov-rendezésre hívták a Nemzeti Színházba. Ott a 6-os számú kórterem scenírozásával keltett figyelmet. „Felhasználtam a régi fordítást és a saját szövegeimet,

ez alapján variáltam át a szöveget. A Meggyeskert név célja az újratitása annak a száz évnyi gondolatmenetnek, ami a Meggyeskerthez kapcsolódik. Megpróbáltam egyfajta kinagyított „oroszságot” – nem direkt módon – megjeleníteni az előadásban, ahogy szláv lelkük egymás között sírva-vigadnak. Ez a bozsemej-érzés” – nyilatkozta korábban, ám a megközelítése érvényes a celldömölki előadásra is.

„Oroszországot, ész, nem érted; méter, sing sose méri fel: külön úton jár ott az élet Oroszországban hinni kell!”

Tyutsev, Fjodor Ivanovics (1803–1873) orosz költő szavait parafrázisként idézem. Sardar Tagirovsky szavában hinni kell. Nem is szó az, ami a helyszínre érkezéseikor kibuggyan belőle, inkább motyogás féle az énről, a szerepről, a szerepöröklődésről, a szereplék öröklődéséről, s már benne is ül a színész egy workshopban, amely jóval a bemutató utániig eltart. Ha közben próbának érzi a munkát valaki, az nem hitt eléggé. A kevésbé hűvek sokasága felemás értékű előadáshoz, hiányérzetet hagyó közös múlthoz vezet. Persze, a rákésülés és a munkamenetben való rögtönzés aránya döntően meghatározza, mennyire marad időtálló egy előadás: fontos, hogy a színre vivő felkészülten érkezék, és a rögtönzései forrása az a kitárulkozás legyen, amely a színészek napi ajándéka, a rendező bizalmáért. A „három nővér olyan, mint a mesebeli három királylány, akik nélkül megszűnik a varázslat, a művészet világa. Múzsák nélkül nincs ihlet. Ihlet nélkül nincs élet. Ezek a múzsák sokszor kicsinyesek és lusták, de végső soron nem akarnak nyereszteni vagy tudatosan ártani a környezetüknek. Az ő jószívűségük az,

ami számomra a Soltis Lajos Színház tehetséges művészeinek, alkotóinak sajátja.” – fogalmazza meg a párhuzamot a darab hősnőinek kedélye, és a 40. jubileumát ünneplő intézményben érzékelt lelkesültség között. Pillanatnyi kétsége sem lehetett, itt nem kevésbé hűvekkel fog dolgozni, s már az ünnepi díszelőadás (előbemutató) alkalmával is kiviláglott: a celldömölki Sardar-kísérlet az összetevői mindegyikére kiterjedő, stabil állványzattal bír.

Nem könnyű pedig a színészi építkezés. A tényfeltáró dramaturgia az eredőjükig visszanyúlva, rekonstruálja a karaktereket és a hozzájuk tartozó érzelemtartományt. Esély sincs arra, hogy kerekre zárt jelenetek során, a szereplők a jellemükben kiberebélyesedjenek. Szemkontaktus vagy testi üzenet alig akad, s ha igen, az valahová nagyon messzire szól. Így van megszerkesztve a tér. A színpadon a családi vacsoraasztal, előtte kifutó, amely patkóalakúvá teszi a nézőteret. A nézőtér mindhárom traktusának első sorában (helyenként hátrább is), a színjátékok számára fenntartott székek. Folyamatosak lesznek a helycserék, de a Nulladik felvonás statikus lélekép: a melákor kedélyárnyalatainak

tablója. Sülyedség, bágyadság, lehangoltság. Levertség, csüggedtség, kedvtelenség, nyomottság, búskomorság. A színpadon, az asztalon állnak: Horváth Viktória (Natasa), Piller Ádám László (Szoljonij), Vasvári Csaba (Versinyin) és Károly Bálint (Ferapont). Balról: Boznánszky Anna (Irina), Boda Tibor (Kuligin), Ivák Bence (Tuzenbach); jobbról egy hintaszékben: Nagy Gábor (Csebutikin). A színpaddal szemközti három széken: Bruckner Roland (Andrej), Nagy Zsuzsi (Olga) és Ténai Petra (Mása). Halála első évfordulóján apjukra, Prozorov tábornokra fognak emlékezni a testvérek, éppen Irina neve napján.

Az események hajlított hátú mozgatója az ifjú, kitűnő fizikumú Nagyabonyi Emese, a három évtizede a család szolgálatában lévő Anfisz szerepét játssza. Színre hozza a tábornok bekeretezett portréját, történetesen – megható emlékező gesztus – Soltis Lajos képét –, és az idegen nő, a fiúgyermek Andrej felesége, Natasa lábának támasztja. Nem akar szabadulni a gondolattól, hogy a fiatal színész nő a négy testvér anyját, Csebutikin doktor, a régi barát számára pedig az iránta érzett, múlhatatlan szerelmét idézi meg.

Miután Anfisz is beállt a tablóba, akcióba lép Tóth Ákos (Rode) és Szacsvai István (Fedotyik). A nézők közül, a kifutó két oldaláról állnak fel. Körbepillantanak, mintha szendregésből ocsúdnának, és (kamerával, csapóval, mikrofonnal) filmes stábbá alakulnak, meghatározva (definiálva) a közönségnek az előadás dramaturgiáját: csapó-sorszámokkal feliratozva, egy filmforgatás hatékonysági elve alapján csoportosítva fogjuk látni a jeleneteket, amelyek a maguk szakaszolt folyamatosságában – a villogó darabcím felirat által jelzeten – egy revüműsort (valóságshow-t) alkotnak. Gépi dobszóval, élőzenével. A három komponista – Gregorich Bálint, Gregorich Domonkos, Gregorich Zsófia – közül ketten, Zsófia és Domonkos állandó szereplők. Hangulatképző zene és szuverén dallamvilág az övék, az

alkalmazott és a szabadművészet kombinációja, amiként Sardar minden színpadi tette. A színészek sem csak az eleven freskók alakjai, hanem egyedi, különös létezők is, akik az énjük révén összetevői, nem pusztá díszítőmunkái a képnek.

Sardar túltolja vagy elnyeli a szereplők személyiségéhez tapadó megjelenítési hagyományt, ami néhol a karikatúra, az ironia és az önironia, máskor azonban egy új értelmezési tartomány foglalata. Irina hirtelen adott csókja Szoljonij szájára, például az elfojtott, leplezett érzelmi választás bevállása. Olga szintúgy sokat tesz azért a megjelenésében, hogy elhiggyük Kuligin és Versinyin férfiosztónének halk megnyilatkozását: bensőjük hozzá vonzotta őket inkább, mint a sorsukul jutott Másához. Ehhez szükséges van persze arra a depresszív dekorativitásra, amely Mása, a leginkább katonás, mégis omlékony szenvedélyű középső Prozorov-lány sajátja.

A férfiak tömbösített locsogása a második felvonás elején megfekszi ugyan a nézők agyát, de szükséges ahhoz, hogy érzékelhetővé váljék a melákor gyökere: az életvitelszerű unalom, majd annak elunása, illetve az unalom eltiprójával, Andrej feleségével szembeni tehetetlenség. Natasa inkább a férfi szereplők számbavételének élére kerülhet. Bár anyatigris, lakonikus lénye férfias, közben azonban hordoz valami eredendő női csáberőt: nem vakság a férje és a szeretője, Protopopov polgármester – Pesti Arnold – vonzalma iránta. Ő korunk emberasszonya: a világunk romantikáját elpusztító, nagybetűs kiskapitalista, a Csehov társadalmi horizontjáról belátható-felmérhető, igazi kártevő.

Viselkedésben szinte ellentétben Natásának a másik jövevény, Versinyin. A fiatal tiszt korában szerelmes őrnagynak becézett férfiből teafüggő és pirog-vágyó operett-husár lett; a büszke moszkvaiság karikatúrája. Mégis szerelmet tud ébreszteni ott, ahol az emlékek vagy az ábrándjaik lélegeztető gépén vegetálnak az emberek.

Irina társasága Sardar rendezésében is egzotikus övezet. Az orvos Csebutikin talán az édesapja, erre azonban legfeljebb egy gyermektartó ölbe vételből következtethetünk, mert egyébként annyira egyenletesen illuminált, hogy az szemre a színjózansággal azonos. Az alakítás külön erénye ez! A húszéves lány kezéért versengő férfiak megjelenítése sem szokványos: Tuzenbach kevésbé infantilis, Szoljonij kevésbé bunkó a társalgásban, ám előbbinek tompább a rajongása, utóbbinak pedig markáns férfi karizmája van. A párbajuk végkimenetelének előrevetítése tradicionális: Tuzenbach nem kap Irinától szerelmi impulzust, vitézerőt.

A kisvárosba érkezett dandár búcsúzkodásával indul a Három nővér celledömölki története, és Versinyin érkezésével zárul. A felforgatott kronológia helyén – Nagy Bianka videóinak, Ténai Petra koreográfiájának köszönhetően is – egy absztraktabb, metafizikus rend keletkezett, s az igyekezet és a tehetség hatványaként, mélyre látó előadás született.

Balogh Tibor

Fotók: **Büki László**
Soltis Lajos Színház

Klasszikusok – újragondolva

Kapros tojáshépporral hintett pacalcikok a tányér közepén, kicsike halomban. Mellette sáfránnyal színezett joghurtmártás csészécskében, ugyancsak a tányéron. Ilyesmí lehet egy Michelin-csillagos szakács mesterműve: a honi tökéletesség nemzetközi szimbólumává vált pacalpörkölt, újragondolva. Látunk olykor a színházainkban is hasonló nemzetköziségeket, ám a mi újragondolásunk komolyabb. Vagy komikusabb.

A huszonegyedik századot tapossuk, tapos minket kihívásaival a huszonegyedik század, s e kölcsönhatásban szembesülünk a drámatörténet üzeneteivel, a korábbi előadás-élményeink emlékével.

Szép pillantottam a Kárpát-medencében: mit kínálnak színpadukról az elszakított nemzetrészeink társulatai?

Nos, saját repülőgépet ígér szovjet Oroszország minden polgárának Lenin, a Németországból exportált

bérforradalmár – mesélik a tiszteletbeli határon túli, Magyar Kanizsai Udvari Kamaraszínház *Tizenkilenc* című előadásában, András Attila tollából, az ő rendezésében. Bocsárdi László Koldusoperájában London réme, a rettegett Bicska Maxi egy kölyökképű, pufók macsó; a nagyszerű Erdei Gábor, aki tavaly szerelmes kiskamaszként lopta be magát a zsűri és a kisvárdai közönség szívébe (Sam, avagy felkészülés a családi

életre). Béres Márta, az újvidéki *Anna Karenina* nem vattába rejtve viseli szíve vágyait: a mindenki szeretetét mohón követelő természete modern sodrú világban mutatkozik meg: nyersen és szívbemarkolóan mondatik ki, hogy az ilyen élet nem folytatható. *Sirály*. A cím alapján Anton Pavlovics Csehov komédiája ifjú színésznőjének szerelmi kötélrancára készülünk, az avantgárd művészpárlanta és a sikeres író között, ám nem egészen ezt kapjuk. Az átirat szerzője, Borisz Akunin kriminalizálja a történetet...

A kisvárdai közönség régen várja, hogy újra találkozhasson a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulata színészeivel. Az alkalom Sardar Tagirovsky különleges rendezése, Szócs Géza *Rasputyinjának* előadásával érkezik el. A címszereplő, Rappert-Vencz Gábor szakít a tradícióval: a legendás cári kegyencnek nem a szörnyetegarcát mutatja meg. Amíg Rasputyin a békeharc lidérce, addig a beregszásziak Esze Tamása az igazságtételeben harcoló kuruc. „*Ez nem történelmi dráma. Nem színpadi tabló, amely fő*

küldetésének azt tekinti, hogy a Rákóczi-szabadságharc eseményeit hitelesen prezentálja. Nem. Ez a darab úgy viszonyul a magyar történelem ezen időszakához és Esze Tamáshoz, ahogy Sergio Leone westernjei a vadnyugati pisztolyhőseihez, vagy Kurosawa *Akira* mozgóképes csodái a középkor szamurájaihoz: ez az antihősök mítikus eszközökkel újratereztett ideje. A világ rendjének megváltozása miatt az egyén a morális értékek határvidékére szorul, ahol már csak a törvényen kívüliek erő alapú igazságtétele létezik, ahol az iratlan becsületkódex felülírja a hatalom szavát. Az elhűségnek ez a formája viszont csak vérben ázó káoszt és hullahegyeket szülhet. Az antihősnek szüksége van egy új eszmére, amely célt és eszközt ad jogos haragjának. És ezt az eszmét valakinek képviselnie kell.” Gyevi-Bíró Eszter expozéja szinte összefoglalója annak, amit az újragondolók törekvéseiről elmondhatunk

Változatos stílusú, magas művészi értékű a fesztiválkínálat, amely – nem utolsósorban – a jövő színházteremtőinek nevelkedését szolgálja. A Hallgatói Minifesztivál keretében 4 színművészeti egyetemi osztály tart előadást, és 3 workshopot hirdetünk. Ezzel, a jövő évtized fesztiválrajongóinak toborzása új szakaszába lép.

Balogh Tibor
művészeti tanácsadó

Magyar Színházak XXXII. Kisvárdai Fesztiválja

2020. június 19-27.

Június 19. péntek

• 17.30 óra, Művészetek Háza
Bertolt Brecht: **KOLDUSOPERA** (Háromgarasos opera)
(versenyelőadás) (3h 20') R.: Bocsárdi László
A Szegedi Szabadtéri Játékok és a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház közös produkciója.

• 21.30 óra, Zsinagóga
GUSZTÁV A HIBÁS MINDENÉRT
(versenyelőadás) (1h 30' egyben)
Konceptió és rendezés: Kokan Mladenović
A szabadkai Kosztolányi Dezső Színház előadása.

Június 20. szombat

• 17.30 óra, Művészetek Háza
Megnyitó ünnepség
Szép Ernő – Guelmino Sándor: **LILA ÁKÁC**
(versenyelőadás) (1h 45' egy szünet)
R.: Botos Bálint.
A nagyváradai Szigligeti Színház előadása.

• 21.00 óra, Zsinagóga
Hubay Miklós: **RÓMAI KARNEVÁL**
(díszelőadás) (1h 30' egyben)
R.: Pataki András (Jászai Mari-díjas)
A marosvásárhelyi Spectrum Színház, a Soproni Petőfi Színház és a Zentai Magyar Kamaraszínház közös produkciója.

• 21.00 óra, Bagolyvár
Abe Burrows: **KAKTUSZVIRÁG** (2h 40')
R.: Novák Eszter
Az Orlai Produkció előadása.

Június 21. vasárnap

• 17.30 óra, Művészetek Háza
Henrik Ibsen: **PEER GYNT**
(versenyelőadás) (2h 45')
R.: Pataky András (Jászai Mari-díjas)
A csallóközi Csavár Színház és a Soproni Petőfi Színház közös produkciója.

• 21.00 óra, Zsinagóga
Susan Sontag: **ALICE AZ ÁGYBAN**
(versenyelőadás) (1h 35' egyben) 12+
R.: Porogi Dorka
A Kolozsvári Állami Magyar Színház előadása.

• 21.00 óra, Bagolyvár
Neil Simon: **PLETYKAFÉSZEK**
R.: Nagy Sándor
A Veres 1 Színház előadása.

Június 22. hétfő

• 18.00 óra, Művészetek Háza
Örkény István: **TÓTÉK**
(versenyelőadás) (2h 10')
R.: Florin Vidamski
A Gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház előadása.

• 21.00 óra, Zsinagóga
Kincses Elemér: **FÜGGÖNY**
(versenyelőadás) (1h 50' egyben)
R.: Kincses Elemér
A marosvásárhelyi Spectrum Színház előadása.

• 21.00 óra, Bagolyvár
Eck Attila: **A VESZETT BRIGADÉROS** (1h 30' egyben)
R.: Gyevi-Bíró Eszter
A beregszászi Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadása.

Június 23. kedd

• 18.00 óra, Művészetek Háza
Borisz Akunjin: **SIRÁLY**
(versenyelőadás) (2h 10')
R.: Albu István.
A Csíkszeredai Csíki Játékszín előadása.

• 21.00 óra, Zsinagóga
Henrik Ibsen: **A NÉP ELLENSÉGE**
(versenyelőadás) (2h 40') 14+
R.: Keresztes Attila

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának előadása.

• 21.00 óra, Bagolyvár
Susan Sontag: **ALICE AZ ÁGYBAN**
(hallgatói versenyelőadás)
R.: Balázs Zoltán
A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Magyar Művészeti Kar II. éves magiszteri színészosztály előadása.

Június 24. szerda

• 18.00 óra, Művészetek Háza
Miroslav Krleža: **A GLEMBAY HÁZ**
(versenyelőadás) (2h 50')
R.: Martin Huba m.v.
A komáromi Jókai Színház előadása.

• 21.00 óra, Zsinagóga
LEAR (Shakespeare Lear király című műve nyomán)
(hallgatói versenyelőadás) (1h 40')
R.: Móczár Bence e.h.
A Kaposvári Egyetem Rippl-Rónai Művészeti Kar Színházi Intézetének III. éves színművész osztálya előadása.

• 21.00 óra, Bagolyvár
Lénárd Róbert: **Y-ELÁGAZÁS**
(versenyelőadás) (1h 20' egyben)
R.: Lénárd Róbert
A vajdasági Tanyaszínház előadása.

Június 25. csütörtök

• 17.00 óra, Művészetek Háza
Szócs Géza: **RASZPUTYIN**
(versenyelőadás) (3h 40' két szünet)
R.: Sardar Tagirovsky m.v.
A Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulatának előadása.

• 21.00 óra, Zsinagóga
Lénárd Róbert: **MOSOLY**
(hallgatói versenyelőadás) (3h 30' két szünet)
R.: Hernyák György, Lénárd Róbert, Táborosi Margareta.
Az Újvidéki Művészeti Akadémia IV. éves hallgatóinak vizsgaelőadása.

Június 26. péntek

• 17.30 óra, Művészetek Háza
Lev Nyikolajevics Tolsztoj: **ANNA KARENINA**
(versenyelőadás) (2h 30' egy szünet) 18+
R.: Dejan Projkovszki
Az Újvidéki Színház előadása.

• 21.30 óra, Zsinagóga
Dennis Kelly: **DNS**
(hallgatói versenyelőadás) (1h 20' egyben)
R.: Botos Bálint és Rácz Endre.
A Kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem végzős színészhallgatóinak előadása.

• 21.00 óra, Bagolyvár
Somogyi Gyula – Eisemann Mihály – Zágón István:
FEKETE PÉTER (2h 30')
R.: Mezei Zoltán
A Szabadkai Népszínház Magyar Társulatának előadása.

Június 27. szombat

• 17.00 óra, Művészetek Háza
Záróünnepség, a díjak átadása
Andrási Attila: **TIZENKILENC**
(díszelőadás) R.: Andrási Attila
Az Udvari Kamaraszínház előadása.

• 21.00 óra, Bagolyvár
Stephen Sachs: **VALÓDI HAMISÍTVÁNY** (1h 30' egyben)
R.: Valló Péter
Az Orlai Produkció előadása.

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk.

Szereposztások, szinopszisok, fotók az előadásokról, belépőjegy-árak és a fesztivál műsorfüzetének anyagai a www.kisvarda.szinhas.hu/fesztival weboldalon.

Info: Kisvárdai Várszínház és Művészetek Háza, 4600 Kisvárd, Flórián tér 20., tel: +36 45 500 265; +36 20 922 0595; +36 20 464 7454.; kisvarda.szinhas@t-online.hu, kisvarda.szinhas@gmail.com.

Támogatók:

Emberi Erőforrások Minisztériuma,
Nemzeti Kulturális Alap,
Kisvárdai város Önkormányzata

Médiatámogató:

Friss FM Rádió, Kisvárdai

Jelenleg minden előre meghirdetett rendezvény megtartása bizonytalan, mivel a koronavírus járvány miatt, megtiltották a 100 főnél nagyobb beltéri és 500 főnél nagyobb kültéri rendezvények megtartását. A friss hírekről tájékozódjon a koronavirus.gov.hu oldalon, illetve az adott rendezvény portálján.

Ezen rendezvények esetében a rendezők és szervezők felelőssége, hogy ne tartsák meg azokat. Az idősök figyelmét különösen felhívjuk, hogy ne menjenek olyan helyre, ahol sok ember van! Kerüljék azokat a helyeket, ahol sokan vannak, különösen a zárt tereket, a csoportos rendezvényeket!

A padlás: – vissza 1986-ba

Megkezdtek a próbáit A padlás című félig mese, félig musicalnek a Soproni Petőfi Színházban. A Rádiós szerepében Papp Attila látható, a rendező a Jászai-díjas Pataki András, aki 1986-ba viszi a történetet, abba az időszakba, korb, nyári hónapokra, amikor Presser Gábor és Szevanovity Dusán megírta a művet. A most készülő, némi retró hangulatot árasztó előadásban zenekaros kísérettel hangzanak el a legendás dalok. A darab április 22-től szerepel a leghűségesebb város teátrumának műsorán.

Pataki András az olvasópróbán elmondta, A padlást előszörban azért tűzte műsorára a soproni teátrum, mert ez volt két éve elhunyt társulati tagjuk, barátjuk Horváth László színművész kedvenc darabja. Rá is emlékeznek ezzel az előadással. A produkció a tervek szerint szerepelt volna a nyári barlangszínházi szezonban, ám azért került be az évad végére a kőszínházba az előzetesen meghirdetett Kiálts a szeretetért! musical helyére, mert utóbbi előkészületei a színházon kívülálló okok miatt tavaly nyáron nem olyan ütemben zajlottak, hogy a biztonságos bemutatót elvállalják.

Így a közönség most bérletes előadasként tekintheti meg az elmúlt évtizedek egyik magyar műfaji sikerdarabját, amelyet itthon szinte

minden színházban játszottak már. Presser Gábor és Szevanovity Dusán 1986 nyarán írta meg A padlás című félig mese, félig musicalt, később a vígszínházi premierre készülve a prózai részek megírásánál Horváth Péter is csatlakozott hozzájuk.

Pataki András szándékai szerint a darab egy soproni padlásán játszódik, ahol a Rádiós, aki ebben az eset-

ben egy nagytudású fiatal feltaláló, kreatív, innovatív, később Nobel-díjra esélyes tudós dolgozik és találkozik a szellemvilág képviselőivel. Ezen a helyszínen felbukkanak a korra, a kommunizmusra jellemző tárgyak, képek, alkotások, relikviák. Így Leninre, Marxra, Engelsre is utalnak majd, sőt, rádióadások segítségével felvillan az 1986-os emlékezetes

események jelentős hírei, a csernobili atomkatasztrófáról, a mexikói labdarúgó világbajnokság szovjet-magyar mérkőzéséről és Papp Istvánnak, a Videoton Elektronikai Vállalat akkori vezérigazgatójának felettébb gyanús haláláról. Az időutazás és a retró hangulat mellett Pataki András szerint a mesébe ágyazott műtalan egyik leglényegesebb üzenete,

Barlangnyitány: Sinatra-show

Frank Sinatra szellemiségét és örökzöld, kultikus dalait idézi meg a My Way című koncert-show keretében Vastag Tamás május 30-án este nyolc órakor a Fertőrákosi Barlangszínházban. Az esten közreműködik a Stúdió 11 zenekar, vokálozik Szénási-Szabó Diána, Vida-Veres Imola, Papp At-

tila, trombitál Horváth Tamás. „A Hang” legendája újraéled az idei szezon nyitányán egy nagyszabású produkcióban.

Vastag Tamás és Frank Sinatra dalai, lelke összeforrtak az elmúlt években. Nagy rajongója a kultikus művésznek, a tévénezők, koncertezők is hallhatták már többször, mi-

lyen átéléssel, hitelességgel, elsőpró érzelmi töltettel, belső tartalommal éneklte a számait. Talán sorsszerűnek tűnhet, színpadon is eljátszhatta Frank Sinatrat. Szomor György meghallotta egyszer, hogyan éneklte a "My Way" című számot és azonnal írt, rendezett neki egy darabot a legendáról. Vastag Tamás pedig azóta is nagy kedvvel, odaadással, szenvedéllyel éneklte kedvence dalait. Most ezen a koncerten olyan zenészek, előadók, vokalisták társaságában, akik szintén képesek emlékezetesen megidézni, színpadra varázsolni egy nagy legenda szellemiségét. Időtelennél, hiszen Sinatra örök.

Az esten színpadon lesz a Stúdió 11, a magyar könnyűzenei élet kiemelkedő formációja. Zsoldos Imre és Dobsa Sándor hozta létre 1963-ban a Magyar Rádió Táncezenekarából a Stúdió 11-et. Az együttes volt a '60-as, '70-es, '80-as években megrendezett Táncdalfesztivál, Tessék választani!, Made in Hungary táncezenekari bemutatók és a legtöbb rádiós és televíziós könnyűzenei műsor állandó kísérőzenekara. Ahogy megfogalmazták: „Zenekarunk évtizedeken keresztül meghatározó részese volt a magyar könnyűzene fejlődésének, fontos dalok, produkciók megszületésének közreműködője.

Tagjaink magas szinten képzett muzikusok – egyúttal kiemelkedő szólisták is – akik rendszeres szereplői a hazai és nemzetközi jazz életnek. A több évtizedes művészi tevékenység eredménye tengernyi hanghordozón, televízió- és rádiófelvételen hallható, látható. A jelenleg művészeti társulatként működő Stúdió 11 Ensemble a legkülönbözőbb összeállításokban formát öltve, a jazz, a könnyűzene valamennyi stílusában mindig is a szabad zenélés útján jár.”

Frank Sinatra - A hang

A XX.század és Amerika egyik legnagyobb hatású énekes Frank Sinatra, vagy ahogy hívták: "The Voice", azaz "A Hang". Tiszta stílus, páratlan, sokoldalú tehetség, hiszen nemcsak énekesként, hanem filmszínészként is eljutott a csúcsra. Megközelítőleg hatvan filmben szerepelt. Nyolc Grammy-díj, két Oscar-díj, három Golden Globe, hatvan éves pályafutás, több mint 70 nagylemez, 300 kislemez, 150 millió eladott album. Műfajok és egy korszak mítosza, olyan zseni, aki gyaroltságával, ellentmondásos életével együtt kitörölhetetlen nyomot hagyott a világ szórakoztatóiparában. Klasszikussá vált, legyőzve, túlszárnyalva az időt. Emblematikus dalok, mint a „Strangers In The Night”, „I've Got You Under My Skin”, „Fly Me To The Moon”, "New York, New York" "Only the Lonely", "Swinging Affair", "Come and Fly with Me", "Songs for Young Lovers", "Days of Wine and Roses", és persze a „My Way” írta a legendáját.

Carmina Burana és Csillagok háborúja

Fertőrákosra a barlangszínházba különleges komolyzenei koncertek érkeznek

Soproni kórusok is közreműködnek a Carmina Burana nyári barlangszínházi előadásában. A Győri Filharmonikus Zenekar Kékfrankos bérletében ezen kívül John Williams ismert, népszerű filmzénái csendülnek fel a Csillagok háborújától kezdve az Indiana Joneson át egészen a Harry Potterig és érkezik Fertőrákosra Bogányi Gergely az általa kifejlesztett zongorájával együtt.

Pataki András, a Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. ügyvezetője elmondta, a Győri Filharmonikus Zenekarral hosszú évek óta nagyon jó a kapcsolatuk. A nyári barlangszínházi szezonban ezt az együttműködést szeretnék tovább szélesíteni a Kékfrankos hangversenybérlettel. A győriek jelenléte, fellépéseik bővítik a kínálatot, tovább erősítik azt a szakmai minőséget, amelyet az intézmény képvisel a város kulturális életében és unikális, magas színvonalú előadásokkal színesítik a barlangszínház programsorozatát.

Ősz Gábor, a győri zenekar igazgatóhelyettese kiemelte: az együttműködésük Sopronnal gyümölcsöző, az évadonként meghirdetett bérletes sorozatuk fogadókészégre talált a városban és a közönség körében. Ezzel is segítve a céljaikat, hogy szélesítsék és fiatalítsák a zenekedvelők táborát.

Az idei barlangszínházi programsorozatukat is úgy állították össze, hogy minden korosztály számára nyújtsanak a helyszínhez, a nyári szezonhoz illeszkedő műfaji sokszínűséget képviselő zenei élményt. A három koncertből álló Kékfrankos bérlet előadásai mindig szombat estékként lesznek.

A sorozatuk június 13-án kezdődik Carl Orff Carmina Burana című művével. Ez a koncert nagyszabású összefogással valósul meg, hiszen a majd nyolcvan tagú szimfonikus zenekar mellé soproni, győri és budapesti kórusokat hívtak meg. A Soproni Liszt Ferenc Pedagógus Kórus Makkos Ágnes karnagy irányításával és Sonitus Scarbantiae Női Kar Harcz Katalin vezetésével csatlakozik hozzájuk. Három operaénekes Kriszta Kinga, Horváth István, Szegedi Csaba is fellép velük, a karmester pedig Oberfrank Péter Liszt-díjas, érdemes művész lesz.

A filmzenék kedvelőinek "A tribute to John Williams" című koncerttel kedveskednek augusztus 1-jén. A világhírű alkotó szerzeményei közül felcsendülnek majd olyan népszerű dallamok, amelyek a Csillagok háborúja, a Hook, a Schindler listája, a Mesterséges értelem, a Jurassic Park, a Superman, A cápa, a Harry Potter, az E.T., az Egy gésa emlékirata, valamint az Indiana Jones mozifilmekből ismertek. Sőt, a közönség ezen az

estén klipszerűen néhány részletet is láthat a filmekből. A győri együttest Alex Johansson vezényli.

A Kékfrankos bérlet zárásának szolista a Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas Bogányi Gergely zongoraművész lesz szeptember 5-én. Ő Liszt Ferenc I. (Esz-dúr) zongoraversenyét adja elő. A Győri Filharmonikus Zenekart Berkes Kálmán művészeti vezető dirigálja. A Bogányi című prog-

ram Wagner A bolygó hollandi című operájának nyitányával indul, majd a második részben csendül fel Dvořák "Az újvilágból" című szimfóniája. A közönség pedig hallhatja a különleges Bogányi-zongorát, amelyet erre az alkalomra szállítanak a helyszínre.

A Győri Filharmonikus Zenekar bízik abban, hogy az új köntösbe bújtatott, soproni Kékfrankos bérletével nemcsak a fiatalokat, de az országba

látogató turistákat is sikeresen megszólíthatja. A társulat a kivételes zenei élmények mellett borkóstolóval is készül, koncertjein a Jandl borászat termékeiből kapnak ízelítőt a klasszikus zene és gasztronómia szerelmesei.

Kóczán Péter, a Pro Kultúra kulturális igazgatóhelyettese hangsúlyozta, a soproni szimfonikusoknak, most pedig a helyi kórusoknak is

mindig jó és megtisztelő lehetőség, ha egy nemzeti besorolású zenekar mellett léphetnek fel. Ő úgy érzi, a Kékfrankos bérlet a gazdag kínálatával, színvonalával sikeres lesz és tovább népszerűsíti a klasszikus műfajt a nézők körében.

A sajtótájékoztatót részt vett dr. Farkas Ciprián, Sopron polgármestere, aki elmondta, a város kulturális kínálata igazán gazdag, színes. Ezt szeretnék fenntartani, tovább erősíteni. Ebbe a koncepcióba nagyon jól illeszkedik a győri filharmonikusok magas művészi színvonalat képviselő jelenléte, amely a minőségi kultúra területén is képes új közönségeket megszólítani.

Réges régen, egy messzi-messzi galaxisban...

Soha nem nézte meg a Csillagok háborúját John Williams az alkotás zeneszerzője, pedig az 1977-ben készült filmért Oscar-díjat vehetett át és a világot lázba hozó fúvósokra épülő nyitány után minden idők legjobb filmzenéjévé választották a Star Wars témáit. Harrison Fordot olyan szinten kíséri az Indiana Jones muzsikája, hogy amikor egy kellemtelen műtetre vitték, akkor is ez szólt. A nyári barlangszínházi szezon egyik csúcspontjaként a Győri Filharmonikus Zenekar a Kékfrankos bérletében "A tribute to John Williams" című koncerttel kedveskedik a nézőknek.

John Williams megközelítőleg százötven filmhez írt zenét, 52-szer jelölték Oscar-díjra. Csak Walt Disney előzi meg ezen a listán. Ötször nyerte el a legrangosabb filmes trófeát.

Az ő muzsikája miatt dobbanhat meg hevesebben a Csillagok háborúja kedvelők szíve, amikor meghallják a harsonákat és az űrmeseinek az első mondatát: "réges régen, egy messzi-messzi galaxisban..."

A cápa hátborzongató, két hangot hihetetlen feszültséggel megtöltő témája megváltoztatta a filmzenék szerepét a moziban. Létrehozott egy új műfajt. A Jurassic Park dallamai viszszaépítették a közönséget a dinoszauruszok világába és elkezdődött egy mai napig tartó dinóőrület a gyerekek körében. A Harry Potter rajongók szintén az ő komponálásának köszönhetően utazhatnak a zenék szárnyán, a slágerré vált csilingeléssel együtt egy varázslatos világba. A Schindler listájának hegedűszólója pedig a szívek, lelkek legrejtettebb zugaiba repíti a nézőket könnyek között.

Jön a Bogányi-csoda (zongora)

A barlangszínházi szezon komolyzenei országos szenzációjaként hallhatják a nézők a Kékfrankos hangversenybérletben Fertőrákoson játszani a Kossuth-és Liszt Ferenc-díjas Bogányi Gergelyt az általa fejlesztett csodazongorán. Nem csak a közönségnek tartogat egyszeri és megismételhetetlen premiert ez a találkozás, hanem a Győri Filharmonikus Zenekarnak is, akik bár 15 éve dolgoznak együtt a művésszel, még ők sem léptek fel vele úgy, hogy ez a futurisztikus, bámulatos külsővel rendelkező, 2,62 méter hosszú, 18 ezer alkatrészből álló, világon egyedülálló magyar hangszer volt előtűk a színpadon.

Megváltoztatta az idei és jövő évadának műsorát a Soproni Petőfi Színház

A koronavírus miatt a kormány által elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel megváltoztatta idei és jövő évadának műsorát a Soproni Petőfi Színház - tájékoztatta a teátrumot működtető Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója szerdán az MTI-t.

Pataki András közleménye szerint a jelenlegi rendelkezések alapján egyelőre május 17-ig minden rendezvényüket elhalasztották. Az idei szezonban előadást már nem tudnak tartani, a bérletesek regisztrációt követően díjmentesen tekinthetik meg augusztusban a Fertőrákosi Kőfejtő és Barlangszínházban a Mesés musicalek című előadást.

Két darabot, a Sopron Balett és a St. Pölten-i Europaballett Stabat Mater című táncjátékát, valamint A padlás című musicalt az idei évad helyett a 2020-2021-es évadban mutatják be.

A következő évadra az 1921. december 14-én Sopronban tartott népszavazás századik évfordulója alkalmából a hűség évadát hirdette meg még januárban a soproni társulat. A meghirdetett hat előadásból három cserélnek.

A felnőtt bérletben a Bál a Savoyban revüoperett premierjét elhalasztják egy szezonnal, helyette A padlást játsszák. A Somogyváry Gyula És mégis élünk című regényéből készült táncművet is csúsztatják egy évvel, helyette mutatják be a Stabat Matert.

Szintén eltolják a Chicago című musicalt, elsősorban gazdasági okok miatt, viszont a bérletes nézők ezért kárpótlásként a 2021-es barlangszínházi szezonban egy hasonló műfajú produkciót tekinthetnek meg, kedvezményt biztosító jeggyel.

A többi meghirdetett előadás változatlan marad a következő évadban, így felnőttbérletben, kamarajátzóhelyen tűzik műsorra Hubay Miklós Római karnevál című színpadi

játékát, Németh László Széchenyi című történelmi drámáját, amelyek a színházi világnapon, 2021. március 27-én lesz a premierje Csizsár Imre rendezésében, valamint Katona Imre Isten komédiája című misztériumjátékát Pataki András rendezésében.

A középiskolások Carlo Goldoni Mirandolina című komédiáját nézhetik meg a Zentai Magyar Kamaraszínház előadásában, emellett az Isten komédiáját, a Stabat Matert, a Széchenyi és A padlás című produkciókat. A fiataloknak választható Fórumszínházi előadásokat is kínálnak.

A felsőbérletben A padlás, az Is-

ten komédiája, A helység kalapácsa és a Fehérlófia című előadásokat tekinthetik meg.

Az alsócsok a Fehérlófiát, a Forrás Színház, a Zentai Magyar Kamaraszínház és a Soproni Petőfi Színház közös darabját, A három aranygyűrű című magyar népmesét, valamint Méhes Csaba és Takács Tibor A Rézerdő lakói című zenés mesejátékát tekinthetik meg.

Az ovisok Valentyin Katajev és Alekszej Batrakov Hétszínvirág című mesés táncjátékát, A három aranygyűrűt és A Rézerdő lakói című produkciókat nézhetik meg.

Amikor már sírni nem, csak röhögni lehet

Abszurd helyzetekről és figurákról nyilatkoznak a szereplők

A **Szerellem, ó!** című vígjáték bemutatójára készül **Katkó Ferenc** rendezésében a **békéscsabai Jókai Színház**. **Murray Schisgal** abszurd darabjáról és saját karakteréről a három szereplő nyilatkozott.

Csomós Lajos (Milt):

Érdekes szituáció jön létre ebben a darabban, adott egy öngyilkosjelölt, Harry, és Milt, akit én játszom, nem véletlen, hogy egy hídon találkozik 25 év után a két barát. S Milt úgy menti meg Harry életét, hogy felajánlja a saját feleségét. Meghallgatják egymás problémáit, egyiknek az élettel van baja, másiknak azzal, hogy van felesége, mert egy másik nőbe szerelmes. Ezért ajánlja fel, szabadulni akar a feleségétől. Az első felvonás végén összejönnek, Milt mehet a másik csajhoz. A második felvonás úgy kezdődik, hogy Linda és Milt is összeházasodik, de kiderül, hogy egyik házasság sem működik, és a darab ott végződik, ahol elkezdődött.

Elég abszurd helyzet, kiélezett szituáció, én még ilyenekkel nem találkoztam, vicces, de nem tipikus francia ajtócsapkodós komédia, mint volt a Leszállás Párizsban. Inkább az abszurditásban lehet nevetni.

Sose szoktam belegondolni, hogy korábban világsztárokkal ment a film, híres magyar színészekkel a darab, amiben most játszom. Azóta eltelt harminc év, a játéktípus is megváltozott, felgyorsult az egész világ. Nem szoktam soha előre megnézni se előadást, se filmet, utána igen, és rájövök, hogy a miénk sokkal jobb. Így voltam az Egerek és emberekkel is.

A darab nem poénokban sziporkázik, a helyzetek abszurdok, rá kell állni az agyunknak. Ha belegondolok, ez inkább dráma, hatalmas dráma: egy ember öngyilkos akar lenni, a másik meg el akarja hagyni a feleségét, mert szeretője van. Hát ezeknek az embereknek szétszakad a lelke! Talán az lesz majd vicces, hogy miként szakad szét...

Liszi Melinda (Ellen):

Nem egyszerű játék, irratlan mennyiségű szöveg nem szokványos formában megírva, nagyon sok benne az éles váltás; szürreális, abszurd, groteszk helyzetek adják meg a humorát. Ahhoz, hogy a ritmusa, tempója meglegyen, kellene a nagyon éles váltások. Végig nagy dinamikával, energiával kell dolgozni mind a hármunknak, és közben megtartani az egyensúlyt, hogy egyikünk se essen le, kipatikázzni, hogy hol a labda, ki üti le, hol jönnek a megszólalások. Intenzitás kell a beszédben, a gesztikulációban, nagyon erős lelki, érzelmi állapotok, szélsőséges váltások vannak a darabban.

Nagyon szeretem benne az egymásra való licitálást, hogy kinek volt például rosszabb gyermekkor, a visszatérő motívumokat, visszarímelt mondatokat, amik ugyanúgy elhangzanak a másik szájából. A szerző ugyanazokat a groteszk szituációkat visszahozza egy szereplőcserevel, majdnem ugyanaz a történet ismétlődik, és ennek megvan a maga humora.

Mindhárom szereplő összetett karakter. Ellen nőiségében azért összetett, mert túlképzett, túlolvasott, koravén volt már gyerekkorában, miközben sok borzadályon ment

Tege Antal (Harry):

át. Mindhárom figurának van nem is kicsi defektje, ezekből születnek groteszk szituációk. Ellen aszexuális, nehéz szeretni egy okos nőt, ez a tragédiája. Az első házassága azért nem működött, mert túl okos, túl képzett, túl intellektuel, és ezzel Milt nem tud mit kezdeni. Érdelemmentes, mindent matematikailag megmagyaráz, mintha egy lexikkal élne a férje. Ehhez képest Harry műveltebb, ezért Ellen bízik benne, hogy vele működhet a házasság. De kiderül, hogy mégsem, itt egy csecsemőt kap, még rosszabb, ezért akar visszamenni Milt-hez. Semmi nem változik, ugyanúgy folytatódik az életük, ahogyan korábban elkezdődött.

Hogy mégis mitől szórakoztató? Embertelen drámai élet borzalmas groteszk szituációban – ezzel nem lehet mit kezdeni, ezen csak kacagni lehet. Ilyen nincs, annyira hihetetlen, abszurd, hogy az ember nem tud rajta sírni, csak röhögni.

Nagy reményekkel induló fiatalember Harry, aztán történt vele egy kis malőr, és innentől az egész élete kisiklott, öngyilkos akar lenni. Ekkor találkozik a régi barátjával, osztálytársával, Milttel, aki próbálja rátküldeni a feleségét. Ez valamilyen szinten sikerül is, megpróbálnak együtt élni, de természetesen nem megy. Banális történet, a parkban egy kutya lepisilte a lábát, ez okozta neki a kattanást, innentől folyamatosan azon gondolkodott, hogy miért éppen őt. Összejön Ellennel, de kiderül, hogy ezzel a figurával képtelenség együtt élni, szinte már beteges.

Színészként és rendezőként is én imádom a stúdió- vagy kamaradarabokat. A játék, a gyerek benne van minden színészben. Csomóval 25 éve együtt dolgozunk, és nehéz kibírni, hogy ne röhögjünk, amikor annyira humoros a szituáció vagy a karakter.

Ez egy nagyon nehéz mű, rengeteg a szöveg. A közönség szerintem a stúdiódarabot a témája, a szereplői miatt szereti, nem annyira a helyszín miatt választja, nagyon változatos, színes ott a repertoár, az mindig valami pluszt ad, igazi kuriózumokat láthat, mint a Pszicho vagy a Vénusz nercben című előadás.

Abszurd, groteszk történet, drámai is, de annyira túlzott ez a figura, hogy nem lehet komolyan venni, sajnálni, együtt érezni vele, csak nevetni rajta. Folyamatosan játsszák, de nem szívesen mondom előre, hogy sikeres, fergeteges vígjáték. Inkább úgy fogalmaznék, hogy aki ezt a stílust elfogadja - ami nem hagyományos, nem bulvár színjátszás, mind a három ember sérült, elmebeteg és a sérüléseik felnagyítva jelennek meg a színpadon -, jól fog szórakozni. Ha valaki ráérez az ízére és megpróbálja nem komolyan venni, akkor jókat fog nevetni.

Niedzielsky Katalin
Fotó: A-TEAM

Hercegnőnek sem tilos a söprés

Az elkényeztetett, durcás Izabella hercegnő, király apukája és a koldusruhába bújt Rigócsőr királyfi egyből meghódította a gyerekek szívét. Grimm meséje Bozsó József átiratában és rendezésében, Kocsák Tibor komoly zenéjével, szép dalokkal, jó énekesekkel maradandó élményt nyújt, a mesemusical bemutatóját február 26-án délután láthatta a közönség a Békéscsabai Jókai Színházban.

Az előszóból kiderül, hogy a szomszéd királyságban a hercegnek anyja keresi a megfelelő társat. Itt meg fenséges leánykérő zajlik - látványos díszlettel, királyi palotában, barokkos parókák, reneszánsz zene, tánc és ruhaköltemények kápráztatják el a nézőt. Izabellának azonban egyik kérése sem felel meg, a „Takarodj, eridj a pokolba!” kiáltással idegeníti el, csúfolja, megalázza a hercegeket. A Rigócsőrnek titulált Richárd herceg, a szomszéd trón várományosa beleszeret a lányba és elhatározza, hogy harcol érte. Erről énekel a Szép hercegnő, enyém lesz

című szerelmesdalt, majd a király és Izabella duója következik, amelyben az apa közli, elege van lánya viselkedéséből, és az első férfiembernek, aki belép a palotába, odaadja a lánya kezét. Izabella hiába tiltakozik.

Persze Rigócsőr jön vissza koldusként, álruhában, amit pontosan látnak a gyerekek, talán csak Izabella nem ismeri fel a hűséges szerelmest. Nagyon megható a király Elment a lányom című dala, amelyből kicsendül a féltő szeretet és az önvád, s hogy egy ölelés és pár szép szó mennyivel többet ér a hatalomnál, a vagyonnál. Ez a musical legdrámaibb, legszívörítőbb jelenete, talán túl drámai a gyerekfüleknek, ami után nem is lehet megszólalni, tapsolni sem, marad a csend...

A díszlet a palotáról egyszerű kis kunyhóra vált - a királylányok istálló -, ez a muzsikusság koldus otthona. Itt kezdődnek el Izabella számára a leckék, hogy megtanuljon söpörni, főzni, egyáltalán meg tudja, hogy mindent magának kell megcsinálni, nincsenek szolgálók, és a saját munka

eredménye mekkora öröm. A söprés, a főzés betanításának koreográfiája fantasztikus jelenet, akárcsak a fogadós és a piaci rész. Izabella álma megható, az otthonáról ábrándozik, segítségért fohászkodik. Ahányszor bajba kerül, mindig Richárd herceg menti meg, így történik a fogadóban, a piacon. Végül próbatételként a királyi palotába hívják cselédnek, ahol Richárd megkéri a kezét, de addigra már beleszeretett koldus férjébe, megbékélt új életével és hűséges marad hozzá.

Szerellem, romantika, kalandok, fordulatok, de nem lenne mese a mese, ha ennyi tanulás után nem végződne happy enddel. Richárd és Izabella a szívére hallgatott, így minden jóra fordul, és boldogan élhetnek, amíg meg nem halnak.

Nagyszerű zene, szép dalok, kettősök és kiváló énekesek teszik emlékeztetővé az előadást. Rigócsőr királyfiként Ormándy M. Keve - a hódító, a hűséges szerelmes, aki nem adja fel, türelemmel, megértéssel és főleg szeretettel neveli Iza-

bellát - markáns alakítást nyújt. A királykisasszony fejlődését határozottan, kedvesen, meggyőzően viszi színpadra Nádra Kitti. Beszterczey Attila játékában a gerániai uralkodó és a lányát féltő, szerető apa figuráját ötven hitelesen. Nagy ötlet és sok humor forrása a két kém, Bömbölik és Acsarkodik szerepeltetése, Kerek Vivien (a premieren) és Márki Szabina szh. A hoppmester és kocsmáros figuráját Bozsó József (a premieren), a kocsmárosnét Lakatos Viktória, a királynőt Vidovenyecz Edina játssza, a hercegeket, udvar- és utcanépet színészhallgatók alakítják.

A rendező Bozsó József tervezte a látványt is, amellyel igazi musicalhangulatot teremtett, a belső és a külső terek egyaránt impozánsak. Borbély Krisztina koreográfus nagyon változatos repertoárt alkotott, az udvari táncotól a munkadalok megjelenítéséig gazdag eszköztárral szolgálta a tartalmat és a mondanót.

Niedzielsky Katalin
Fotó: Nyári Attila/ A-TEAM

A művészeti titkár a színház motorja

Egy újabb színházi háttérzakma, a művészeti titkár mutatkozott be az immáron hatodik alkalommal megtartott Petőfi Szalonon.

A régi idők titkársági munkáját Árkovics Edit mutatta be, a mai feladatokról Nagypál Anita és Hgyor Andrea beszélt a szalon ötletgazdája, házigazdája, Kellerné Egresi Zsuzsanna vezetésével.

A művészeti titkárnak mindenhez kell érteni, gyakorlatilag a színház szíve, központja – vélekedett Árkovics Edit. Nagypál Anita szerint munkájára leginkább a tervezés, szervezés, újragondolás háromszög jellemző. Ezekkel a gondolatokkal kerültek ki a vendégek fotói a „szalonfalra”.

Árkovics Edit 1989-ben került a színházhoz Hegyeshalmi László kérésének eleget téve azonnal munkába állt, a feladatokat menet közben ismerte meg és sajátította el. Nagypál Anita két éve dolgozik művészeti titkárként, a Latinovits-Bujtor Játékszínben diákmunkát vállalt, amikor meghallotta, hogy üresedés van a titkárságon, azonnal jelentkezett.

Az egyik legnagyobb feladatuk a színészegeztetés, gyakorlatilag a

vendégszínészek elfoglaltsága alapján kell összeállítani a próbák és az előadások időpontjait. Ez korábban havonta a fővárosi titkársági fórumon történt, ma gyakorlatilag napi szinten folyik az egyeztetés e-mailen és telefonon, de a havi egy személyes találkozó megmaradt.

Egy színész „megszerzése” kapcsán elsőbbséget élvez az anyaszínház, ezt követően az egyes színházakhoz történő szerződéskötések időpontjai határozzák meg a sorrendet. Közben meg kell felelni a színészeknek, a színháznak és természetesen a bérleteknek is. Ez sosem könnyű feladat – hangzott el. Bizonyos bérlettípusok ugyanis adott napokhoz vannak kötve, ezeken nem lehet változtatni és ez különösen megnehezíti az egyeztetést.

A színészegeztetéseket követően jön a havi műsor összeállítása. Itt előbb a bérletes előadásokat kell biztosítani, de közben ügyelni kell más bérletes produkciók sorrendjére is. Végül a műszaki kollégákkal is történik egy egyeztetés, tehát meglehetősen összetett és hosszadalmas munka a havi játéktrend összeállítása, melyen csak nagyon nehezen lehet változtat-

ni. A vendégek bevallották, sokszor borotvaélen táncolnak a dolgok, de mindig kell találni megoldást, mert a legfontosabb, hogy az előadások zavartalanul megtörténjenek.

A művészeti titkár feladata nagyon összetett, az egyeztetésen túl például azt is meg kell oldania, ha egy színész nem érkezik meg időben, azonnal intézkedni kell, hogy előkerítse időben az előadásra. Ehhez korábban egy füzetet vezettek, amiben a színészek szokásai szerepeltek és így indultak a megkeresésére gyalog, taxival. Ma már megkönnyíti ezt a helyzetet a mobiltelefon, de így is előfordulnak elérhetetlen színészek. Ilyenkor esetleg kicsit csúszik az előadás kezdése, de arra még nem volt példa, hogy hazaküldjék a nézőket.

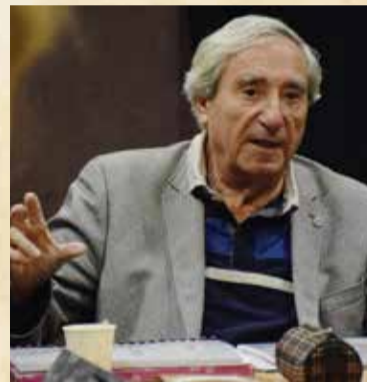
A színházban ma már több a társadalmi felelősségvállalás, számos kiegészítő programot szerveznek, ezért amit korábban egyedül végzett a művészeti titkár, az ma már 3-4 ember munkája. Hgyor Andrea titkársági irodavezető elmondta, hogy kihívásnak tekinti, érdekes, izgalmas és színes feladatként éli meg munkáját.

Egy jó művészeti titkár tervez, szervez, egyeztet, pszichológus, orvos is ha kell – foglalták össze a beszélgetést a vendégek és a házigazda, aki elmondta, hogy a színházi titkárság a színházak szíve, lelke, motorja, mely bármennyire is pörög, mindig nyugalmat kell árasztania.

Sírpiknik Veszprémben

A tervek szerint március 13-án mutatták volna be Szilágyi Tibor rendezésében Ivan Menchell Sírpiknik című komédiáját a Veszprémi Petőfi Színház. A járványveszély miatt a darab egy későbbi időpontban kerül bemutatásra.

Ha tökéletes műfaji meghatározásra törekszünk, akkor a Sírpiknik egy tragikomédia. Vannak humorra utaló jelek a műben, de ez nem azt jelenti, hogy nem komoly dologról van szó. Nagyon jó darab van a kezünkben, amit Parti Nagy Lajos nagyszerűen fordított, magyarított - nyilatkozta a darab kapcsán Szilágyi Tibor Kossuth- és Jászai-díjas, Ér-

demés és Kiváló művész. "Egy örök problémát feszeget az előadás. Kortól függetlenül tragédia, ha valaki elveszíti a társát, ha pedig ez meglelt korban történik, jelen esetben 50 feletti nőkkel, az még nagyobb sorscsapás.

A három barátnő különböző ideje vesztette el a férjét, összeköti őket ez a fájdalom és a barátság. Mindenkinek a maga módján éli meg a gyászt, de hetente egy alkalommal közösen járnak ki a temetőbe, ami már egy program számukra, el is nevezték sírpikniknek.

A vágy nem öregszik – hallottam fiatal koromban Lukács Margit színművésznőtől. Ez ebben a darabban is kézzelfogható. Lucille-ben lobog talán a legjobban ez a vágy, ő a legkihívóbb. Ida a fodrász, akinek a temetőn kívül állandó találkozási

helyszíne a lakása és a fodrászüzlet, teljesen normálisan kezeli ezt a helyzetet. Doris a másik kettőhöz képest nem tud szabadulni a gyásztól.

Az egyetlen férfiszereplő Sam, akivel a temetőben találkoznak a nők és kiderül, hogy korábban ismerik egymást. Dorice és Ida vetélytársaként küzdenek a férfért és menetközben jön még egy fiatal nő (Mildren), aki belekerül ebbe a hármasba.

A szórakozás mellett komoly dolgokról szól a darab. A szereplők korosztály körüli probléma sokakat megérint a nézőtérben is" - vélekedett a rendező.

Lucille szerepében a Jászai-díjas, Erdemes és Kiváló művész Igó Éva lesz látható. "Három gyászoló nőről szól a történet, amiben egyik sem nyugodott bele, hogy egyedül éli le az életét férje halála után. Mindannyian nagyon magányosak, a maguk módján ragaszkodnak a férjükhöz, de szeretnének túllépni ezen és élni az életüket.

Lucille-t alakítom a darabban, aki a leghangosabb, a legéletteli, legegységesebb, szóval nem úgy viselkedik, mint egy gyászoló özvegy, ezzel együtt talán ő a legmagányosabb mind közül. A három nő minden szerdán kijár a saját férje sírjához, ilyenkor együtt lehetnek, összefonódik a három nő élete.

Nem sokat szoktunk beszélni a halálról, annak ellenére, hogy mindannyiunk életében jelen van. Más a halál kultúránk, mint amilyen évtizedekkel ezelőtt volt. Régebben talán könnyebb lehetett feldolgozni valakinek az elvesztését, mert a család, a környezet jobban segített. Ez a darab humorral és szeretettel beszél erről. Mi magunk is gyakran nevetünk fel a próbák alatt, amiket mély csend követett. A szöveg folyamatosan vezeti a nézők érzelmeit hidegből melegbe, nevetésből sírásba.

Harminc éve vagyok a Víg-színház tagja, Veszprémben először játszom. Mindig nagy örömmel érkezem új helyre, mert ilyenkor új élmények érnek, inspirál a változatos környezet. Várom a találkozást a veszprémi közönséggel, hiszen még nem ismerjük egymást" - hangoztatja Igó Éva.

Tücsöklakodalom Szarka Gyulával

Lemezbemutató premier Sopronban

Tücsöklakodalom címmel zenés kalandozással, lemezbemutató koncerttel nyitotta meg az óvodásoknak és alsósoknak szóló bérletes előadás-sorozatát a Soproni Petőfi Színházban Szarka Gyula Kossuth-díjas zeneszerző, énekes márciusban. Fergeges hangulat, igazi koncert légkör jellemezte a produkciót, amely több helyre eljut majd az országban. A rendező a Jászai-díjas Pataki András.

Az intézményt működtető Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. ügyvezetője, Pataki András, az előadás rendezője elmondta: az Emberi Erőforrások Minisztériuma kulturális államtitkárságának támogatásának köszönhetően a Soproni Petőfi Színház, a Forrás Színház, a Váci Duna-kanyar Színház, a Kaposvári Csiky

Gergely Színház, a Komáromi Jókai Színház, és a Pesti Magyar Színház együttműködésével készült a produkció, amely a magyar kulturális és népzenei értékeket mutatja be a gyerekeknek élményszerűen, zenekaros kísérettel egy tücsökpár lakodalma követve. Örömteli számára, hogy Szarka Gyula, akik 2012-óta állandó szerzője a soproni színháznak, egy lendületes, sodró erejű zenei anyaggal közelebb viszi a gyerekeket a magyar folklór érzésvilágához és ennek a premierjét itt köszönhetik.

Az idén 37 éves Ghymes együttes egyik alapítója Szarka Gyula hosszú évek óta foglalkozik gyerekeknek szánt népdalfeldolgozásokkal, és rendszeresen ad koncerteket kifejezetten kicsiknek, valamint családoknak. Azt tapasztalta, bárhol járt

is a Kárpát-medencében, a gyerekek igénylik és szeretik a népzenevel a találkozást. Lehet hatni rájuk ebben a műfajban, az együttélést különösen szeretik. Ezért alakították interaktívá a produkciót. Örül annak, hogy ilyen formában mutathatják meg a magyar kulturális értékeket. A mese, egy esküvő hangulata, fordulatos története alkalmas arra, hogy a népköltéshez tartozó dalokkal, versekkel, mondókákkal, hagyományokkal megismerkedjenek a gyerekek, sőt, a felnőttek is. A mese, a népköltészet ugyanis korhatár nélküli, az egész életet végigkísérheti közös kapcsolódási pontként, hiszen számtalan zenés, irodalmi műfaj gyökere egyben.

Az előadás zenekarában Szarka Gyulával Jelasity Péter (szaxofon, furulya), Nagy Szabolcs (billentyűs hangszerek), Varjú Attila (ütős hangszerek) játszik együtt. A zenészeknek az egyik fontos kihívás ebben a produkcióban az, hogy nem csak egymásra kell figyelniük a különböző dalok közben, hanem a közönség azonnali reakciója is befolyásolja a muzsikálást, az előadási módot, megtartva természetesen a kialakított hangzásvilágot. Egyfajta miszióként tekintenek erre az előadásra, s engedik, hogy nyomot hagyjon mindenki lelkében a közös zenélés öröme, a történet, a dalok légköre.

A zenés kalandozásban a soproni társulat két művésze vesz részt. Tücsöknyoszolyólány szerepében Molnár Anikó látható. Ő elmondta, már dolgoztak együtt Szarka Gyulával önálló műsoraiban, lemezein.

A mostani zenei anyagot is nagyon hamar megszerették és remélik, hogy a gyerekeknek tudnak jó hangulatú közösségi élményt, emlékezetes együttes játékot ajándékozni ebben a mesés világban, ahol a dalok repíthetik őket.

A Tücsökfővel Papp Attila. Ő úgy érzi, a népzene belső rezgése, ereje, lüktetése élő, bármikor képes hatni a közönségre és közvetíteni az üzenetét. A hagyományok bemutatása mindig nagy kihívást tartogathat. Könnyű dolguk volt csatlakozni a történethez, mert a zenei anyag önmagában is nagyon erős és magas színvonalú.

Olyan közismert, generációkat átöl dalok szólnak meg az előadásban, mint a Hol jártál báránykám, Sárga csikó, csengő rajta, Virágéknál ég a világ, Kuttyavér, Egyszer egy királyfi, Kétkrajcáros dal, A pad alatt.

A zeneszerző Szarka Gyula. A történet írta és a dramaturg Németh Ervin. A koreográfus Sipos Ferenc. A jelmeztervező Szélyes Andrea, a díszlet, a rendező Pataki András munkája. A fénytervező Kovács Ferenc, a rendezősasszisztens Kiss Noró.

Az előadást a tervek szerint játszószínház majd Kaposvárot, Budapestet, Vácot, Komáromban is.

Gábor pap után a mesemusicalben a Király

A légy jó fiúk hazajárnak és imádják a zenét

Volt egyszer egy Légy jó mindhalálíg előadás és benne az a máig sokat emlegetett osztály aranyos kisfiúkkal és csodálatos énekhangokkal. Az a '91-es legendás csapat sok zenésznek, színésznek meghatározta az életét, így Beszterczey Attilának is. A gyulai színész - az Egri csillagok Gábor papja után - mesebemutatóra készül a Békéscsabai Jókai Színházban.

- Gyulai vagyok, de a származásom is, mint az életpályám, eléggé keszkesz: édesanyám szarvasi, édesapám csíkszeredai, ők találkoztak Gyulán, én meg Békéscsabán születtem. Édesanyám rokonai itt élnek Jaminában, velük nagyon szoros kapcsolatot ápolunk, a békéscsabai kötődésem mindig megvolt a családdhoz is. Itt kezdődtek a színházi szárnypróbálgatásaim '92-ben, a Légy jó mindhalálíg előadásában, én voltam Gimesi, 13 éves fiúcska lehettem. Nagyon jó kis csapat volt Sente Vajkkal, Sánta Lacival és a jó hangú zeneiskolás fiúkkal, Berta Istvánnal és a többiekkel. Sokan maradtunk a pályán, a mi generációnkban nagyon sok a légy jó fiú.

Művésziskolába ment Szentesre, ahol eltöltött nem egészen egy évet, a drámapedagógiai képzést akkoriban a színművészeti előszobájának szánták. Ott sok mindent megengedtek a művészyerekeknek. Később lázadó fiatal volt, nem jól viselte a kötöttségeket, a szigort, voltak magatartási problémák a gyulai Erkel Ferenc Gimnáziumban, ahol érettségizett.

- Isten is így akarta, hogy engem ne vegyenek fel a színművészetre, kétszer próbálkoztam, aztán jártam

Gór Nagy Mária Színitanodájába. Barta Mária volt az osztályfőnököm, akitől nagyon sokat tanultam. Akik a színművészetről kerülnek ki, könnyebben elhelyezkednek, mint akik színitanodát végeznek. Rá kellett jönnöm, dupla, tripla annyit kell tennem, hogy a színházi szakmában megkapaszkodjak, legyen munkám, el tudjam magam tartani. Az egyetemnek nagy a presztízse, és mindenki ott van, nemcsak a színészek, hanem a rendezők, a dramaturgok, operatőrök, filmesek, a kapcsolatszerzők sokkal jobban kialakult ott, mert mindenkit ismersz. S ha már benne vagy a rendszerben, másképp kezelnek. Ha dolgozni akartam, a színházi világban mindent kénytelen voltam megtanulni, énekelni, táncolni, verset mondani, szinkronizálni, narrálni.

2001-től reklámfilmeket forgattam, közben kísérleti színházakban játszott, ahol színészként, szakmailag fejlődött. Két évig a Vígszínházban, majd a Vidám Színpadon, Sopronban dolgozott, 2013-tól az Újszínház színésze, játszott a Széf színházban, két év szabadúzás után az alakuló Centrál Színházhoz ment. Ott fiatal színészeket kerestek, akik a háttér munkát is elvégzik, díszítómunkásként kezdte, bontott, épített, közben játszott. Büszke rá, hogy tud zsinórozni, ha felküldik a zsinórpadlásra, nem jön zavarba. Rendezéskor meg tudja, mit kérhet a színészektől, mert ismeri a színház minden működését.

A Centrálban öt, Sopronban négy évet töltött, az utolsó évben, 2012-ben megszületett a kislánya,

éppen Jim Carreyt játszotta Az esőcsinálóban. 2012-től az Új Színházban dolgozott, vendégjátékokon szerepelt Debrecenben, Veszprémben.

- A kislányom születésekor játszottam a Barátok köztben Oravecz Nándor drogkereskedő szerepét. A feleségemmel kitaláltuk, hogy nyárra hazajövünk Gyulára. Nagyon jól éreztük magunkat itthon, és eldöntöttük, ha a második gyermekünk is megszületik, hazaköltünk, 2015 márciusában érkezett a fiúnk, és májusban hazajöttünk. Akkor kezdtem el a közművelődésben dolgozni, továbbra is kultúrát csinálni, csak kicsit másképp. A városvezetéssel újraélesztettük az amatőr színjátszást, ennek lettem a vezetője, és az állami rendezvények koordinálása lett a feladatom. Később már nagyobb rendezvényeket is rám bízta, nemcsak a rendezvényt szerveztem, hanem mindent, ami hozzátartozik, a biztonsági őrizzéssel kezdve a forgatókönyvig, a legapróbb részletekre is figyelni kell, mint egy rendezőnek, így is hívják.

S a tévésorozatok folytatódtak, Magánnyomozók, Munkaügyek, Jóban Rosszban, utóbbiban dr. Fellegi Bálint figurája tavaly „kiíródott” a történetből. A tévés népszerűség olykor kellemetlenségekkel járt. Amikor a drogkereskedőt játszotta, utána kiabáltak az utcán, hogy adjon már egy kis kokót, amikor a sorozatban megsóolt egy nőt, a gyerekeit vonták kérdőre az osztálytársak az iskolában.

- Májusban lesz öt éve, hogy hazaköltöttünk, és elkezdődött az ingázás Budapest és Gyula között, ját-

sztam ott, dolgoztam itt. Sok volt az utazás, kevés a családdal töltött idő. Nagyon örültem, amikor újra lehetőséget kaptam itthon, a Jókai Színházban. 2017-ben a Törvénytelen randevúban volt az első szerepem, a következő évben A beszélő köntösben játszottam. Aztán újra jött a napi forgatás, a Jóban Rosszban, a Madarakat kezdtük el próbálni az Újszínház stúdiójában, tavaly február végén mutattuk be. Júniusban derült ki, hogy befejeződik a forgatás, és meghívást kaptam az Egri csillagok Gábor pap szerepére.

Nagyon közel állnak hozzá a történelmi szerepek, az ilyen darabokban való részvétel igazi örömmel tölti el, mert érdekli a múlt, és „a karaktere is ezekre a figurákra predesztinálja”. Komfortosan érzi magát a történelmi előadásokban, és Gábor pap szerepe meghatóan szép, szívhezszóló, ahogyan a nemzet sorsát, az ifjú Gergő életét egyengeti. A családjában is voltak református lelkészek több nemzedéken át.

Grimm – Kocsák – Bozsó mesemusicalében a Királyt játszó színész úgy véli, mesét rendezni másképp kell, mint felnőtteknek szóló előadást. A színész azt csinálja, amit a rendező mond, a rendezőnek kell tudni, hogy a gyerekek figyelmét sokkal nehezebb lekötöni. Sokszor játszott gyerekeknek, és előadás előtt mindig kiles a függöny mögöl, hogy hány évesek ülnek benn, milyen korosztály. „Ha kisebbek, akkor nagyobb ecsetvonásokkal kell festeni, ha nagyobbak, kicsit visszafogottabb, mélyebb játékra van szükség.”

- Az ének mindig közel állt hozzám, talán pont azért, mert légy jó gyerek voltam, mindig nagyon szerettem a zenés műfajt. Imádom a zenét, imádom énekelni, ezért külön örültem, hogy végre énekelhettem a történelmi musicalben és most a Rigócsőr királyfiában is. Kocsák Tibor zenéjét nagyon kedvelem, Debrecenben játszottam a Tűzrólpattant Tündérorszámban. Kocsák zenéje annyira beleivódik az emberbe, miközben nem egyszerű, a rockopera szerkezete más, mint a musicalé, sokkal nehezebb, de nagyon megérinti az embert.

Niedzielsky Katalin
Fotó: A-TEAM

Újvidéki tanulmányútra indult a Színitanház csapata

Újvidékre utazott február 12-én délelőtt a Színitanház hat hallgatója, hogy ott a Művészeti Akadémia határon átívelő kulturális projektjének keretében workshopokon és előadásokon vegyen részt. A tanulmányút a vajdasági intézmény meghívására jött létre és február 23-áig tartott.

A Magyarország és Szerbia közötti kulturális együttműködés keretében dolgoztak együtt Novi Sadon színházi workshopokon a békéscsabai és az újvidéki hallgatók. A „Sokszínű együttműködés” elnevezésű projekt célja a kulturális és művészeti kooperáció továbbfejlesztése, elmélyítése volt a két szomszédos or-

szág között. Ennek keretében kapta a meghívást a Jókai Színházban működő iskola, február 13-ától minden nap műhelymunkán vettek részt a hallgatók, utána négy napon át előadásokat tartottak több helyszínen. A Színitanház csapata február 23-án délelőtt indult Újvidékről vissza Békéscsabára.

A nagymama

Csiky Gergely romantikus vígjátékát próbálja az Gárdonyi Géza Színház. A társulat Saárossy Kinga főszereplésével mutatja be a bájos történetet, amely számtalan kacagató félreértést, megható fordulatot, bonyodalmat tartogat.

A régi színházi világban, ha egy direktor biztos, garantált kassza- és közönségikert akart elérni, műsorra tűzte A nagymamát – fogalmaz Blaskó Balázs rendező. E kedves

vígjáték manapság is időről-időre feltűnik budapesti és vidéki színházaink repertoárjában, hiszen a négy szalon futó szerelmi történet rendkívüli szereplehetőségeket kínál fiatal, s idősebb művészek számára egyaránt. Csiky bravúros meseszövege elismerésre méltó. A bájos történet a kibontakozásig, a boldog befejezésig számtalan kacagató félreértést, megható fordulatot, bonyodalmat tartogat. Hogy végül sikerül-e kibogoznia a nagymamának a múltból gyökerező, bonyolult szálat, s hogy végül ki kivel lesz boldog, erről mesél a darab.

Páratlan előadás készül

Ray Cooney 1983-ban írt Páratlan páros című komédiájára készül az egri társulat Kiss József rendezésében; a főbb szerepekben: Nagy Adriennel, Misurák Tündével, Baranyi Péterrel és Nagy Andrásal.

Az angol Feydeau-nak tartott vígjátékíró, forgatókönyvíró, legnagyobb sikerét éppen ennek (Run For Your Wife) a darabjával aratta: a londoni West End-en kilenc egymás utáni évben állították színre, leghosszabb rekordját érve el vele. Eddig 17 színművét vitte színre ugyanazon a színpadon.

A történet szerint a londoni átlagember, a londoni Kovács János,

azaz John Smith egy hétköznapi taxifőnök. Semmi különös. Nem tűnik ki a tömegből, nem lakik fényűző palotában, nem ismeri a királynő, de még a kutya sem. Dolgozik, amennyi csak belefér, még akár azon túl is. Otthon várja csinos felesége. Minden a megszokott mederben csordogálna, ha egy este nem fordul fel minden fenekestül....

Ray Cooney története szíporozó, végtelen hazugságdömpingbe bonyolódó külvárosi taxifőnök története ez. John Smith egy teljesen átlagos polgár, egy autóval, két házzal, két feleséggel, két étellel, egymástól körülbelül 10 perc köcsütra.

Fekete Péter államtitkár: az élő művészet varázsa pótolhatatlan

Színházi előadás, kulturális élmény ajándékba

Békéscsabai, gyulai, orosházi, szinte az egész megyéből érkező gyerekekkel találkozott Fekete Péter február 21-én délelőtt a Jókai Színházban. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára Kerstin Slawek – Dorotty Szalma - Gulyás Levente Sárkány a

szekrényben című zenés mesejátékának fogadtatásáról érdeklődött az ifjú publikum körében, a sajtó munkatársai pedig a Lázár Ervin Program jelentőségéről kérdezték a vendéget.

- Büszkék lehetünk rá, hogy a szervezésnek, előkészítésnek köszönhetően a gyerekeink több, mint

negyven százaléka rendszeresen járt színházba, de a statisztika rámutatott, hogy akkor mi van a maradék hatvan százalékkal. Azt kellett megállapítanunk, hogy több tízezer gyerek van Magyarországon, aki földrajzi, szociális helyzeténél fogva nem jut el kulturális intézmény-

nyekbe, nem látott soha életében egy bábszínházi előadást vagy úgy nőtt fel, hogy nem járt a Nemzeti Színházban. Erre azt mondta Magyarország kulturális kormányzata, hogy minden általános iskolába járó gyermeknek - az elsőtől a nyolcadik osztályig - évente egyszer el kell jutni kulturális intézménybe, és ezt az államnak közpénzből kell finanszírozni az útiköltségével együtt - jelentette ki Fekete Péter a Lázár Ervin Program lényegéről. - El kell dönteni, melyik osztály megy bábszínházba, táncszínházi előadásra, látogatja meg a környezetében lévő színházat, a Fővárosi Nagycirkuszt vagy a Nemzeti Színházat. S ha már elindulnak, akkor menjenek be egy múzeumba, nézzenek meg egy levél-tárat vagy állatparkot. Tehát olyan kulturális, nemzeti identitástudat fejlesztésére alkalmas projektet hoztunk létre, amely nyolc év alatt legalább nyolcszor megszólítja a gyereket, aki később jó eséllyel bekapcsolódik a bérletes előadásokba, majd a családjával együtt jön a színházba.

- A színházakban az elmúlt évtizedek alatt is mindig voltak törekvések, programok, hogy élményhez juttassák a hátrányosabb helyzetben élő gyerekeket. A Lázár Ervin Program mennyiben más, miben különbözik az előzőektől?

- A teljes lefedettségben. Kimondtuk, az nem lehet, hogy akár a nyolcadik emeleten vagy külterületen, tanyán élő gyermek ne jusson színházi élményhez. A pilot projekt a színházi és a kulturális szervezők útmutatásán túlmenően egy mindenki számára biztosított rendszer,

és ez a nagyon nagy különbség. A 43 százalékos szép eredmény, de azt is jelenti, hogy a gyerekek több, mint a fele nem kapta meg ezt az élményt, most mindenki megkapja, ráadásul vonatjeggyel vagy buszjeggyel együtt. S a színházi előadáshoz felkészítést is kapnak pedagógusoktól, akik továbbképzésen vesznek részt. Sok pedagógus hasonló felkészítést korábban is tartott, de aki ezzel nem foglalkozott, annak meg kell tanítani, hogyan lehet a legjobbra használni a színházi előadást, a gyerekeknek az éppen aktuális oktatási anyagához kapcsolódóan. Komoly összegről, közpénzről, adóforintokról van szó, kötelességünk, hogy a programból leghatékonyabban a legjobbat hozzuk ki, a közpénzeket a lehető legjobban hasznosítsuk a művészet, a kultúra és az oktatás támogatására.

- Milyen színházi előadás képes megszólítani azokat a gyerekeket, akik a digitális eszközökön és a vizuális hatások sokszínűsége alatt nőnek fel?

- Az élő művészet varázsa mindenkor átbillenti a gyereket, két-három órán, egy előadáson keresztül észbe sem jut, hogy elővegye az okostelefonját. Egy olyan csodavilágban van, ami az ő lelkében, fejében lévő kreativitást sokkal hatékonyabban tudja kibontani, mint az amúgy a nap hat-nyolc órájában használt okos kütyü. Én magam - az előadóművészetből jött emberként - nagyon hiszek a művészet, az élő pillanat varázsában, ami pótolhatatlan, egyszeri és megismételhetetlen, ahol együtt van alkotó és közönség.

Niedzielsky Katalin

Fotó: Ignác Bence / A-TEAM

Békéscsabán nem nehéz zenés darabot rendezni

Grimm olyan, mint az operettben Kálmán Imre vagy Lehár Ferenc

Íróként tavaly, a Kukac Kata kalandjai című meséje bemutatójakor ismerhette meg a Békéscsabai Jókai Színház közönsége Bozsó József színművészt, rendezőt. Most A Rigócsőr királyfit, Grimm meséjét – saját átíratában, Kocsák Tibor zenéjével – állítja színpadra, a premier február 26-án volt. A darabválasztásról, az átdolgozásról, a zenéről és a mesemusicál előkészületeiről beszélgettünk.

- Miért esett Grimmre a választás, és mennyiben más egy klasszikus művet átdolgozni, mint mesét írni?

- Grimm nagy klasszikus, olyan, mint az operettben Kálmán Imre vagy Lehár Ferenc, vagy a magyar meseirodalomból Benedek Elek. Grimm meséjét mindig és mindenhol fogják mesélni a gyerekeknek, én is meséltem, amikor nem volt saját ötletem. Amikor gyorsan akartam mesélni, Benedek Elek vagy Grimm könyvét lapoztam fel. Nagyon szerettem a Grimm meséket azért is, mert dramaturgiailag nagyon jók, tele vannak érzelmmel, pontosan arról szólnak, amiről a gyerekeknek szólni kell, sok tanítás és sok-sok humor van bennük. A Rigócsőr királyfit

azért választottam, mert éppen akkor Veszprémben rendeztem a Bob herceg című operettet, és érdekes módon valahogyan hajaz a Bob hercegre ez a Grimm mese. Lényegében ugyanaz a történet, csak kicsit másképp, az felnőtteknek való mese, operett, de a főhős mindkét műben beleszeret egy lányba és mindent megtesz azért, hogy megkapja.

- Próbakézkor úgy fogalmazott, hogy Kocsák Tibor nem is musicalt, hanem az opera felé mutató zenét komponált.

- Valóban olyan a Rigócsőr zenéje, ami az opera, a klasszikus zene felé ment el, természetesen annyira, amennyire a mesébe belefér. De én úgy vettem észre, hogy a gyerekek nagyon vevők, befogadók, nyitottak mindenre, nincsenek előítéleteik, még az abszurdot, elvontat is megértik szinte ugyanúgy, mint az egyszerű szituációkat.

- Bár az elmúlt évadokban sok musicalt mutattak be kiváló zenészekkel, énekesekkel, a békéscsabai nem zenés színház...

-Ebben a társulatban nagyon erős, kiváló hangok vannak, többen

is remekül énekelnek, táncolnak. Sorba nézem a musicaleket, hallgatom a hangokat, és csak csodálkozom, vannak olyan hangok, amelyek versenyképesek a budapesti felhozattal is, sőt! Békéscsabán nem nehéz zenés darabot rendezni, ki kell válogatni azokat, akik énekhangban, színészilag, illúzióban el tudják játszani a szerepeket. Nekem nagyon fontos, hogy a mesedarabomban az illúzió ott legyen, olyanok játsszanak, akikről elhiszem, hogy ő királyfi, királylány, király, és hogy el tudják a Kocsár dalokat énekelni. Olyan színészek vesznek részt a darabomban, akik mindezt meg tudják valósítani: Nádra Kitti, Ormándy M. Keve, Beszterczey Attila és a többi szereplő. Varga Miklós játszotta Veszprémben a királyt, és a lánya, Vivien a királylányt, világhangok, és itt felveszik velük a versenyt. Próbákon rögtön szólamokban énekelnek, Galambos Hajnalka korrepetitor, aki betanítja a színészeket, nagyszerű munkát végez, a színészek már a második héten kívülről éneklék a szólamokat, sokkal előrébb tartunk, mint gondoltam, ez dicséretre méltó. Egy

ilyen összeforrott csapatban nagyon szeretek dolgozni. Borbély Krisztina koreográfus, ötletgyáros is rengeteget hozzászól a teljesítményhez.

- Milyen látvány készült a mesedarabhoz?

- A gyerekeknek méltó díszlet kell adni, a musicalhangulat megteremtéséhez kellenek a látványelemek, füstök, fények, zene. Nem szabad a díszletet lekicsinyíteni, a gyerekek is nézők, és belőlük lesz a felnőtt közönség. El kell őket varázsolni, várják a csodát, amihez ők maguk is hozzáteszik a képzelőerejüket. Nem elég csak külsőségekkel dolgozni, klasszikus színjátszás kell, ami azt jelenti, hogy a szituációkat őszintén kell eljátszani.

- Családi musical készül, minden korosztálynak élményt nyújt?

-Remélem, főleg a zene és a dal-szövegeim biztosan megérintik a felnőtteket is, arra törekedtem, hogy minden korosztálynak szóljanak. Van például két kém, Bömbölik és Acsarkodik, akik vigyáznak a királykisasszonyra és átvezetik a történeteket, vagy egy szerelmesduett, a királyi dala, amikor elhagyja a lánya, igazi

sírós nóta, szép szöveg. Nyugodtan beülhet anyuka is, apuka is az előadásra.

Rigócsőr királyfi szerepét Ormándy M. Keve, a Királyt Beszterczey Attila játssza. Nádra Kitti Izabellát, a királylányt alakítja, Bömbölik figuráját kettőzött szereposztásban Paczuk Gabi és Kerek Vivien, Acsarkodik alakját Márki Szabina szh. formálja. A Kocsmáros figuráját Gerner Csaba és Bozsó József játssza kettőzött szereposztásban. Lakatos Viktória a Kocsmárosnét alakítja, Vidovenyecz Edina a Királynőt.

Niedzielsky Katalin

Fotó: A-TEAM

Nincs lehetetlen

Interjú Antal Loretta artistaművésszel

Antal Loretta kedvesével, Daniel Tognival a Fővárosi Nagycirkusz Fesztivál+ – Varázslatos Győztesek című műsorának egyik sztárja. Loretta eddigi izgalmas életútjából kirajzolódik, hogy megéri bízunk önmagunkban és küzdeni az álmainkért, mert egy vidéki lány is csinálhat kontinenseken átívelő, nemzetközi karriert, ha tudja, hogy nincs lehetetlen. Ismerjétek meg az öntudatos és tehetséges Loretta életét.

Antal Loretta 24 évvel ezelőtt egy makói gazdálkodó család sarjaként látta meg a napvilágot. Amikor elkezdett cseperedni, elment az unokatestvérével egy tornaterembe, ahol a különböző tornaszerek nagyon megmozgatták a fantáziáját, mert szeretett volna valami extrém sportot kipróbálni, hogy felesleges energiáit ne a fára vagy éppen villanypóznára történő felmászásban vesze le.

Egy szép napon a nővére elhívta a közeli utazócirkusz fellépésére, ugyanis egyik ismerőse, a szintén makói Nagy Ferenc is a társulat tagja volt. Loretta azonnal beleszeretett a cirkusz varázslatos világába, és mivel hat éven át rajzolt, ezért nemcsak a sportot, hanem a művészetet is meglátta benne. Az előadás után a 13 éves kislány kifaggatta Ferit, hogyan válhat valakiből artista, aki azt tanácsolta, hogy menjen el a Baross Imre Artistaképző Intézet felvételijére. A kis Loretta akkor még csak spárgát tudott csinálni, nem tudott húzózkodni, köteleit mászni, a felvételin viszont magasak a kritériumok.

Ő ennek ellenére bejelentette a szüleinek, hogy artista szeretne lenni, akik nem fogadták kitörő örömmel az ötletet. Nem akarták megbántani, de elé tárták, hogy neki nincs megfelelő alapja, hiszen oda tornászok és komoly előképzettséggel rendelkező fiatalok jelentkeznek. Loretta viszont nem rettentették el a szülei szavai, már csak a célja lebegett előtte, semmi más.

Pár alkalommal ismét elment a tornaterembe, hogy felkészüljön a felvételire. Ott viszont kinevették és kinézték, nem értették, hogy mit akar ott. Bár rosszul estek neki a bántó szavak és tekintetek, nem adta fel, hogy artista váljon belőle!

Megkérte édesanyját, hogy kísérje el a felvételire, aki bár továbbra is

feleslegesnek tartotta kislánya törekvéseit és féltette a csalódástól, eleget tett a kérésének, mert látta, hogy lánya mennyire szeretné. A felvételin aztán valóban látott tornászokat. Akkor átfutott fejében a gondolat, hogy talán rossz helyen jár, de annyira akarta a sikeres felvételt, hogy ennek, és az adrenalin löketnek hála képes volt kézen-és fejen állni, láb nélkül köteleit mászni, bár a keményebb erőnléti igénylő feladatokat nem tudta teljesíteni. Egy-két tanár mégis látott benne fantáziát és végül mindenki legnagyobb meglepetésére, két hét múlva jött a levél, hogy sikeres felvételi vizsgát tett. Loretta sírt örömben, hogy bizonyított és képes volt arra, amire soha nem gondolta volna, ráadásul a családja is nagyon büszke volt rá.

2010 végén kezdett az artista-képzőben, ahol a balett és a pantomim mellett megtanulta a cirkuszi zsánerek alapjait. A bizonyítási vágytól hajtva, délután a saját órái után még bekérkedkedett különböző különórákra, hogy tovább eddzen és nyújtsa a gyorsabb fejlődés érdekében. Az első év végén megkapta a gurni szakot, ami hatalmas örömmel töltötte el, mert a kezdetektől légtornász akart lenni. Eleinte egyedül, majd egy női partnerrel, Szabó Tündével gyakorolt. Az elhivatott, ifjú tehetségekre felfigyelt a Fővárosi Nagycirkusz vezetősége is, és 2012-ben leszerződtek őket. Hatalmas megtiszteltetés volt ez a lányoknak, és nagy út Lorettának, aki két éve még csak egy spárgát tudott abszolválni.

Loretta 2013-ban ismerkedett meg a Fővárosi Nagycirkuszban a négygenerációs olasz cirkuszi dinasztiából származó Daniel Tognival. Hamar szerelembe estek, és a több cirkuszi zsánerekben – halálkerék, flegende, trapéz, bohóc, gurni, ikária, talajakrobatika – tehetséges férfi elhívta őt és partnerét a családi cirkuszukhoz, ahol a két lány közös számával lépett fel.

Miután a partnere eleget tett egy romániai szerződésnek, Loretta Daniellel maradt és létrehozták a közös gurni számukat, majd Svédországban 2015-ben megkötötték első közös szerződésüket. 2017-ben Circ Historic Raluyhoz kaptak felkérést, ahol három évet töltöttek el. Ez

annak is köszönhető, hogy minden évben új számot hoznak létre más stílusban és trükkökkel.

2019-ben felfedezték őket az America's Got Talent tehetségkutató, a merész páros pedig elbűvölte a zsűrit és a közönséget Los Angelesben, az Universal Studiosban. A pár egy „gyermeket” nevel, Furbyt, a pomerániai törpe spiccet, aki mindenható elkíséri őket. Még Simon Cowell, a tehetségkutató ötletgazdája is a kezében tartotta, amikor igent mondott a továbbjutásukra.

A Cirque du Soleil európai sátorcirkuszos turnéjára egyéves szerződést ajánlottak nekik, de mivel már elérték a Daxi Nemzetközi Cirkuszfesztiválra, nem tudták vállalni a felkérést, viszont a fesztiválról egy, a zsűri elnökétől odaítélt Különdíjjal távoztak.

A tehetséges artistaművészek folyton arra törekednek, hogy a legjobbak legyenek, ezért a fellépések mellett naponta három-négy órát töltnek gyakorlással. A jelenlegi számuk egyik trükkje, hogy Loretta egy cangi nevű kisebb rekviziten, a fogaival tartja szerelmét a levegőben. Ezt több mint fél évig gyakorolta, mert nagy szükség van a nyakizmok edzettségére, különben megsérül a gerincvelő. Az állkapocsot is edzeni kell, mert ha kiakad a terheléstől, akár haláleset is történhet. Két-három éve csinálja ezt a trükköt, de mint mindegyikhez, úgy áll hozzá, hogy mindig rá kell gyúrni és fejleszteni. Loretta terve között szerepel, hogy Guinness rekordot szeretne felállítani, ugyanis jelenleg 128 kilót tud foggal letartani.

A szerelmek részt vettek a XIII. Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztiválon, ahol elnyerték a Nemzeti Színház Különdíját. Jelenleg a Fesztivál+ – Varázslatos Győztesek című műsorban teszik kockára nap mint nap az életüket, mert ahogy Loretta mondja, „Hatalmas megtiszteltetés fellépni a Fővárosi Nagycirkuszban, magyar közönség előtt. Az, hogy boldoggá tegyik őket, bármit megér számunkra.”

Loretta a Fővárosi Nagycirkusz nyári műsorában is fellép majd, de, hogy mit láthat tőle a közönség, az még egyelőre legyen meglepetés.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Urbán Ádám

A sport- és a cirkuszművészet utánpótlás fejlesztése

Interjú Madaras Ádámmal

Stratégiai jelentőségű, a sport- és a cirkuszművészet utánpótlás fejlesztését összekapcsoló együttműködési megállapodást kötött a Nemzeti Artista- Előadó- és Cirkuszművészeti Központ Nonprofit Kft. a Központi Sport- és Ifjúsági Egyesülettel. Ennek kapcsán Madaras Ádám többszörös világ-, Európa- és magyar bajnok öttusázóval, párbajtőrözővel, a Központi Sport- és Ifjúsági Egyesület öttusa sportágfejlesztési

Azért is remek, hogy egymásra talál az élsport és a cirkuszművészet, mert a művelőit ugyanazok a célok hajtják. Kemény munkával, határozott célkitűzésekkel, tisztességes hozzáállással, következetesen félretéve és lemondva minden egyébről, ott lebeg előttük a cél, és hajtja őket valami láthatatlan erő és leküzdhetetlen vágy.

Ráadásul a cirkuszművészetnek egyfajta utánpótlásbázisa is lehet az

programvezetőjével, a cirkusz és előadó-művészet sportdiplomáciájával beszélgettünk.

Madaras Ádámot hétévesen fedezte fel a Csepel utánpótlás szakosztályának vezetője másfél évvel fiatalabb testvérével együtt. Először kéttusázott – úszott és futott –, majd az általános iskola harmadik osztályában a Központi Sport- és Ifjúsági Egyesület nyitott sportnapján kipróbált különböző sportágakat. Annak ellenére, hogy volt tehetsége más sportágakhoz is, a kéttusánál maradt, így került a KSI-hez. Később a kora miatt át kellett igazolnia a Dózsához – a későbbi UTE-hez –, és 18 évesen azonnal az öttusa válogatott tagja lett, egészen 2000-ig. Számtalan magyar bajnoki, világ- és Európa-bajnoki siker után, 33 évesen hagyta abba az aktív versenyzést.

Mi a Nemzeti Artista- Előadó- és Cirkuszművészeti Központ Nonprofit Kft. és a Központi Sport- és Ifjúsági Egyesület között létrejött megállapodás lényege?

Kovács Gábor Dénesben, a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ képzési igazgatójában merült fel, hogy a cirkuszművészet és az élsport azon szakemberei, akik külön-külön, de egymással párhuzamos úton haladnak, miért ne dolgozhatnak együtt és cserélhetnének szakmai tapasztalatokat. Ezért a két intézmény között létrejött megállapodás értelmében ezek a szakemberek összegyűjtik a fejüket, és mesterkurzusok, bemutató órák, beavatott előadások, közös fejlesztőprogramok során, az oktatók és edzők módszertani tapasztalatcseréje révén gazdagítják egymást és az általuk ismert művészeti és sportterületeket.

élsport, hiszen azon sportolók előtt, akik egy kisebb sérülés miatt már nem férnek be a válogatottba, vagy "csak" a második-harmadik vonalat képviselik - ugyanakkor sok évnyi munkájuk fekszik a megszerzett tudásukban - nyitva állna a cirkuszvilág ajtaja, itt hasznosulhatna a rengeteg befektetett munka! Például, ha egy tornászt, kerékpárversenyzőt, műugrót, vagy bármelyik másik sportág ügyes versenyzőjét "felfedezné" a cirkuszvilág.

Mi lesz az ön szerepe az együttműködésben?

Számomra óriási megtiszteltetés, hogy én vagyok az, aki annyi nagyszerű magyar sportoló közül képviselheti az élsportot ebben a programban.

A kapcsolati tőkémrel és az aktív szerepvállalással segíthetek megtalálni a kevésbé látványos, hiányzó láncszemet a két terület között, ezáltal segítséget tudok nyújtani Kovács Gábor Dénes képzési igazgató úrnak és a sport területén dolgozóknak a szakadékok és az egyesületi elnök bevonásával. Egészen biztosan tudunk olyan közös csapatmunkában gondolkodni, amelyben mindkét fél jól fog járni.

Fontosnak tartom kihangsúlyozni, hogy nem kell attól félni, hogy az egyik terület elszípkázza a másik területéről a tehetséges embereket, hanem ez kimondottan egy olyan együtt gondolkodás, együtt végzett munka, aminek csak jó vége lehet. Hétről hétre bővülni fog a csapat neves sportolókkal és mesteredzőkkel, mert ők is érzik majd, hogy egy világraszóló, különleges dolog veszi kezdetét.

Szekáry Zsuzsanna

Sikeres a Lázár Ervin Program

Ősszel újra elindul a magyar kormány által életre hívott Lázár Ervin Program, melynek keretében az ország összes általános iskolás, hatodik osztályos tanulója egy alkalommal díjmentesen ellátogathatott a Fővárosi Nagycirkusz előadásaira, ahol az élmények mellett cirkuszpedagógiai programmal is várták a diákokat. A program elindulásáról, fontosságáról, a cirkuszművészet és a pedagógia kapcsolatáról, valamint az eddigi tapasztalatokról kérdeztük a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ cirkuszpedagógiai programkoordinátorait, Kardos Katát és Sándor András.

Hogyan zajlott a program kidolgozása, amiben a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ is részt vett?

Kardos Kata: Tavaly április környékén felkérték a Fővárosi Nagycirkuszt is, hogy vegyen részt abban a pilot projektben, ami a Lázár Ervin program tervezése alatt a tapasztalatszerzést szolgálta, például hogyan tudnak bejutni a diákok egy előadásra. Akkor öt előadásnyi gyerek érkezett, akik számára biztosítottuk az utazási feltételeket is. Kifejezett kérdés volt, hogy több régióból hívjunk gyerekeket, hogy megtapasztalhassuk, milyen nehézségekkel jár, mikre kell figyelniük, milyen segítséget kapunk az iskoláktól. Azáltal, hogy részt vettünk az előkészítési folyamatban, fontos tapasztalatokat tudtunk megosztani a program létrehozóival. Az előadások előtt próbáltunk pedagógiai tartalmú órákat is nyújtani a diákoknak, aminek levontuk a konzekvenciáit. A program elindulása után előadásonként körülbelül 800–1000 gyerek érkezett az intézményünkbe.

Hogy készült fel a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ a tavaly szeptemberben indult programra?

Kardos Kata: Miután csatlakoztunk a kormány által kezdeményezett Lázár Ervin Programhoz, tisztában voltunk vele, hogy a Fővárosi Nagycirkusz fogadja majd az általános iskolák teljes hatodik évfolyamát, ami körülbelül százezer tanulót jelent, plusz a kísérőtanáraikat. Ekkor gondolkodtunk el azon, hogy valamiféle pedagógiai tartalmat is szolgáltatassunk a gyerekeknek, hogy ne csak egy szórakoztatási formát kapjanak, hanem tapasztalják meg ennek a művészeti ágának sokszínűségét.

Adva volt, hogy egy színházi vagy zenés program miképpen kapcsolódik az oktatáshoz, miért fontos, hogyan lehet egy kötelező olvasmányt a színházban való megtekintéshez kapcsolni. Sokkal több kérdést vetett fel, hogy egy cirkuszművészeti előadás hogyan kerül ebbe a programba. Sok olyan eleme van, ami oktatásra alkalmas, és emellett értékeket, fontos társadalmi üzeneteket közvetít. Ezekre nekünk valahogyan fel kellett hívni a figyelmet, hogy érzékeljék a gyerekek és a pedagógusok is, és tudjanak vele dolgozni az iskolában.

Ezt nem lehetett egyszerre több száz gyereknek rendhagyó óra formájában megtartva prezentálni, ezért keresni kellett egy olyan megoldást, ami által eljut a diákokhoz, hogy mekkora jelentősége van ennek a művészeti ágának az oktatási palettán. Ekkor jött az ötlet, hogy

mivel a diákoknak a különböző PISA-felmérések alapján a szövegértés, nyelvtan témakörökben elakadásaik vannak, ezért nagy szükség van rá, hogy színesítsék a tananyagot és a tanulók szívesen foglalkozzanak vele, hiszen a szövegértés minden tantárgy alapja. Ekkor fogott hozzá András annak a munkafüzetnek az elkészítéséhez, amelynek tartalma főként szövegértésre épült cirkuszi eszközökkel kibővíülve.

Sándor András: Egy több tantárgy tananyagába beilleszthető és több kulcskompetenciát fejlesztő feladanygyűjteményt állítottunk össze. A munkafüzet egyes feladatai alkalmazkodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek elvárásaihoz, így beépíthetők akár az általános iskolák helyi tantervébe is.

Alapvetően az anyanyelvi nevelést és a nyelvtan órákat hivatott megsegíteni; szövegértési és elsősorban a magyar nyelvi órákon használt feladatokat tartalmaz. Az elkészítésnél fontos szempont volt, hogy csak olyan játékos feladatok kerüljenek bele, amiket már ismernek a hatodikosok. Ez lehetőséget ad nekik az összefoglalásra, rendszerezésre tanórai keretek között, ugyanis úgy alkottuk meg, hogy az a pedagógus segítségével történjen a tanórán. Kifejezetten figyeltünk rá, hogy a feladatok tartalma kapcsolódjon az akkori Hóférdte Álom – Ősi cirkuszi mese című előadáshoz és a cirkuszművészethez.

Az is a feladatunk, hogy a Lázár Ervin Program által hozzánk érkezett gyerekek kapjanak valami pluszt, ami megsegíti őket az adott tantárgyban, ami formálja az értékrendjüket, és lehetőséget biztosít a tanároknak, hogy beszélgessenek róla. Ezáltal szorosabbá válhat a kapcsolat az osztályfőnök és a diákok között. Minden előadáshoz kapcsolódóan

készül feladatgyűjtemény, amiket az előadást megelőzően a pedagógusok és a diákok is kézhez kapnak az intézmény saját kiadványával, a cirkuszművészeti újsággal együtt.

A Lázár Ervin Programmal kapcsolatos információáramlást és tájékoztatást nagyban segítette a Nemzeti Művelődési Intézet által szervezett Színháziskola elnevezésű pedagógus-továbbképzés is. Az intézmény sokszínű képzési palettájába úgy illesztette bele ezt a továbbképzést, hogy gyakorlati információkkal, útmutatásokkal lássa el a résztvevő pedagógusokat. Az ország egész területéről, minden megyeszékhelyen és a fővárosban közel fél száz továbbképzés megtartására került sor, amelyeken körülbelül ezer tanár kolléga vett részt. A négy napos képzés első és negyedik napja úgynevezett kontaktnapként valósult meg, ahol a résztvevők színházi és cirkuszi szakemberekkel, zene- és táncművészekkel közösen ismerhették meg Magyarország kulturális intézményrendszerét, illetve a különböző előadó-művészeti ágakkal kapcsolatos egyéb ismereteket, tudnivalókat. A második és harmadik összefüggő napokon a résztvevők Lakitelken tekinthették meg a békéscsabai Jókai Színház előadását vagy Budapesten a Fővárosi Nagycirkusz cirkuszművészeti produkcióját. Ezt követően a pedagógusok csoportosan dolgozták fel a látottakat. A képzés célkitűzése az volt, hogy a résztvevők megismerjék, hogyan, milyen eszközökkel tudják majd feldolgozni a látott előadásokat, produkciókat diákjaikkal, figyelembe véve életkorukat, érdeklődésüket és kulturális befogadóképességüket.

Miért fontos még a Lázár Ervin program?

Sándor András: A Lázár Ervin Program olyan egyedülálló lehetőség a kulturális esélyegyenlőség megteremtésére, amely során az ál-

lános iskolai diákok lakóhelytől és szociális helyzetétől függetlenül, életre szóló, komplett kulturális élményekkel gazdagodnak. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az első évfolyam bábelőadáson vesz részt, a második évfolyam pedig előadó-művészeti produkción a saját oktatási intézményében. A harmadik évfolyam színházi előadást tekint meg, a negyediket komolyzenei vagy népzenei koncerten vesznek részt a saját oktatási intézményeikben. Az ötödik osztályosok színházi előadást tekintenek meg a legközelebbi játszóhelyen, a hatodikosok cirkuszművészeti előadásra utaznak. A hetedik osztályosok előadó-művészeti produkciót tekintenek meg az iskoláikban, míg a nyolcadikosok Budapestre látogatnak színházi előadásra. Az utazási feltételeket a kormány biztosítja, a szervezést pedig a tankerületek végzik.

Tapasztalataink szerint sok gyermek a programnak köszönhetően először jár a fővárosban és utazik tömegközlekedéssel, ami szintén nagy

élményt jelent. Az utazás és a cirkuszi előadás közösségformáló erővel bír az osztályok számára.

Sikerült megvalósítani azokat a célokat a Lázár Ervin Programmal kapcsolatban, amiket szeretettünk volna? Milyen visszajelzések érkeznek?

Kardos Kata: Azt látjuk, hogy teltházzal mennek a meghirdetett előadások, ahol csillogó szemű hatodikosok ülnek, akik önfeledten élvezik. Ez nemcsak nekik okoz örömet, hanem a fellépőknek és az előadások szervezőinek is. Visszacsatolásként kérdőíveket gyűjtünk a pedagógusoktól, amikből kiderül, hogy örömmel használják az általunk készített feladatlapokat, amelyek segítséget nyújtanak számukra az oktatásban, emellett az osztályfőnöki órákon beszédtemát szolgáltat nekik az utazás, az átélt élmények és a cirkuszművészet.

Tehát amit el szerettünk volna érni, vagy közvetíteni a feladatlapokkal, sikerült. Ősztől újult erővel és a begyűjtött tapasztalatokat felhasználva folytatódik a program.

Szekáry Zsuzsanna

Blended learning cirkuszművészeti képzésben

A művészeti oktatás módszertana

A közismereti tárgyak ismereteinek elsajátítását új alapokra helyező, e-learning oktatás módszertani, valamint technológiai fel-tételrendszerének kialakítása cél-jából együttműködési megállapo-dást kötött a Nemzeti Cirkuszmű-vészeti Központ Nonprofit Kft. képzési igazgatása a Kodolányi Já-nos Egyetem vezetésével, az Emberi Erőforrások Minisztériuma támo-gatásával. Az oktatási rendszer elő-nyeiről és gyakorlati megvalósításá-ról kérdeztük dr. Kovács Lászlót, a Kodolányi János Egyetem oktatási rektorhelyettesét.

Miért van szükség az e-learning oktatásra?

Az utazó-és külföldön tanuló artista gyermekek nem tudnak fo-lyamatosan ugyanabba az iskolába járni, ami nagyon megnehezíti az oktatásban való részvételüket és fejlődésüket. Ezt viszont azzal a ta-pasztalattal a hátunk mögött, ami évek óta működik a Kodolányi Já-nos Egyetemen, át lehet hidalni. Be tudjuk kapcsolni élőben az utazó gyerekeket az iskolai tanórákra, ami által kétirányú, kép-és hang általi kommunikációs kapcsolat jön létre az osztályteremmel.

A gyakorlatban ehhez egy szá-mítógép, egy projektor és online kapcsolat szükséges. A világ bármely tájáról bejelentkező diákok megje-lennek a tanár képernyőjén, ami ki van vetítve, tehát látszik, hogy ki van jelen az online térben. A webkamerás kapcsolatnak köszönhetően a tanu-lók is látják, hogy mi történik az osz-tályteremben. A tanár a tábla helyett, a számítógép képernyőjét használja. Tehát amikor oda rajzol fel egy di-agramot, vagy felír egy mondatot, az ugyanúgy megjelenik a távoktatós-ban részt vevő diákok monitorján. Ha a diák munkáját kell megnézni, vagy elemezni az osztályban, akkor a tanuló laptopjának a képét vetíti ki az oktató, amit az egész osztály meg tud nézni. Ez lehet akár egy ppt fájl vagy egy kézírásos munka, amit a tanuló lefényképez és feltölt a szá-mítógépére.

Ezek a módszerek a világban viszonylag jól ismertek, elsősorban ilyen típusú képzéseket belső céges tanfolyamok keretében indítottak. Mi egy, a felsőoktatásban ingyen elérhető szoftverrel dolgozunk, ami alkalmas az órák rögzítésére is, tehát felvételről is mehet az óra. Ez a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ által

indított, Pekingben tanuló magyar osztály esetében lesz izgalmas, mert az időeltolódással is számolnunk kell. Ha a Kínában tanuló diákok nem tudnak bekapcsolódni az élő adásba, mert például próbafolyamat-ban vesznek részt, akkor rögzítjük az órát, bár tapasztalataink szerint az élő óra megfelelőbb. Ezt a módszert három éve alkalmazzuk, ezért ismer-

jük a nehézségeit, hogy miket kell elkerülni és pontosan tudjuk, hogy mire kell felkészítenünk a közisme-reti tanárokat.

Ezek szerint a tanároknak részt kell venniük egy tanfolyamon?

Igen, a tanfolyam már az elő-készítő szakaszban van, a tavasz fo-lyamán a Baross Imre Artistaképző Intézet Szakgimnázium közismereti

tanárai részt vesznek az egyetemünk harminc órás felkészítő tanfolya-mán. Ez nemcsak a streaming tech-nika elsajátításáról szól majd, hanem arról is, hogyan fejlesszenek online tananyagot. Ezek sokszor egyszerű, technikai lépések, mint például, ho-gyan kell digitalizálni, egy szoftver segítségével online tesztet készíteni, vagy, hogyan lehet videót feltölteni.

Emellett egyfajta új oktatás-módszertani szemléletet is kapnak arról, hogyan tanulnak ma a diákok a gyorsan a rendelkezésünkre álló, elérhető információkat felhasználva. Ezzel a diákok általában tisztában vannak, viszont ehhez képest a ha-gyományos, tankönyv alapú közok-tatás sokszor le van maradva. Van egy szakadék, amit át tud hidalni a kevert oktatás.

Az e-learning módszer alkalmazásával módszertani szempontból az oktató és az oktatás is nyer. Ez a módszer nemcsak arról szól, hogy a távol tartózkodó diákok - miközben tagjai lehetnek egy osztályközösség-nek - valós időben részesülnek az ok-tatásban, hanem a közoktatás mód-szertani megújulásában is segíthet.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Urbán Ádám

„Az élet menni fog tovább”

A Magyar Hírlap kérdezte Vidnyánszky Attilát a koronavírus okozta helyzetről

A nézők érdekében szükséges lé-pés volt az előadások lemondása – hangsúlyozta a lapnak adott interjú-ban Vidnyánszky Attila.

– Hallottuk, mi történik külföldön, figyeltük a híreket, de készülni nem lehetett rá. Nekünk – ahogy a színházak többségének – a jegyeink el vannak adva áprilusra is, talán az könnyebbés, hogy csak szabadbér-

leteseink vannak – akiknél több bér-lettípus van, ott ez katasztrófa, nem tudom, ők hogyan tudják majd pó-tolni az előadásait.

A Nemzetiben minden tolódik, a nemzetiségi színházi fesztivált, a Jelen/Lét-et első körben, ha megol-dódik minden, április végén meg-tartjuk, ha nem, akkor ősszel.

Azt biztosan tudom mondani, mert most üttörtük rá a pecsétet, hogy a 7. MITEM-et szeptember végén-október elején meg tudjuk tartani,

egyeztettünk Robert Wilsonékkal, akkor tudnak jönni.

Leállt a Lázár Ervin Program is, ab-ban más színházakkal együtt nekünk is vannak kötelezettségeink, valamikor ott is fel kell majd venni a fonalat. De ezt a döntést most meg kellett hozni.

A Nemzeti Színház főigazgató-ja arról is beszélt, mi történik ilyen esetben a színpalok mögött, és milyen gazdasági következményei lehetnek a veszélyhelyzetnek.

nemzetiszinhaz.hu

Kultúra online

A koronavírus-járvány miatt be-zárt kulturális intézmények közül számos kínál digitális tartalmakat, többek között korábbi produkciók felvételeit és élő koncerteket, előadá-sokat.

A Magyar Állami Operaház videósorozatot indított, amelyben szombaton és vasárnap 19 és 21 óra között részleteket mutatnak be a kü-lönböző produkciókból az Opera és a Papageno Facebook-oldalán. Már-cius 21-én A Mester és Margarita, 22-én A kairói lúd, avagy A rászédett vőlegény látható. A következőkben a Carmen, a Tavaszkeres (Menotti A telefon, Mozart A színgazdát, Libby VIII. Henrik feleségei), Az aranyműves boltja, a Máté-passió, a Parsifal, majd Mascagni Messa di

Gloriája és a Parasztbecsület szerepel a kínálatban.

A Müpa megnyitotta médiatá-rát, ahol regisztráció nélkül is elérhe-tő több mint 100 koncert, előadás és irodalmi est HD-minőségű felvétele.

A Budapesti Fesztiválzenekar (BFZ) muzikusai hétfőtől minden nap Karanténesteket tartanak. Az online követhető kamarakonzertek a zenekar Facebook-oldalán és a www.bfz.hu oldalon láthatók 19.45-től.

A Vígszínház naponta 19 órakor jelentkezik be VigLive műsorával a színház Facebook oldalán, a duna-újvárosi Bartók Kamaraszínház több előadása felvételről elérhető, az M5 csatornán színházi előadások mellett a Nemzetközi Cirkuszfesztivál gálája is megtekinthető.

A Miskolci Nemzeti Színház kedden A velencei kalmárt közvetíti Facebook-oldalán, csütörtökön a Budafoki Dohnányi Zenekar március 13-i koncertjét felvételről teszi elérhetővé a BDZ YouTube csatorná-ján, másnap a Balog Józseffel közös

Beethoven-koncertjük lesz elérhető. Csütörtökön a kaposvári Csiky Ger-gely Színház Csehov Meggyeskert című művének bemutatóját közvetíti.

Élőben közvetítik Lugosi Dániel Ali Virtuózok győztes önálló kon-certjét március 23-án a tehetségku-tató Facebook-oldalán, 24-én a Szent Efrém Férfikar koncertje az együttes közösségi oldalán követhető.

A Nemzeti Cirkuszművészeti Központ a Fővárosi Nagycirkusz Facebook-oldalán kulisszatitkokkal, riportokkal és érdekességekkel gazdagított online tudósításokkal, vala-mint a Fővárosi Nagycirkusz koráb-bi, rögzített műsorainak levetítésével jelentkezik.

A TRIP Hajó legénysége "karan-ténszínházat" alapított, amelynek előadásait Facebook-közvetítéseken láthatja a közönség. Az első előadás hétfőn lesz: Dennis Kelly After the End című darabját mutatják be a Merlin Színház 2008-as magyar nyelvű ősbemutatója nyomán.

Számos híres külföldi intézmény is kínál online tartalmakat: a bécsi Staatsoper weboldalán például ré-gőbbi opera- és balett közvetítések láthatók, a Detroiti Szimfonikus Zenekar ingyenesen elérhetővé teszi a teljes archívumát.

Több művész a "kényszersza-badsága" alatt élőben közvetít. Igor Levit orosz-német zongo-muművész például otthonából, a Twitteren ad zongoraesteket, 60 ezer követője nagy öröme. Joyce DiDonato amerikai mezzoszoprán a szalonjában énekelt vasárnap Piotr Beczala lengyel tenorral részleteket Massenet Werther című operájából, élőben közvetítve a Facebookon és az Instagramon, felhasználva az al-kalmat, hogy adományozásra szólít-sanak fel a színházak és a zenekarok részére.

"Ha te nem jössz a zenéhez, a zene jön el hozzád" - fogalmazta meg mintegy mottóként a Párizsi Filharmónia, amelynek "zenei túl-élőkészletként" minden régi kon-

certje elérhető a PhilharmonieLive alkalmazása segítségével.

A Párizsi Opera, amelynél a be-zárás a történelmi és drága sztrájkot követi, a Culturebox-szal közösen ingyen opera- és balettközvetítéseket tesz elérhetővé a honlapján. Kedden a március elején bemutatott Manon Lescaut új előadása lesz műsoron.

A világ egyik leghíresebb ope-raháza, a New York-i Metropolitan tesz közzé műsorokat honlapján. "Zenei vigaszt szeretnénk nyújtani minden operakedvelőnek ezekben a nehéz percekben" - mondta üzeneté-ben Peter Gelb, az opera igazgatója.

A bécsi és a müncheni ope-raház is követi a példát, a Stockhol-mi Opera pedig Wagner a Valkú-rók című ótórás művét sugározza videófelvelelen.

A világ legrangosabb zenekara, a Berliini Filharmónikusok kezdte a sort azzal, hogy ingyenes hozzáférést biztosított egy hónapra az amúgy fi-zetéses Digitális Koncertterméhez.

MTI

Rangos kitüntetés Tóth-Páll Miklósnak

Magyarország köztársasági elnöke a nemzeti ünnep, március 15. alkalmából, a miniszterelnök előterjesztésére kitüntetések adományozott. A kitüntetettek listája a Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap.

A Magyar Közlöny 2020-as évi 44. számában megjelent információk szerint a Magyar Érdemrend lovagkeresztje polgári tagozatának kitüntetésében részesült Tóth-Páll Miklós színész és rendező, az Ady

Endre Társaság alapítója és elnöke, a Harag György Társulat örökös tagja. A kitüntetést az indoklás szerint a magyar kultúra szolgálatában határon innen és túl végzett művelődésszervezői tevékenységéért, különösen az Egycsillagú égbolt – A Magyar Kultúra Hete című programsorozat megszervezésében vállalt szerepe elismeréseként kapja.

Tóth-Páll Miklós Marosvásárhelyen született, 1944-ben. Szakmai ta-

nulmányait ugyanitt, a Szentgyörgyi István Színművészeti Intézetben végezte 1964 és 1968 között. 1968-ban szerződött a Szatmárnémeti Északi Színházhoz. 2010-es nyugdíjazásáig a Harag György Társulat tagja, majd továbbra is aktív, örökös tagja lett.

Karrierje során megkapta mások mellett a Harag György Emlékdíjat, a Nádai István Emlékdíjat, a Szatmár Megyei Tanács Kiválósági díját, a Szatmár Megyei RMDSZ pedig 2009-ben adott át neki elismerő oklevelet a Magyar közösségért végzett munkájáért. Megkapta az EMKE Bánffy Miklós-díját és az RMDSZ Ezüsthelyő és Ezüst Tulipán díját.

A Harag György Társulat
PR-osztálya

SZÍNÉSZEINK A MOZIVÁSZNON

Csiga egy új stílus
A Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap a kitüntetettek listája a Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap.

Városok a köznevelés
A Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap a kitüntetettek listája a Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap.

Az Oscar-díj kiegészítője
A Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap a kitüntetettek listája a Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap.

A nő generációk is vannak utána!
A Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap a kitüntetettek listája a Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap.

Majd a csodára
A Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap a kitüntetettek listája a Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap.

A lecke fel van adva
A Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap a kitüntetettek listája a Magyar Közlönyben jelent meg vasárnap.

Lecke, krimi, Trianon

Olvasnivalók a Nemzeti Magazin friss számából

Hogyan kerül Trianon a színpadra? Miként kellene közösen beszélnünk kényes történelmi kérdésekről? Mi köze van a békediktátumnak a viszáki Tündérkerthez? Jó krimiíró volt-e Móricz Zsigmond? Milyen volt a magyar színházi élet Szlovéniában? Ezekről és még sok egyébről kínál érdekes olvasnivalót a Nemzeti Magazin. (A tartalomról.)

A lecke fel van adva

„Határon túliként sokáig az elszakított területek történetére voltam érzékeny, ezért volt számomra újdonság, hogy a megmaradt ország pusztulásáról milyen sok tárgyilagos elemzés, érzelmes jóindulatú született, és nem csupán magyaroktól. Ők aligha reménykedtek abban, hogy száz év múltán is leszünk még. Ehhez képest mit látunk?” (Vidnyánszky Attila)

Trianontól a Tündérkertig

„Ott éltünk a román határ közelében, és fogalmunk sem volt arról, hogy Oradea Nagyvárad, Cluj Napoca Kolozsvár, és hogy ott is élnek ma-

gyarok, olyanok, akik ott születtek, és most magyarul beszélnek. »A múltat végképp eltörölni« – ez volt a hatalom célja.” (Szarvas József)

Forró mezők

„Mindenki gyanúba keveredik, és remélem, nagyon érdekes lesz a néző számára, ahogyan magában mérlegelhet: ki állhat a cselekményt beindító gyilkosság hátterében? Mit jelent az, hogy senki sem áll gyanú felett? Én tudom, hogy ő tudja, hogy mi tudjuk...” (Berettyán Nándor)

Az összefogás hiánya

A színház és Trianon összefüggéseiről szóló sorozatunkban a cseh-szlovákiai magyar színházi élet két világháború közötti viszontag-

ságairól olvashatnak. Kik voltak a Szlovéniában meghatározó magyar igazgatói? Miért nem sikerült az erdélyi példát követniük? Ezekre a kérdésekre is választ ad Gajdó Tamás írása.

Színészeink a mozivászonon

A Nemzeti Színház művészei nemcsak színpadra lépnek, hanem több filmben is láthatók, vagy a közeljövőben. Betyármovie, komcsi vámpír, Oscar-remények és búcsúfilm...

A Nemzeti Magazin ingyenes kiadvány. Megtalálható a Nemzeti Színházban, a színház Andrassy úti jegyirodájában, valamint a Művészetek Palotájában és számos további kulturális intézményben.

Önszerveződő csoportokat alakítanak a kulturális szféra dolgozói

Kulturális Dolgozók Válságsegítő Csoportja (KULCS) néven önszerveződő csoportok alakulnak országosan a kulturális szféra azon dolgozóiból, akik a veszélyhelyzet kihirdetését követően otthonról végzik vagy részben nem tudják ellátni munkájukat.

A KULCS célja, hogy az adott térségben felmerülő problémákhoz – az idősek segítése, gyermekfelügyelet vagy akár kiegészítő online oktatás – segítséget, támogatást nyújtson saját eszközeikkel, szabadidő vált munkatársaikkal – tájékoztatta az MTI-t kedden az Emberi Erőforrások Minisztériuma.

Az Emmi a kezdeményezés országos kiterjesztését javasolja, és hasonló kreatív összefogásra ösztönzi a kulturális intézményeket, szervezeteket.

Kovács Baláznak, a gödöllői Művészetek Háza igazgatójának kez-

deményezését párhuzamosan több művészeti intézmény és kulturális közösség tagjai indították el.

Az Emmi kultúráért felelős államtitkársága javasolja a felhívást országosan kiterjeszteni és hasonló kreatív összefogásra ösztönöz. "Mindent meg kell tennünk azért, hogy a lehető legkisebb kárt okozza az országnak a világjárvány (...). Félre kell tenni az egyéni nézeteket, a politikai hovatartozást, az anyagi érdekeket, és össze kell fogunk azért, hogy megvédjük az idősebb korosztályt, a krónikus betegséggel küzdőket – mindenkit, aki bármilyen okból segítségre, támogatásra szorul. Az idő sürget. Most kell egy nemzetként viselkednünk, mert ha ma nem tesszük, a jövő könyörtelenül megbélyegez" – idézi a közlemény Fekete Péter kultúráért felelős államtitkárát.

Fekete Péter felhívta a figyelmet a prioritásokra, úgymint: önmérséklet, a nyugalom megőrzése; a veszélyeztetett honfitársak védelme; a koronavírus továbbterjedésének megakadályozása, lassítása, ezzel egyúttal az egészségügyi rendszerre gyakorolt nyomás enyhítése; az adott dolgozó felelősségére bízott intézmény, kulturális közösség működőképességének megőrzése, a működés újratervezése; a társadalom felé értékközvetítés, szolgáltatások biztosítása a kultúra eszköztárával.

A kaposvári Csiky Gergely Színház a napokban indított hasonló támogatási szolgáltatást, amelyet már a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház is elkezdett megvalósítani – közölte az Emberi Erőforrások Minisztériuma.

MTI

A kulisszák mögött

Urbán Ádám fotográfus szemével

A Fővárosi Nagycirkusz facebook oldalán élőben közvetített műsorral búcsúzott nézőitől a tavaszi műsor, a Fesztivál+ – Varázslatos Győztesek. Visszatekintésként Urbán Ádám Balogh Rudolf-díjas fotográfus a műsorról készített izgalmas kulisszafotóit mutatjuk meg.

Urbán Ádám számára a Fővárosi Nagycirkusz kulisszatitkainak értéktelentő dokumentációja egy nagyon hosszútávú projekt. Az intézményben eddig eltöltött több mint tíz év alatt már kialakult benne egy olyan szemlélet, ami által pontosan tudja, hogy mikor, milyen pozícióból, és melyik szögből érdemes megörökíteni az izgalmas pillanatokot. Mivel egy adott műsor mindig ugyanolyan forgatókönyv szerint zajlik le, előre ki tudja számolni, hogy mikor, mi fog történni.

Amikor a backstage-ben fotóz, elsősorban olyan emberi pillanatok szeretne megragadni, amik az artistaművészek felkészülését, koncentrációját mutatja be, mielőtt a porondra lépnének, valamint miután visszajöttek a függöny mögé, a fáradtságot és a megkönnyebbülést, ugyanis talán a művészek akkor mutatják meg a legemberibb arcukat.

Fotózás közben nemcsak egy artistára vagy csoportra koncentrálni, hanem mindig az egész műsor hangulatát mutatja be a kulisszák mögött. Ezért nemcsak az artistaművészekre, de a porondosokra is fókuszál, hiszen nagyban az ő munkájuknak is köszönhető egy műsor létrejötte; ők készítik be a rekvizite-

ket és segítik a művészeket a fellépések előtt. A tapasztalt fotográfust a mai napig lenyűgözi, és módfelett izgalmas fotózási témának tartja azt a nagy pörgés ellenére jól megtervezett logisztikát, ami a függöny mögött zajlik egy előadás során.

Ennek bemutatásához nagyon fontos az etikett, elsődleges szempont, hogy fotózásakor ne legyen útban, és ne gátolja a műsor lezajlását. Arra is odafigyel, hogy ilyenkor ne vegyen fel rikító színű ruhákat, hogy ha elhúzzák a függönyt és belátnak a nézők, ne vonzza oda a tekinteteket.

A fotók elkészítése speciális felszerelést igényel, ugyanis a backstage-ben nagyon kevés fény áll a rendelkezésére, ezért jó minőségű felvételek készítéséhez elsőrangú optikákra és különösen jó zajsűrűségi fényképezőgépre van szüksége. A fotókon éppen a hitelesség visszaadása miatt nem végez különösebb utómunkálatokat.

Ádám a tavaszi műsorokkal kapcsolatban megosztotta, hogy ez körülbelül a harmincadik, és az ötödik Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál utáni műsorról készített kulisszafotó-sorozata volt. Nagyon szereti a Budapestten megrendezésre kerülő nívós cirkuszfesztiválokat, mert összegyűlik a nemzetközi cirkuszvilág színe java, és azok a díjazottak, akik itt maradnak az utána következő tavaszi műsorra, még közülük is kimagaslóak, ezért ezek az előadások igazán színvonalasak és kiemelkedőek.

Szekáry Zsuzsanna

Impresszum:

Magyar Teátrum – színházi magazin – megjelenik: július és augusztus kivételével havonta – 2009-ben alapította a Magyar Teátrumi Társaság Egyesület, 1053 Budapest, Királyi Pál u. 18. Telefon: 06 (20) 500-2714; alapító főszerkesztő: Fekete Péter – Kiadja a Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft., felelős kiadó a Kft. ügyvezetője – Szerkesztőség: 5600 Békéscsaba, Andrássy út 1-3., – Örökös felelős szerkesztő: Józsa Mihály – Szerkesztő: Kovács Attila – Korrektor: Nyerges Tünde – Magyar Teátrum Online: www.magyarateatrum.hu, online szerkesztés: Aradszki Zoltán – Olvasói e-mail: level@magyarateatrum.hu, előfizetés-megrendelés e-mail: rendel@magyarateatrum.hu – Terjeszti a kiadó, a Lapker Zrt. és Magyar Posta Zrt., terjesztéssel kapcsolatos e-mail: terjesztes@magyarateatrum.hu – Grafika: Lengyel Tibor, LogoDepo Kft., Tel.: 06 (94) 511-350, e-mail: design@logodepo.hu, DTP: Peidl Péter – Nyomtatás: Mediaworks Hungary ZRT, 9021 Győr, Újlak u. 4/a., Vezérgazgató: Szabó Ferenc – Nyomdaüzem: 6729 Szeged, Szabadkai út 20. – ISSN 2061-1501

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.